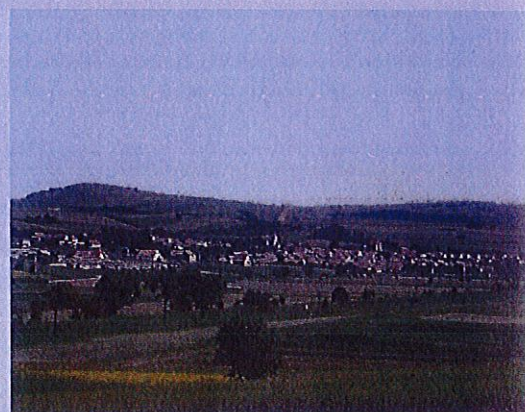

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE
LOCALĂ A COMUNEI
LOAMNEȘ**

**PERIOADA
2018 - 2024**

CUPRINS

	Pag.
1. CUVÂNTUL PRIMARULUI COMUNEI Loamneș	2
2. MOTIVAȚIA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A COMULEI Loamneș	3
3. CONTEXTUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE RURALĂ DURABILĂ	5
3.1 Evoluția istorică a dezvoltării rurale în Europa	5
3.2 Situația actuală. Strategia Europa 2020	5
3.3 Priorități de finanțare	24
3.3.1 Principalele provocări	25
3.3.2 Priorități de finanțare	27
4. CONTEXTUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE DURABILĂ	36
5. IMPLEMENTAREA POLITICILOR NAȚIONALE ȘI EUROPENE ÎN CONTEXTUL REGIONAL ȘI JUDEȚEAN DE DEZVOLTARE A COMUNITĂȚILOR RURALE	45
5.1 Contextul regional de dezvoltare rurală	45
6. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE A COMUNEI	58
6.1 Profilul localității	58
6.2 Așezarea geografică	59
6.3 Resurse	60
6.4 Populația	62
6.5 Infrastructura	66
6.6 Utilități	67
6.7 Mediu	74
6.8 Economia locală	76
6.9 Educație	79
6.10 Sănătate și asistență socială	80
6.11 Cultură, sport și agreement	81
6.12 Administrația locală	83
7. ANALIZA SWOT	85
8. VIZIUNEA PRIVIND DEZVOLTAREA ECONOMICO-SOCIALĂ A LOCALITAȚII	96
9. PLANUL DE MĂSURI ȘI ACȚIUNI	117
10. TERMENI SI DEFINITII	141
11. LISTĂ ABREVIERI	143
11. BIBLIOGRAFIE	144

CUVÂNTUL PRIMARULUI COMUNEI Loamneș
cl-na MARIA GREAVU

Strategia de dezvoltare locală reprezintă un prim pas spre viitor și are scopul de a identifica și stabili problemele socio – economice, resursele existente și potențialul real pe care îl deține comuna noastră.

„Orice comunitate modernă trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă neperformantă, în cadrul careia se pot rata oportunități și consuma irațional resurse prețioase.

Plecând de la această idee, Primăria a procedat la elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Loamneș pentru următorii ani, într-un context favorabil, dat de perioada de programare 2014-2020.

Strategia de dezvoltare a comunei Loamneș se dorește a fi un instrument care pune la dispoziția tuturor celor interesați de progresul economico-social al comunei o gândire unitară cu privire la căile de urmat, benefică pentru asigurarea unei dezvoltări armonioase și durabile.

Astfel Strategia de dezvoltare a comunei Loamneș este concepută a fi documentul fundamental al planului de dezvoltare al comunei, cu rol în orientarea dezvoltării economico-sociale și în accesarea fondurilor structurale și de coeziune ale Uniunii Europene.

În acest context, Strategia de dezvoltare constituie un punct important de pornire pentru dezvoltarea sustenabilă a comunității pe termen mediu și lung, îndeplinirea obiectivelor prezentei strategii reprezentând scopul principal al factorilor de decizie locali.”

MOTIVAȚIA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A COMUNEI Loamneș

" O societate durabilă este, o societate care își modelează sistemul economic și social astfel încât resursele naturale globale și sistemele de suport ale vieții să fie menținute."

Lester R. Brown

Obiectivul fundamental al acestei lucrări îl constituie diagnosticarea situației economico-sociale existente în comuna cheia, stabilirea direcțiilor principale de acțiune în vederea îmbunătățirii situației existente și crearea mecanismelor necesare autorităților administrației publice locale din comuna Loamneș, pentru asigurarea creșterii economice, continuarea măsurilor de stabilizare macro-economică, promovarea de către consiliul local a unor politici coerente, compatibile cu mecanismele Uniunii Europene, crearea unui mediu de afaceri propice pentru modernizarea și dezvoltarea serviciilor de utilitate publică.

În această etapă, când România trebuie să adopte standarde europene, și comuna Loamneș are nevoie de un plan de dezvoltare care să vizeze toate domeniile și în care să se regăsească interesele tuturor membrilor comunității, un plan care să canalizeze resursele către acțiuni integrate ce urmăresc progresul social, protejarea mediului, utilizarea eficientă a resurselor umane și naturale în vederea atingerii unui nivel ridicat și sigur de creștere economică și ocupare a forței de muncă.

Primăria Comunei Loamneș dorește să inițieze elaborarea unui document strategic, cu valoare de cartă de dezvoltare locală, orientat pe termen mediu și lung, care să pună în valoare elementele de potențial ale comunei, în vederea explorării direcțiilor de dezvoltare în beneficiul cetățenilor, a noilor roluri pe care poate și trebuie să și le asume la nivel local, județean și regional.

Dezvoltarea este un proces viu; dinamica proceselor presupune o deschidere constantă la schimbare, o adaptare continuă la condiții noi și dezvoltarea creativității și deschiderii la parteneriat în abordarea continuă a schimbării. Strategia va fi un document viu, subiect de consultare și adaptabil nevoilor comunității, pe care primăria să-l poată gestiona potrivit acestora.

Obiectivele majore ale acestui demers sunt:

- elaborarea unui document de dezvoltare pe termen mediu și lung, prin participarea tuturor factorilor locali interesați;
- valorificarea creativă a potențialului comunei Loamneș;
- regenerarea și dezvoltarea rolului teritorial al comunei Loamneș;
- structurarea și consolidarea parteneriatelor public-privat-comunitate în vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare comun acordate;
- corelarea documentelor și demersurilor majore privind dezvoltarea într-o abordare structurată, integrată, sinergică, în beneficiul bunăstării comunei și a cetățenilor săi;
- conștientizarea asupra valorilor și potențialului local și angajarea cetățenilor în procesele

de planificare și implementare a obiectivelor identificate în parteneriat.

Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Loamneș este construită pe concluziile analizelor socio-economice și SWOT, pe avantajele localității. Strategia, prin structură și conținut, urmărește dezvoltarea economică și echilibrată, concomitent cu dezvoltarea capacității acesteia de a se adapta și a putea răspunde schimbărilor economice cheie.

Strategia se adresează unei game largi de probleme economice, sociale și de mediu ale comunității, care sunt relevante pentru definirea obiectivelor necesare obținerii dezvoltării durabile și creșterii coeziunii economice și sociale în comuna Loamneș.

Strategia este un cadru de planificare strategic care definește viziunea, căile care conduc la obținerea ei și pe baza căruia sectorul public și privat pot acționa eficient în ceea ce privește folosirea resurselor locale și obținerea de beneficii în folosul comunității.

Totodată, aceasta constituie baza dezvoltării planurilor de acțiune pentru administrația publică locală în vederea prezentării de proiecte în cadrul programelor de finanțare naționale și europene care sprijină dezvoltarea locală.

Strategia furnizează o abordare echilibrată și integrată privind dezvoltarea comunei Loamneș cu accent pe:

- facilitarea creșterii economice;
- îmbunătățirea infrastructurii de bază;
- protejarea și îmbunătățirea condițiilor de mediu;
- îmbunătățirea serviciilor (medicale, sociale, culturale) și accesului la acestea.

Strategia se concentrează pe provocările și oportunitățile de dezvoltare caracteristice și existente la nivel local, urmărind totodată eliminarea barierelor cu privire la progresul economic și social.

Strategia comunei Loamneș este un instrument indispensabil de management și programare a planificării echilibrate și integrate a dezvoltării locale pentru perioada 2014-2020.

3. CONTEXTUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE RURALĂ DURABILĂ

3.1 Evoluția istorică a dezvoltării rurale în Europa

Începând cu anul 1973, are loc o perioadă de conștientizare a dimensiunii teritoriale a sărăciei (80% din săracii lumii trăiesc în mediul rural). Actorii internaționali introduc în discursul public dimensiunea rural - urban, plinuindu-și diversele problematice globale pe acest „calapod”. Tonul noilor abordări a fost dat de unele agenții ale Națiunilor Unite care au constatat acutizarea problematiceilor în mediul rural și au atenționat asupra necesității abordării diferite, specifice, integrate și multisectoriale a acestuia.

Demersurile ulterioare la nivel global au fost destul de greoaie și intermitente. În urma multor cercetări și studii consecutive și în cadrul multor dezbateri regionale sau globale, s-a ajuns la elaborarea unui set conceptual încheșat în ceea ce privește abordarea politicilor de dezvoltare a mediului rural.

Concepte prioritare, cum ar fi cel de dezvoltare economică, socială sau umană au fost treptat suprapuse, intersectate sau nuanțate. După creșteri successive pe diverse dimensiuni a fost elaborat un concept mai „acoperitor” decât toate celelalte, și anume, cel de dezvoltare durabilă.

Conceptul de dezvoltare sustenabilă promovat de forurile Națiunilor Unite se referă, în principal, la:

1. dezvoltare economică echitabilă și echilibrată;
2. un nivel ridicat al angajării, al coeziunii sociale și al includerii;
3. asumarea responsabilității pentru folosirea resurselor naturale și a protecției mediului;
4. politici coerente, deschise și transparente;
5. cooperare internațională pentru promovarea dezvoltării sustenabile la nivel global.

Dezvoltarea rurală în Europa a fost implicit cuprinsă în Politicile Agricole Comune (PAC) (*Common Agricultural Policy*).

3.2 Situația actuală. Strategia EUROPA 2020

Trei noi provocări cruciale pentru agricultura UE se ridică în domeniul schimbărilor climatice, al managementului resurselor de apă și bioenergiei. Din acestea trei, schimbările climatice reprezintă pilonul de susținere al celorlalte două, influențând evoluții în alte două zone. În procesul de diminuare a efectelor schimbărilor climatice, agricultura UE a contribuit mai mult decât alte sectoare la restricționarea emisiilor de gaze cu efect de seră. Acest lucru s-a realizat în principal prin îmbunătățirea metodologiei de producție (de ex. folosirea mai eficientă a îngrășămintelor, folosirea redusă a bălegarului etc) și diminuarea numărului de vite. Pe viitor însă, sectorului agricol i se va cere să își aducă o și mai mare contribuție, ca parte integrantă a strategiei globale UE privind diminuarea emisiilor.

Agricultura UE este însă în mare măsură supusă schimbărilor climatice. Mare parte a

Îngrijorărilor se leagă de incertitudini privind cantitatea de precipitații, fenomene climatice extreme, nivelul temperaturilor, resursele de apă disponibile și condițiile de sol. În consecință, se impune necesitatea unor ajustări menite să permită îmbunătățirea practicilor de adaptare. Recentă Cartă Verde referitoare la adaptarea la schimbările climatice cere UE să contribuie și pe mai departe la diminuarea efectelor schimbării climei. Foaia de parcurs a UE privind sectorul energetic, regenerabilă, a stabilit obiective obligatorii privind cota de bio-combustibili (10%) și energii regenerabile (20%) din totalul consumului de combustibil și energie până în anul 2020. Aceste obiective țintă sunt strâns legate de scopul diminuării schimbărilor climatice și probabil vor avea un impact important asupra agriculturii UE. În același timp, principalul scop al agriculturii europene va continua să fie producția alimentară și de nutrețuri. Așa cum s-a prevăzut deja în cadrul Comunicatului Comisiei privind cantitățile mici de apă și seceta (iunie 2007), HC (controlul de sănătate) oferă posibilitatea analizării modului de includere pe viitor a problemelor privind managementul resurselor acvatice în categoria instrumentelor relevante ale PAC. Este esențial ca agricultura UE să aibă un management durabil al resurselor de apă, în lipsa acestuia presiunile exercitate asupra atât a cantității, cât și a calității apei folosite în agricultură va crește considerabil.

Strategia EUROPA 2020

Succesoare a Strategiei de la Lisabona, Strategia EUROPA 2020 reprezintă principala strategie de dezvoltare economică a Uniunii Europene pentru următorii zece ani. Astfel, într-o lume aflată în permanentă schimbare, UE dorește să devină o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Aceste trei priorități se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute Uniunea Europeană și statele membre să obțină un nivel ridicat de ocupare al forței de muncă și de coeziune socială.

Pentru măsurarea progreselor realizate în îndeplinirea obiectivelor Strategiei EUROPA 2020, au fost stabilite 5 obiective majore la nivelul UE:

1. Ocuparea forței de muncă
  - O rată de ocupare a forței de muncă de 75% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 – 64 de ani
2. Cercetare-dezvoltare-inovare
  - Un nivel al investițiilor publice și private în cercetare – dezvoltare de 3% din PIB-ul Uniunii Europene
3. Schimbări climatice și energie
  - Reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990
  - Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă până la 20%
  - Creșterea cu 20% a eficienței energetice
4. Educație

- Reducerea ratei abandonului scolar la sub 10%
  - Creșterea la peste 40% a poderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30 – 34 de ani
5. Saracie și excluziune socială
- Reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma săraciei și a excluziunii sociale

Pentru realizarea acestor obiective, Comisia Europeană a lansat șapte inițiative emblematice, prioritare pentru autoritățile naționale, regionale și locale.

I. O Uniune a inovării

Într-o perioadă de restricții ale bugetelor publice, de schimbări demografice majore și de creștere continuă a concurenței mondiale, competitivitatea Europei, capacitatea acesteia de a crea milioane de noi locuri de muncă pentru a le înlocui pe cele pierdute cu ocazia crizei și, per ansamblu, viitorul nostru standard de viață, depinde de capacitatea noastră de a stimula inovarea în domeniul produselor, serviciilor, modelelor și proceselor sociale și comerciale. Acesta este motivul pentru care inovarea a fost pusă în centrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, inovarea reprezintă cea mai potrivită cale de a aborda provocările societale majore, cum ar fi schimbările climatice, energia și resursele limitate, sănătatea și îmbătrânirea, care devin pe zi ce trece din ce în ce mai urgente.

Europa nu duce lipsă de potențial. Dispunem de cercetători, antreprenori și întreprinderi de talie mondială, precum și de calități unice în ceea ce privește valorile, tradițiile, creativitatea și diversitatea. Am făcut progrese importante în crearea celei mai mari piețe interne din lume.

Întreprinderile europene și societatea civilă sunt angajate activ în economiile emergente și în curs de dezvoltare din întreaga lume. Multe inovări care au schimbat lumea au avut loc în Europa. Totuși, putem și trebuie să ne străduim mai mult. Într-o economie mondială aflată în evoluție rapidă, trebuie să ne dezvoltăm calitățile și să căutăm soluții pentru punctele slabe:

- investiții insuficiente în baza noastră de cunoștințe. Alte țări, precum SUA și Japonia, ne depășesc în ceea ce privește aceste investiții, iar China recuperează rapid decalajul;
- condiții cadru nesatisfăcătoare, începând cu accesul insuficient la finanțare, costuri ridicate pentru DPI și terminând cu standardizarea lentă și utilizarea ineficientă a achizițiilor publice. Acesta reprezintă un handicap serios în condițiile în care întreprinderile au posibilitatea de a investi și de a conduce cercetări în multe alte părți ale lumii;
- prea multă fragmentare și duplicare a costurilor. Trebuie să folosim mai eficient resursele și să obținem masa critică.

Cea mai mare provocare pentru UE și pentru statele membre este probabil o abordare mult mai strategică a inovării. O abordare în care inovarea reprezintă obiectivul politic primordial, în care se consideră o perspectivă pe termen mediu și lung, unde toate instrumentele politice, măsurile și finanțările sunt proiectate astfel încât acestea să contribuie la inovare, unde politicile UE și cele nationale/regionale sunt aliniate îndeaproape și se consolidează reciproc, și nu în ultimul rând, unde cel mai înalt nivel politic stabilește un program strategic, monitorizează cu regularitate progresul și abordează problema întâzierilor. Inițiativa „O Uniune a inovării” stabilește o astfel de abordare ambicioasă, integrată și strategică, exploatând și amplificând punctele noastre forte prin utilizarea de modalități noi și productive – menținând astfel fundamentul economic care ne sustine calitatea vieții și modelul social în condițiile îmbătrânirii populației. Menținerea situației actuale („business as usual”) este echivalentă cu pierderea treptată a avantajelor competitive de care dispunem și acceptarea declinului constant al Europei.

În mod concret, pentru a realiza „O Uniune a inovării”, sunt necesare următoarele:

1. În vremuri de restricții bugetare, UE și statele membre trebuie să continue să investească în educație, cercetare și dezvoltare, inovare și TIC. Astfel de investiții ar trebui, pe cât posibil, nu numai să fie protejate de reducerile bugetare, ci să beneficieze de finanțări suplimentare.

2. Acestea ar trebui să fie însoțite de reforme care să crească rentabilitatea investițiilor și să abordeze problema fragmentării. Sistemele de cercetare și inovare ale UE și ale statelor membre trebuie să fie coordonate mai bine, iar performanța acestora trebuie îmbunătățită.

3. Sistemele noastre educationale trebuie modernizate la toate nivelurile. Excelența trebuie să devină principiul director. Avem nevoie de universități de talie mondială, trebuie să ridicăm nivelul competențelor și să atragem talente de vârf din străinătate.

4. Cercetătorii și inovatorii trebuie să poată lucra și coopera în întreaga UE la fel de ușor ca și la nivel național. Spațiul european de cercetare trebuie finalizat în termen de patru ani, instituind astfel un cadru pentru o veritabilă liberă circulație a cunoștințelor.

5. Accesul la programele UE trebuie simplificat, iar efectul de pârghie al acestora asupra investițiilor din sectorul privat trebuie intensificat, cu sprijinul Băncii Europene de Investiții. Rolul Consiliului European pentru Cercetare trebuie consolidat. Contribuția programului cadru la dezvoltarea IMM-urilor cu creștere rapidă trebuie intensificată. Fondul european de dezvoltare regională ar trebui să fie exploatat la maximum pentru dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare în întreaga Europă, pe baza unor strategii de specializare regionale inteligente.

Cercetarea noastră trebuie să producă mai multe inovări. Trebuie intensificată cooperarea dintre lumea științei și lumea întreprinderilor, trebuie îndepărtate obstacolele și trebuie instituite stimulente.

7. Barierele rămase în calea antreprenorilor care vor să „introducă idei pe piață” trebuie

îndepărtate: un acces mai bun la finanțare, în special pentru IMM-uri, drepturi de proprietate intelectuală accesibile, reglementări și obiective mai inteligente și mai ambicioase, instituirea mai rapidă de standarde interoperabile și utilizarea strategică a bugetelor noastre masive alocate achizițiilor publice. Ca o etapă intermediară, ar trebui să se ajungă la un acord în privința patentului UE înainte de sfârșitul anului.

8. Ar trebui lansate parteneriate europene pentru inovare cu scopul de a accelera cercetarea, dezvoltarea și desfășurarea pe piață a inovărilor, în vederea abordării provocărilor societale majore, punerii în comun a expertizelor și resurselor și stimulării competitivității industriei din UE, începând cu domeniul îmbătrânirii în condiții bune de sănătate.

9. Punctele noastre forte din domeniul design-ului și creativității trebuie exploatate mai bine. Trebuie să promovăm inovarea în domeniul social. Trebuie să dezvoltăm o mai bună înțelegere a inovării din sectorul public, să identificăm și să oferim vizibilitate inițiativelor de succes și să comparăm progresele obținute.

Trebuie să lucrăm mai bine cu partenerii noștri internaționali. Aceasta înseamnă deschiderea accesului la programele noastre CD, asigurând în același timp existența unor condiții comparabile în străinătate. Aceasta înseamnă, de asemenea, adoptarea unui front UE comun pentru a ne proteja interesele, acolo unde este nevoie.

Acestea reprezintă, în esență, inițiativa „O Uniune a inovării”. Beneficiile rezultate din aceasta vor fi semnificative: conform estimărilor recente, dacă ne îndeplinim obiectivul de a cheltui 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare (CD) până în 2020, am putea crea 3,7 milioane de locuri de muncă și PIB-ul anual ar putea crește cu aproape 800 de miliarde EUR până în 2025. Realizarea acestui obiectiv va necesita sprijinul deplin și susținut din partea Consiliului European, Parlamentului European, guvernelor statelor membre, întreprinderilor, autorităților publice, cercetătorilor și publicului. Inițiativa „O Uniune a inovării” ne oferă o viziune, un program, o distribuție clară a sarcinilor, precum și proceduri de monitorizare solide. Comisia Europeană va face tot posibilul pentru ca inițiativa „O Uniune a inovării” să devină realitate.

II. „Tineretul în mișcare”

O inițiativă de eliberare a potențialului tinerilor de a realiza o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în Uniunea Europeană

„Tineretul în mișcare” se va concentra pe următoarele linii de acțiune principale:

- Creșterea inteligentă și favorabilă incluziunii depinde de acțiunile orientate pe întreg sistemul de învățare de-a lungul vieții, în vederea dezvoltării de competențe-cheie și a obținerii de rezultate de calitate ale învățării, în conformitate cu nevoile pieței forței de muncă. Europa trebuie să extindă și să lărgască oportunitățile de învățare ale tinerilor în general, inclusiv prin sprijinirea dobândirii de competențe prin activități educaționale non-formale. „Tineretul în mișcare” va sprijini aceste acțiuni, printre altele, prin propunerea unei recomandări a

Consiliului de încurajare a statelor membre să abordeze problema nivelului ridicat de părăsire timpurie a școlii și printr-o recomandare a Consiliului privind validarea învățării non-formale și informale. De asemenea, Comisia promovează formarea vocațională de tip ucenicie și stagiile de calitate ca experiențe de învățare la locul de muncă, acestea ușurând intrarea pe piața muncii.

- Europa trebuie să mărească proporția tinerilor care urmează un program de studii superioare sau echivalent pentru a ține pasul cu concurenții într-o economie bazată pe cunoaștere și pentru a stimula inovarea. De asemenea, învățământul superior european trebuie să devină mai atractiv și mai deschis restului lumii și provocărilor globalizării, în special prin promovarea mobilității studenților și cercetătorilor. „Tineretul în mișcare” va căuta să îmbunătățească calitatea, atractivitatea și capacitatea de adaptare a învățământului superior și să promoveze o ameliorare cantitativă și calitativă a mobilității și a capacității de inserție profesională, printre altele prin propunerea unei noi agende pentru reformarea și modernizarea învățământului superior, care să includă o inițiativă privind evaluarea comparativă a performanțelor universitare și o nouă strategie internațională a UE depromovare a atractivității învățământului superior european și de încurajare a cooperării academice și a schimburilor cu partenerii mondiali.

- Sprijinul UE pentru mobilitatea în scop educațional prin programe și inițiative va fi revizuit, extins și cuplat cu resursele naționale și regionale. Dimensiunea internațională va fi consolidată. „Tineretul în mișcare” va sprijini obiectivul ca până în 2020 toți tinerii din Europa să poată avea posibilitatea de a-și petrece în străinătate o parte din timpul alocat parcursului educațional, inclusiv prin formare la locul de muncă. O recomandare a Consiliului menită să reducă obstacolele din calea mobilității va fi propusă ca parte a pachetului „Tineretul în mișcare”, însoțită de o „tabelă de marcaj a mobilității” pentru a măsura progresul statelor membre în această privință. „Tineretul în mișcare” va dispune de un site internet dedicat care va oferi acces la informații privind mobilitatea și oportunitățile de învățare în UE9, iar Comisia va propune un card „Tineretul în mișcare” pentru facilitarea mobilității. Noua inițiativă intra-UE „Primul loc de muncă EURES” va ajuta tinerii să acceseze oportunitățile de găsimă a unui loc de muncă și să găsească un loc de muncă în străinătate și va încuraja angajatorii să creeze noi locuri de muncă pentru lucrători tineri și mobili. Comisia va lua în considerare, de asemenea, transformarea acțiunii pregătitoare „Erasmus pentru tineri antreprenori” într-un program de promovare a mobilității antreprenorilor.

- Europa trebuie să amelioreze urgent situația privind încadrarea în muncă a tinerilor. „Tineretul în mișcare” prezintă un cadru de priorități politice în vederea acțiunii la nivel național și la nivelul UE pentru a reduce șomajul în rândul tinerilor prin facilitarea tranziției din sistemul educațional către câmpul muncii și prin reducerea segmentării pieței muncii. Un accent deosebit este acordat rolului serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, cu încurajarea unei „garanții pentru tineret” care să asigure faptul că toți tinerii au un loc de

muncă, urmează studii sau fac obiectul unui program de activare, creând astfel un observator european al posturilor vacante și sprijinind tinerii antreprenori.

DEZVOLTAREA DE SISTEME EDUCAȚIONALE ȘI DE FORMARE MODERNE, CARE SĂ ASIGURE COMPETENȚE-CHEIE ȘI EXCELENȚĂ

Acțiuni principale noi:

- Propunerea unei recomandări a Consiliului privind reducerea abandonării timpurii a școlii :

Recomandarea va stabili un cadru de răspunsuri politice eficiente privind diferitele cauze ale ratelor ridicate de părăsire timpurie a școlii. Aceasta va pune accent pe măsurile de prevenție și de remediere.

- Lansarea unui Grup de experți la nivel înalt privind alfabetizarea pentru identificarea practicilor eficiente din statele membre de îmbunătățire a alfabetizării la citire / lectură în rândul elevilor și adulților și pentru elaborarea de recomandări adecvate.

- Creșterea atractivității, ofertei și calității EFP ca o contribuție importantă la capacitatea de inserție profesională a tinerilor și la reducerea părăsirii timpurii a școlii. Comisia, împreună cu statele membre și partenerii sociali, va relansa cooperarea în domeniul EFP la sfârșitul anului 2010 și va propune măsuri la nivel național și european.

- Propunerea unui cadru de calitate pentru stagii, inclusiv abordarea obstacolelor juridice și administrative ale stagiilor transnaționale. Sprijinirea unui acces mai bun și a unei participări mai bune la stagii de bună calitate, inclusiv prin încurajarea întreprinderilor să ofere locuri pentru stagii și să devină bune întreprinderi-gazdă (de exemplu, prin etichete de calitate sau premii), precum și prin acorduri între parteneri sociali și ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor (RSI).

- Propunerea unui proiect de regulament al Consiliului privind promovarea și validarea învățării non-formale și informale pentru a accelera acțiunea statelor membre de promovare a recunoașterii competențelor câștigate prin intermediul acestor activități de învățare.

PROMOVAREA ATRACTIVITĂȚII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR PENTRU ECONOMIA BAZATĂ PE CUNOAȘTERE

- Susținerea reformei și modernizării învățământului superior prin prezentarea unei Comunicări care va stabili o nouă agendă consolidată pentru învățământul superior. Aceasta se va concentra pe consolidarea capacității de inserție profesională a absolvenților, cu încurajarea mobilității, inclusiv între mediul universitar și industrie, cu promovarea informațiilor transparente și de calitate privind posibilitățile de studiu și de cercetare, precum și privind performanțele instituțiilor. De asemenea, agenda va pune accent deosebit pe deschiderea de oportunități pentru cetățenii care nu se încadrează în modelul clasic de elev/student și pe facilitarea accesului grupurilor dezavantajate, inclusiv prin finanțări adecvate. Agenda

consolidată va propune, de asemenea, o strategie de internaționalizare a UE, cu promovarea atractivității învățământului superior european.

- Compararea performanțelor învățământului superior și a rezultatelor educaționale. Comisia va prezenta rezultatele unui studiu de fezabilitate pentru dezvoltarea unui sistem multi-dimensional global de clasificare a universităților, care să țină cont de diversitatea instituțiilor de învățământ superior.

- Propunerea unei agende strategice de inovare multianuală, care să definească rolul EIT în contextul european de inovare multipolară și să stabilească priorități pentru învățământul superior, cercetare, inovare și antreprenariat pentru următorii șapte ani.

SUSȚINEREA UNEI DEZVOLTĂRI PUTERNICE A ÎNVĂȚĂRII TRANSNAȚIONALE ȘI A MOBILITĂȚII PROFESIONALE PENTRU TINERI

Promovarea mobilității în scop educațional

- Crearea unui site internet dedicat inițiativei „Tineretul în mișcare” cu informații privind oportunitățile de învățare și de mobilitate din UE. Acest site internet ar trebui să ofere o transparență deplină privind programele relevante din UE, oportunitățile și drepturile referitoare la mobilitatea în scop educațional pentru tineri, și să fie dezvoltat progresiv, de exemplu prin stabilirea de legături între acțiunile UE și inițiativele naționale și regionale, prin furnizarea de informații privind posibilitățile de finanțare, programele educaționale și de formare din întreaga Europă (ținând cont de activitățile aflate în curs privind instrumentele transparenței și de portalul existent PLOTEUS), prin furnizarea de liste cu întreprinderi de calitate care oferă stagii și alte activități similare.

Propunerea unui proiect de recomandare a Consiliului privind promovarea mobilității în scop educațional a tinerilor care să abordeze obstacolele din calea mobilității în scop educațional la nivel național, European și internațional. Aceasta se bazează pe răspunsurile din consultarea publică din 2009 privind Cartea verde „Pentru promovarea mobilității tinerilor în scop educațional”. Prin monitorizare regulată, o „Tabelă de marcaj a mobilității” va compara și va măsura progresul obținut la înlăturarea acestor obstacole din statele membre.

- Crearea unui card „Tineretul în mișcare” pentru a facilita mobilitatea tuturor tinerilor (și anume studenți, elevi, ucenici, stagiați, cercetători și voluntari), contribuind la o integrare mai ușoară a persoanelor care învață în străinătate.

- Publicarea unui ghid privind jurisprudența Curții Europene de Justiție referitoare la drepturile studenților mobili: Acesta va trata probleme cum ar fi accesul, recunoașterea și transferabilitatea burselor.

- Propunerea unui pașaport european al competențelor, bazat pe elemente existente din Europass, pentru a ține evidența, într-un mod transparent și comparabil, a competențelor acumulate de-a lungul întregii vieți în medii de învățare diferite, inclusiv competențele digitale și învățarea non-formală și formală. Acesta ar trebui să faciliteze mobilitatea prin ușurarea

recunoașterii competențelor de la o țară la alta.

Promovarea mobilității profesionale

Elaborarea unei noi inițiative: „Primul loc de muncă EURES”, proiect pilot (sub rezerva obținerii sprijinului financiar din partea autorității bugetare) pentru sprijinirea tinerilor pentru obținerea unui loc de muncă în oricare din statele membre UE-27 și pentru mutarea în străinătate. Căutarea unui loc de muncă în străinătate ar trebui să fie la fel de ușoară ca și căutarea unui loc de muncă în propria țară. „Primul loc de muncă EURES” va oferi sprijin de consiliere, de căutare a unui loc de muncă, de recrutare și sprijin financiar atât tinerilor aflați în căutarea unui loc de muncă, cât și întreprinderilor (în special IMM-urilor) care recrutează tineri lucrători europeni mobili și va oferi un program de integrare cuprinzător pentru noii sosiți. Acest instrument nou al mobilității ar trebui să fie gestionat de EURES, rețeaua de servicii europene pentru ocuparea forței de muncă.

- Crearea în a unui „Observator european al locurilor de muncă vacante”, care să informeze tinerii și consilierii din domeniul ocupării forței de muncă cu privire la locurile de muncă vacante din Europa și cu privire la competențele necesare. Observatorul european al locurilor de muncă vacante va ameliora transparența și informarea cu privire la locurile de muncă disponibile pentru tinerii aflați în căutarea unui loc de muncă prin elaborarea unui sistem de informații privind cererea de pe piața forței de muncă și privind cererea de competențe în întreaga Europă.

- Monitorizarea aplicării legislației UE privind libertatea lucrătorilor pentru a se asigura faptul că măsurile de stimulare din statele membre pentru tinerii lucrători, inclusiv pentru formare profesională, sunt accesibile și tinerilor lucrători mobili, și identificarea, a domeniilor de acțiune pentru promovarea mobilității tinerilor împreună cu statele membre în cadrul Comitetului tehnic privind libera circulație a lucrătorilor.

UN CADRU PENTRU ÎNCADRAREA ÎN MUNCĂ A TINERILOR

1. Sprijin pentru obținerea primului loc de muncă și începerea unei cariere
2. Sprijinirea tinerilor cu risc
3. Asigurarea unei protecții sociale adecvate pentru tineri
4. Susținerea tinerilor antreprenori și a activităților independente

În cadrul Strategiei Europa 2020 și al Strategiei europene privind ocuparea forței de muncă, statele membre ar trebui să se concentreze pe:

- Asigurarea faptului că toți tinerii sunt încadrați în muncă, își continuă studiile sau fac parte dintr-un program de activare în termen de patru luni de la absolvirea școlii, ca parte a unei „garanții pentru tineret”. În acest scop, li se solicită statelor membre identificarea și eliminarea obstacolelor juridice și administrative care ar putea bloca accesul la aceste măsuri pentru tinerii care sunt inactivi din alte motive decât în scop educațional. Aceasta va necesita

de multe ori extinderea sprijinului serviciilor publice de ocupare a forței de muncă prin utilizarea de instrumente adaptate nevoilor tinerilor.

- Oferirea unui echilibru între dreptul la prestații și măsurile de activare țintite pe baza unei obligări reciproce, pentru a se evita excluderea tinerilor din toate sistemele de protecție socială, în special a celor mai vulnerabili.

- În cazul piețelor forței de muncă segmentate, introducerea unui „contract unic” cu durată nedeterminată cu o perioadă de probă suficient de lungă și o creștere treptată a drepturilor de protecție, cu acces la formare, la învățarea de-a lungul vieții și la orientare profesională pentru toți angajații. Introducerea veniturilor minime specifice pentru tineri și a costurilor nesalariale diferențiate pozitiv pentru a face mai atractive contractele permanente pentru tineri și pentru a aborda problema segmentării pieței forței de muncă, în conformitate cu principiile comune de flexicuritate.

III. O Agendă digitală pentru Europa

Obiectivul general al Agendei digitale este de a aduce beneficii economice și sociale durabile datorită unei piețe unice digitale bazate pe internetul rapid și ultrarapid și pe aplicațiile interoperabile.

Criza a anulat ani întregi de progrese economice și sociale și a pus în evidență deficiențe structurale în economia Europei. Astăzi, obiectivul principal al Europei trebuie să fie revenirea pe drumul cel bun. Pentru a-și asigura un viitor durabil, Europa trebuie să privească deja dincolo de prioritățile pe termen scurt. Confrunțați cu îmbătrânirea populației și cu concurența mondială, avem trei opțiuni: să muncim mai susținut, să muncim mai mult sau să muncim mai inteligent. Va trebui probabil să le facem pe toate trei, dar opțiunea a treia este singura care poate garanta ridicarea nivelului de trai al europenilor. În acest scop, Agenda digitală cuprinde propuneri de acțiuni care trebuie întreprinse de urgență pentru a readuce Europa pe calea unei creșteri inteligente, durabile și incluzive. Aceste propuneri vor forma un cadru pentru transformările pe termen lung produse de o societate și o economie din ce în ce mai digitalizate.

Comisia Europeană a lansat în martie 2010 strategia Europa 2020 pentru ieșirea din criză și pregătirea economiei UE pentru provocările deceniului următor. Europa 2020 conturează o perspectivă care înglobează realizarea unui grad înalt de ocupare a forței de muncă, crearea unei economii cu emisii scăzute de carbon, productivitate și coeziune socială, obiective care urmează a atinse prin acțiuni concrete la nivelul UE și la nivel național. Bătălia pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă necesită asumarea responsabilității la cel mai înalt nivel politic și mobilizarea tuturor actorilor de pe scena politică europeană.

Agenda digitală pentru Europa este una dintre cele șapte inițiative-pilot ale Strategiei Europa 2020 și are ca scop definirea rolului motor esențial pe care utilizarea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) va trebui să-l joace în realizarea obiectivelor Europei pentru

2020.

Obiectivul acestei Agende este trasarea unui parcurs în scopul de a exploata la maximum potențialul social și economic al TIC, în special al internetului, care reprezintă un suport vital al activităților economice și sociale, fie că e vorba de afaceri, muncă, joacă, de a comunica sau a ne exprima liber. Implementarea cu succes a acestei Agende va stimula inovația și creșterea economică, ameliorând în același timp calitatea vieții de zi cu zi a cetățenilor și a întreprinderilor. Aplicarea pescară mai largă și utilizarea mai eficace a tehnologiilor digitale vor permite astfel

Europei să abordeze provocările fundamentale cu care se confruntă și vor oferi europenilor o mai bună calitate a vieții, datorită inter alia ameliorării serviciilor de asistență medicală, unor soluții mai eficace de transport, unui mediu mai curat, unor noi posibilități de comunicare și unui acces mai ușor la serviciile publice și la conținutul cultural.

Sectorul TIC generează în mod direct 5% din PIB-ul european și are o valoare de piață de 660 de miliarde EUR anual, având însă o contribuție mult mai mare la creșterea globală a productivității (20% provenind direct din sectorul TIC și 30% din investițiile în TIC). Acest fapt se datorează nivelului înalt de dinamism și inovație inerent sectorului și rolului de motor al schimbării, pe care acest sector îl joacă în ceea ce privește modul de operare al celorlalte sectoare ale economiei. În același timp, impactul social al TIC a devenit semnificativ: de exemplu, faptul că practic toți europenii dispun de un telefon mobil și că în Europa există mai mult de 250 de milioane de utilizatori cotidiani de internet a schimbat modul nostru de viață.

Dezvoltarea rețelelor de mare viteză astăzi are același impact revoluționar pe care l-a avut dezvoltarea rețelelor electrice și de transport cu un secol în urmă. Datorită evoluției continue a produselor electronice de larg consum, liniile de demarcație dintre aparatele digitale se estompează. Serviciile converg și migrează din lumea fizică în cea digitală, devenind accesibile de oriunde și prin orice fel de aparat, de la telefoanele inteligente, la tablete, computere, radiouri digitale sau televizoare HD. Se prevede că până în 2020 conținutul și aplicațiile digitale vor fi furnizate aproape în exclusivitate online.

Acest mare potențial al TIC poate fi mobilizat prin buna funcționare a unui cerc virtuos al activităților. Într-un mediu internet interoperabil și fără frontiere, trebuie puse la dispoziție un conținut și servicii atrăgătoare. Acest fapt stimulează cererea de capacități și viteze mai mari, creând mai departe premisele pentru investiții în rețele mai rapide. Introducerea și adoptarea acestor rețele deschide, la rândul său, drumul spre servicii inovatoare în măsură să valorifice aceste viteze superioare.

IV. O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor

Resursele naturale sunt esențiale pentru funcționarea economiei europene și

mondiale, precum și pentru calitatea vieții noastre. Aceste resurse, printre care se numără materii prime precum combustibilii, mineralele și metalele, dar și produsele alimentare, solul, apa, aerul, biomasa și ecosistemele, sunt supuse unor presiuni din ce în ce mai mari. Dacă se mențin tendințele actuale, se preconizează că, până în 2050, populația mondială va crește cu 30 %, ajungând la aproximativ 9 miliarde de persoane, iar locuitorii din țările în curs de dezvoltare și din țările cu economii emergente vor aspira, în mod legitim, la nivelurile de bunăstare și de consum existente în țările dezvoltate. După cum am văzut în ultimele decenii, utilizarea intensivă a resurselor mondiale exercită presiuni asupra planetei noastre și amenință securitatea aprovizionării. Menținerea modelelor noastre actuale de utilizare a resurselor este exclusă.

În contextul acestor schimbări, utilizarea mai eficientă a resurselor va fi esențială pentru asigurarea creșterii și a ocupării forței de muncă în Europa. Această creștere a eficienței va crea oportunități economice importante, va duce la îmbunătățirea productivității și la reducerea costurilor și va stimula competitivitatea. Trebuie dezvoltate noi produse și servicii și trebuie identificate noi metode de reducere a resurselor utilizate, de reducere la minimum a cantității de deșeuri produse, de îmbunătățire a gestionării stocurilor de resurse, de modificare a modelelor de consum, de optimizare a proceselor de producție, a metodelor de gestionare și de derulare a activităților comerciale, precum și de ameliorare a logisticii. Va fi astfel stimulată inovarea tehnologică, va fi promovată ocuparea forței de muncă în sectorul tehnologiilor ecologice, aflat în expansiune rapidă, vor fi susținute schimburile comerciale ale UE, inclusiv prin deschiderea unor noi piețe de export, iar consumatorii vor beneficia de produse mai durabile.

O utilizare mai eficientă a resurselor ne va permite să îndeplinim multe dintre obiectivele UE și va fi esențială dacă dorim să înregistrăm progrese în lupta împotriva schimbărilor climatice și în îndeplinirea obiectivului nostru de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră din UE de la 80 la 95 % până în 2050. Această utilizare mai eficientă a resurselor este necesară pentru protejarea resurselor ecologice prețioase și a serviciilor pe care le oferă, precum și pentru menținerea calității vieții generațiilor prezente și viitoare. Aceasta ne va permite să asigurăm soliditatea și viabilitatea sectorului agricol și a sectorului pescuitului, precum și reducerea insecurității alimentare din țările în curs de dezvoltare. Prin reducerea dependenței Europei de combustibilii și de materiile prime care sunt din ce în ce mai puține, utilizarea mai eficientă a resurselor poate contribui, de asemenea, la îmbunătățirea securității aprovizionării cu materii prime și la creșterea rezistenței economiei UE în fața viitoarelor creșteri ale prețurilor energiei și ale mărfurilor la nivel mondial.

Stabilirea poziției pe care Europa ar urma să o ocupe în 2050 și un cadru de politică pe termen lung pot oferi întreprinderilor și investitorilor o imagine clară a căii pe care trebuie să o urmeze. Este important să ne concentrăm eforturile asupra măsurilor care trebuie adoptate în următorii zece ani pentru a aduce Europa pe calea cea bună și pentru a accelera tranziția.

STRATEGIA EUROPA 2020 SI INITIATIVA EMBLEMATICĂ „O EUROPĂ EFICIENTĂ DIN PUNCTUL DE VEDERE AL UTILIZĂRII RESURSELOR”

Pentru a beneficia de avantajele pe care le oferă o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii reduse de dioxid de carbon, trebuie să îndeplinim trei condiții:

– în primul rând, trebuie să întreprindem măsuri coordonate în numeroase domenii de politică, iar aceste măsuri trebuie să beneficieze de vizibilitate și de sprijin politic;

– în al doilea rând, trebuie să acționăm urgent, având în vedere că investițiile se derulează pe perioade lungi. Dacă unele acțiuni vor avea un impact pozitiv asupra creșterii și asupra creării de locuri de muncă, ce va putea fi constatat pe termen scurt, altele necesită investiții inițiale ale căror rezultate se observă în timp, însă se vor dovedi cu adevărat benefice pentru economia UE în deceniile următoare;

– în al treilea rând, trebuie să le oferim consumatorilor posibilitatea de a adopta un consum eficient din punctul de vedere al resurselor, să favorizăm inovarea continuă și să garantăm că nu se pierd creșterile de eficiență.

Inițiativa „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” este una dintre cele șapte inițiative emblematice ale Strategiei Europa 2020, care vizează obținerea unei creșteri inteligente, durabile și favorabile incluziunii. În prezent, aceasta este principala strategie, susținută de Parlamentul European și de Consiliul European, pe care se bazează Europa pentru a genera creștere și locuri de muncă. Statele membre și instituțiile UE cooperează în vederea coordonării acțiunilor menite să realizeze reformele structurale necesare.

Această inițiativă emblematică vizează crearea unui cadru de politici menit să sprijine tranziția către o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii reduse de dioxid de carbon, care să ne ajute:

– să stimulăm performanțele economice, utilizând, în același timp, mai puține resurse;

– să identificăm și să creăm noi posibilități de creștere economică și de stimulare a inovării și să consolidăm competitivitatea UE;

– să asigurăm securitatea aprovizionării cu resurse esențiale;

– să combatem schimbările climatice și să limităm impactul utilizării resurselor asupra mediului.

V. O politică industrială integrată pentru era globalizării

Atribuirea celui mai important rol competitivității și viabilității

Prezenta comunicare propune o abordare nouă a politicii industriale care va aduce economia UE pe o cale dinamică de creștere, consolidând competitivitatea UE, asigurând

dezvoltare și locuri de muncă și făcând posibilă tranziția la o economie cu conținut scăzut de carbon și eficientă în utilizarea resurselor.

Un cadru strategic ambițios pentru o nouă politică de competitivitate industrială trebuie să atribuie rolul cel mai important competitivității și viabilității industriei europene. Pentru aceasta, este nevoie ca politica industrială să fie înțeleasă în sensul său mai larg:

- În primul rând, este vorba despre acele politici care au un impact asupra costurilor, preturilor și asupra competitivității prin inovație a sectoarelor industriale și individuale, precum politicile de standardizare sau inovare sau politicile sectoriale orientate, de exemplu, către performanțele sectoarelor individuale în ceea ce privește inovația.
- În al doilea rând, este necesar să se examineze efectele asupra competitivității ale tuturor celorlalte inițiative politice precum transporturi, energie, politici de mediu sau sociale și de protecția consumatorilor, dar și politici de piață unică sau comerciale. Acestea sunt componente esențiale ale pachetului global, deoarece pot avea o influență importantă asupra costurilor, prețurilor și competitivității prin inovație ale industriei.

Această nouă abordare se caracterizează prin:

- Cumularea unei baze orizontale cu o aplicare sectorială. Problemele actuale necesită eforturi solicitante de ajustare și strategii ambițioase de tranziție pentru diferite sectoare economice. Toate sectoarele sunt importante, iar Comisia va continua să aplice o abordare diferențiată pentru fiecare sector. După caz, Comisia va examina posibilitatea adoptării de măsuri corespunzătoare de informare a consumatorilor și de promovare a excelenței industriale în sectoare date. Răspunsuri politice coordonate la nivel european. Diviziunea muncii pe întregul glob se intensifică, iar conceptele de sectoare naționale sau industriei cu interacțiuni reduse cu alte sectoare sau cu restul lumii devin mai puțin relevante.

- Trebuie luat în considerare întregul lanț valoric și de aprovizionare, de la accesul la energie și materii prime și până la servicii post-vânzare și reciclarea materialelor. Nu se poate evita ca părți ale acestui lanț să se afle în afara Europei; de aici necesitatea ca toate industriile să aibă un „reflex de globalizare”.

- Comisia va raporta cu regularitate asupra competitivității, politicilor industriale și performanțelor Europei și statelor membre. Având în vedere că multe dintre condițiile cadru relevante pentru o industrie competitivă și viabilă se stabilesc la nivel de state membre, monitorizarea nu ar trebui să cuprindă numai performanțele în ceea ce privește competitivitatea și politicile de competitivitate.

Succesul acestei noi politici industriale se va traduce direct printr-o dezvoltare mai puternică și într-un număr mai mare de locuri de muncă, precum și printr-o competitivitate internațională îmbunătățită a industriei europene. În plus, utilizarea resurselor și a energiei, precum și emisiile de gaze cu efect de seră ar trebui să fie decuplate de creșterea producției în conformitate cu ambițiile globale ale strategiei Europa 2020.

Această guvernanta europeană ameliorată și ambițioasă cuprinde două aspecte

distincte:

- viziune globală și mai bine coordonată a elaborării politicilor la nivel european, implicând

Comisia și instituțiile europene, în special Consiliul și Parlamentul European. Este esențial să se amelioreze coordonarea și interacțiunea diferitelor politici care afectează competitivitatea, în special „asigurarea caracterului competitiv” al noilor propuneri de politici;

- cooperare mai strânsă cu statele membre și o monitorizare a succesului și a performanțelor în materie de competitivitate ale politicilor la nivel european și național. Aceasta se poate baza de acum înainte pe noul articol 173 din TFUE introdus prin Tratatul de la Lisabona, referitor la politica industrială în cadrul strategiei Europa 2020 și al coordonării sporite a politicilor economice, îndeosebi prin noul „Semestru european” care ar trebui, între altele, să contribuie la o mai bună concepție a programelor de reformă naționale.

Astfel, în cadrul strategiei Europa 2020, Comisia va raporta, cu regularitate asupra competitivității, politicilor industriale și performanțelor Europei și statelor membre.

Într-adevăr, având în vedere că multe dintre condițiile-cadru relevante pentru o industrie competitivă și sustenabilă se stabilesc la nivel de state membre, monitorizarea nu ar trebui să cuprindă numai performanțele în ceea ce privește competitivitatea, ci și politicile privind competitivitatea, inclusiv factori precum mediul de afaceri, sistemul de inovare, condițiile de concurență, infrastructura, eficiența administrației publice și progresele către eficiență energetică și de utilizare a resurselor. O primă analiză a politicilor și performanțelor statelor membre în materie de competitivitate demonstrează că sunt posibile îmbunătățiri la toate nivelurile. Această analiză va continua să fie perfecționată pentru a include o mai bună acoperire a sustenabilității industriale, mai ales în perspectiva viitoarei inițiative emblematice privind utilizarea eficientă a resurselor. La nivelul UE, cadrul politicilor format din strategia Europa 2020 și acțiunile ei emblematice și articolul 173 din TFUE privind politica industrială, oferă o gamă largă de mijloace de încurajare a statelor membre de a-și înteti eforturile pentru obținerea unor astfel de ameliorări, contribuind astfel la o industrie și o economie europene mai competitive, iar Comisia le va utiliza pe deplin.

Prin urmare, următorii indicatori de succes vor fi urmăriti îndeaproape:

- ameliorarea competitivității internaționale, comparând evoluția productivității și a costurilor în UE cu cele observate în economiile concurente;
- numărul de noi locuri de muncă creat în industrie și în sectorul serviciilor pentru întreprinderi, acordându-se o atenție deosebită numărului de locuri de muncă creat în IMM-uri;
- rata de creștere a producției manufacturiere, în special producția din industriile ecologice;
- cota sectoarelor manufacturiere cu tehnologie medie și înaltă din totalul valorii adăugate manufacturiere și al ocupării forței de muncă.

VI. O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă:

Uniunea Europeană a aprobat un obiectiv de ocupare a forței de muncă pentru bărbați și femei de 75% pentru grupa de vârstă 20-64 de ani până în 2020: un angajament ambițios în sensul durabilității modelului social european, a sistemelor de asistență socială, a creșterii economice și a finanțelor publice.

Nu va fi ușor să se ajungă la îndeplinirea obiectivului. Criza a redus ocuparea forței de muncă la 69% și a crescut șomajul până la 10%; presupunând că piața forței de muncă se stabilizează în 2010-2011, realizarea unei ocupări a forței de muncă de 75% până în 2020 va necesita o creștere medie a ocupării forței de muncă de ușor peste 1% pe an. Scăderea fertilității va face ca populația de vârstă activă din UE (15-64) să înceapă să scadă deja din 2012, chiar dacă fluxurile de imigrație continuă. Competența forței de muncă reprezintă o valoare esențială pentru dezvoltarea unei economii competitive, durabile și inovatoare, în conformitate cu obiectivele Europa 2020. În perioade de constrângeri bugetare și presiuni competitive globale fără precedent, politicile UE privind ocuparea forței de muncă și competențele, care contribuie la conturarea tranziției la o economie ecologică, inteligentă și inovatoare, trebuie să reprezinte o prioritate.

UE poate rezolva toate aceste probleme și poate crește substanțial ocuparea forței de muncă, mai ales în rândul femeilor, tinerilor și lucrătorilor în vârstă, dar numai prin acțiuni decisive, concentrate pe patru priorități-cheie:

– În primul rând, o mai bună funcționare a piețelor forței de muncă. Din punct de vedere structural, un șomaj ridicat cronic reprezintă o pierdere inacceptabilă de capital uman: acesta descurajează lucrătorii și duce la o retragere prematură de pe piața forței de muncă și la excluziune socială. Politicile de flexibilitate reprezintă cel mai bun instrument de modernizare a piețelor forței de muncă: acestea trebuie să fie reexamine și adaptate la contextul post-criză, pentru accelerarea ritmului reformei, reducerea segmentării pieței forței de muncă, susținerea egalității de șanse între femei și bărbați, precum și pentru a se profita de pe urma tranzițiilor.

– În al doilea rând, o forță de muncă mai competentă, capabilă să contribuie și să se adapteze la schimbările tehnologice prin noi modele de organizare a muncii. Aceasta este o provocare considerabilă, date fiind competențele în rapidă schimbare necesare și neconcordanțele de competențe persistente pe piața forței de muncă din UE. Investiția în sisteme de educație și formare, anticiparea necesităților de competențe, serviciile de concordanță și orientare reprezintă factori fundamentali în creșterea productivității și competitivității, în accelerarea creșterii economice și, în sfârșit, în creșterea ocupării forței de muncă. UE s-a angajat să îmbunătățească nivelurile de educație prin reducerea abandonului școlar la 10 % sau mai puțin și prin extinderea finalizării educației terțiare sau RO 3 RO echivalente la cel puțin 40 % în 2020. Potențialul mobilității intra-UE și al fluxurilor de imigrație

din țări terțe nu este utilizat pe deplin și este insuficient dedicat satisfacerii necesităților pieței forței de muncă, în pofida contribuției substanțiale a migrantilor la ocuparea forței de muncă și la creșterea economică.

– În al treilea rând, o mai bună calitate a locurilor de muncă și a condițiilor de muncă. Nu există un compromis între calitatea și cantitatea ocupării forței de muncă: nivelurile înalte de calitate a locurilor de muncă din UE se asociază cu o la fel de ridicată productivitate a muncii și participare la ocuparea forței de muncă. Condițiile de muncă și sănătatea fizică și mentală a lucrătorilor trebuie să fie luate în considerare pentru a se răspunde cerințelor carierelor profesionale ale prezentului, caracterizate prin tranziții mai numeroase între locuri de muncă mai intense și mai solicitante și prin noi forme de organizare a muncii.

– În al patrulea rând, politici mai puternice de promovare a creării de locuri de muncă și a cererii de forță de muncă. Nu e suficient să se asigure că oamenii rămân activi și acumulează competențele necesare pentru a obține un loc de muncă: refacerea economică trebuie să se bazeze pe creștere generatoare de locuri de muncă. Trebuie să se realizeze condițiile corespunzătoare pentru crearea mai multor locuri de muncă, inclusiv în societăți care funcționează cu competențe înalte și modele de afaceri bazate pe cercetare și dezvoltare intensivă. Reduceri selective ale costurilor nesalariale ale forței de muncă sau subvenții pentru ocuparea forței de muncă bine orientate pot reprezenta stimulente pentru angajatori în sensul recrutării șomerilor pe termen lung și a altor lucrători care se îndepărtează de piața forței de muncă. Politicile care permit valorificarea surselor-cheie de creare de locuri de muncă și promovarea spiritului antreprenorial și a activităților independente sunt și ele esențiale pentru creșterea ocupării forței de muncă.

Principala responsabilitate, precum și instrumentele pentru atingerea acestor obiective, revin statelor membre, în conformitate cu tratatul și cu principiul subsidiarității. Cu toate acestea, obiectivul UE de ocupare a forței de muncă pentru femei și bărbați de 75 % până în 2020 va fi atins numai prin cumularea tuturor eforturilor și instrumentelor. Această inițiativă emblematică „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” stabilește, prin 13 acțiuni-cheie cu măsuri însoțitoare și pregătitoare, contribuția posibilă a UE la acest efort comun, ca parte a strategiei Europa 2020. De asemenea, în cadrul procesului de extindere a UE și în cadrul politicii europene de vecinătate, Comisia va asigura preluarea obiectivelor prezentei agende de către țările relevante.

Flexicuritate – acțiuni-cheie 1-3:

1. O nouă dinamică pentru flexicuritate trebuie să fie rezultatul unei abordări comune din partea instituțiilor UE, statelor membre și partenerilor sociali. Pe baza principiilor comune pentru flexicuritate ale UE, prioritățile propuse în prezenta inițiativă emblematică stabilesc termenii unei dezbateri cuprinzătoare privind consolidarea celor patru componente ale flexicurității (de exemplu, cu privire la acordurile contractuale cu durată nedeterminată sau reforma sistemelor de prestații).

2. Importanța-cheie a acumulării de competențe și calificări pe parcursul vieții active necesită strategii cuprinzătoare pentru învățarea de-a lungul vieții și, în mod special, o nouă abordare a educației pentru adulți pe baza unor principii comune precum responsabilitatea comună și parteneriatul, mecanisme eficiente de finanțare, căi flexibile și educație inițială de calitate și formare continuă specifică.

3. Pentru ameliorarea participării partenerilor sociali și pentru adoptarea de către aceștia a agendei pentru noi competențe și locuri de muncă la nivel UE, Comisia propune organizarea unui forum social tripartit. Forumul ar discuta punerea în aplicare a agendei și a politicilor de flexibilitate în mod special, înainte de summitul social tripartit care precede Consiliul de primăvară în cadrul Semestrului european.

VII. Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale: un cadru european pentru coeziunea socială și teritorială

Comisia Europeană a dispus combaterea sărăciei în centrul agendei sale economice, de ocupare a locurilor de muncă și sociale – strategia Europa 2020. Șefii de state și guverne au aprobat un progres important: un obiectiv comun conform căruia Uniunea Europeană ar trebui să scoată din sărăcie și excluziune socială cel puțin 20 de milioane de persoane pe parcursul următorului deceniu. Vor urma obiective naționale complementare pentru toate cele 27 de state membre.

În 2008, trăiau pe teritoriul Uniunii peste 80 de milioane de persoane sub pragul sărăciei, ceea ce înseamnă o populație mai mare decât cea a celui mai mare stat membru sau 16,5 la sută din întreaga noastră populație. Dintre aceștia, cu mult peste jumătate sunt femei, iar 20 de milioane sunt copii. Desigur, criza economică nu a făcut decât să înrăutățească situația. Persoanele cele mai vulnerabile din societățile noastre au fost lovite în mare măsură de criza economică. Situația celor care câștigă cel mai puțin a continuat să se deterioreze și aceștia riscă acum și mai mult să se îndatoreze și să ajungă la insolvență. Tinerii, migranții și cei cu un nivel scăzut de calificare, care depind adesea de locuri de muncă temporare și prost plătite, s-au confruntat cu cele mai mari creșteri ale șomajului și sunt expuși, prin urmare, la o înrăutățire a condițiilor de viață. În mod special, un tânăr din cinci de pe piața muncii nu are o slujbă; șomajul pentru cetățenii non-UE este cu peste 11 puncte procentuale mai ridicat decât pentru cetățenii UE, iar persoanele cu nivel scăzut de calificare se confruntă cu o creștere dublă a șomajului în comparație cu persoanele cu nivel înalt de calificare. Așa-numiții „săraci care muncesc” reprezentau, în 2008, 8 % din populația activă, în timp ce riscul sărăciei a crescut semnificativ pentru cei care nu au un loc de muncă, de la 39 % la 44 % din 2005. În plus, 8 % dintre europeni trăiesc în condiții de sărăcie severă și nu își pot permite anumite necesități considerate esențiale pentru a avea o viață decentă în Europa, precum telefon sau încălzire adecvată. În țările cele mai sărace, proporția depășește 30 %. În plus, peste 9 % din populația europeană de vârstă activă trăiește în gospodării în care nimeni nu lucrează.

Această situație este inacceptabilă în Europa secolului 21. Combaterea excluziunii sociale, promovarea justiției sociale și a drepturilor fundamentale sunt de multă vreme obiective esențiale ale Uniunii Europene, fondată pe valorile respectului pentru demnitatea umană și solidarității. Dar Uniunea Europeană și statele sale membre trebuie să facă mai mult și să fie mai eficiente și eficace în ajutorarea celor mai vulnerabili cetățeni ai noștri. Cea mai mare valoare a Uniunii sunt oamenii. Perspectiva unei Uniuni prospere depinde de posibilitatea oferită europenilor de a-și asigura un viitor mai bun pentru ei și pentru familiile lor. Refacerea creșterii economice cu locuri de muncă mai multe și mai bune va reprezenta esența combaterii sărăciei.

Pentru atingerea acestui obiectiv, Comisia propune instituirea unei Platforme europene de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale, drept una dintre cele șapte inițiative emblematice ale sale. Obiectivul platformei îl reprezintă crearea unui angajament comun al statelor membre, instituțiilor europene și părților interesate celor mai importante în combaterea sărăciei și excluziunii sociale. Având în vedere că deceniul următor este probabil să fie marcat de reducerea bugetelor publice, acțiunile vor trebui să sporească eficiența și încrederea prin găsirea de noi modalități participative de abordare a sărăciei, în același timp cu continuarea dezvoltării de politici de prevenire și cu orientarea către necesități, atunci când acestea apar.

Prin urmare, platforma va stabili un cadru de acțiune dinamic pentru garantarea coeziunii sociale și teritoriale, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil pe teritoriul Uniunii Europene, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Alături de Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale și de obiectivul de reducere a sărăciei, obiectivele sociale ale strategiei Europa 2020 sunt susținute printr-un obiectiv de ocupare a forței de muncă (cel puțin 75 % dintre bărbații și femeile în vârstă de 20-64 de ani să ocupe un loc de muncă) și un obiectiv de educație (reducerea părăsirii timpurii a școlii de la 15 % la mai puțin de 10 %). Inițiative emblematice precum „Tineretul în mișcare” și „Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă” sunt orientate către atingerea acestor obiective. De asemenea, sunt importante legăturile cu alte inițiative emblematice, precum „O Agendă digitală pentru Europa”¹, „O Uniune a inovării”², „O politică industrială integrată pentru era globalizării”³ și viitoarea inițiativă emblematică privind o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii scăzute de carbon.

Platforma europeană de combatere a sărăciei și a excluziunii sociale reprezintă contribuția UE la abordarea acestor provocări în cadrul strategiei Europa 2020. Comisia a identificat următoarele domenii de acțiune:

- realizarea de acțiuni pe întreg spectrul de politici;
- utilizarea într-o mai mare măsură și mai eficientă a fondurilor UE pentru susținerea incluziunii sociale;

- promovarea inovării sociale pe bază de elemente concrete;
- lucrul în parteneriat și valorificarea potențialului economiei sociale;
- coordonare politică îmbunătățită între statele membre.

Acțiunile esențiale ale platformei și măsurile însoțitoare și pregătitoare sunt enumerate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei însoțitor. Acestea se bazează pe un mix de coordonare politică, dialog cu actori instituționali și neinstituționali, finanțare și parteneriate strategice.

În plus față de raportarea regulată în cadrul mecanismelor de guvernanță ale strategiei Europa 2020 și, în mod special, în Analiza anuală a creșterii economice, Comisia va trece în revistă, în 2014, punerea în aplicare a platformei, printre altele, în vederea adaptării acesteia la noul cadru financiar multianual.

3.3 Prioritati de finantare

Uniunea Europeană se confruntă cu provocarea dificilă a ieșirii din criză și a readucerii economiilor pe calea creșterii durabile. Strategia ieșirii din criză implică restabilirea unor finanțe publice solide, reforme structurale de stimulare a creșterii și investiții orientate spre creștere economică și locuri de muncă. În ceea ce privește această ultimă condiție, fondurile CSC¹ pot avea o contribuție importantă la creșterea durabilă, ocuparea forței de muncă și competitivitate și pot spori convergența statelor membre și regiunilor mai puțin dezvoltate cu restul Uniunii.

Pentru a se asigura că fondurile CSC au un impact economic și social de lungă durată, Comisia a propus o nouă abordare în privința utilizării fondurilor în propunerea sa de Cadru financiar multianual 2014-2020. Se preconizează că puternica aliniere la prioritățile strategice ale agendei Europa 2020, condiționalitatea macroeconomică și *ex ante*, concentrarea tematică și stimulentele de performanță vor mări eficacitatea cheltuielilor. Este o abordare care subliniază necesitatea de a stabili priorități clare și de a obține rezultate și distanțarea de o cultură a drepturilor a priori. Fondurile CSC vor reprezenta, astfel, o sursă importantă de investiții publice și vor servi drept catalizator pentru creștere economică și locuri de muncă prin efectul de levier asupra capitalului fizic și uman, servind, totodată, drept mijloc eficient de sprijinire a punerii în aplicare a recomandării la nivel de țară emise în contextul semestrului european, care vizează în România măsurile prevăzute în memorandumurile de înțelegere și în completările ulterioare ale acestora. Această abordare este în conformitate cu apelul Consiliului European din 29 iunie 2012 privind utilizarea bugetului Uniunii².

Fondurile CSC ar trebui să vizeze promovarea în comun a competitivității,

¹ Fondurile UE reglementate de Cadru Strategic Comun (CSC), și anume Fondul european de dezvoltare regională (FEDER), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune (FC), Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM).

² Concluziile Consiliului European din 29 iunie 2012 (EUCO 76/12),
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/131388.pdf

convergenței și cooperării, prin stabilirea priorităților corecte de investiții specifice fiecărei țări. Este necesară reorientarea generală a cheltuielilor spre cercetare și inovare, sprijin pentru IMM-uri, educație și formare profesională de calitate, piețe ale muncii favorabile incluziunii care să stimuleze crearea unor locuri de muncă de calitate și coeziunea socială, livrarea celor mai mari câștiguri de productivitate, integrarea obiectivelor privind schimbările climatice și trecerea la o economie ecologică, cu nivel scăzut de emisii și care utilizează eficient resursele. Pentru a realiza acest lucru, planificarea și punerea în aplicare a fondurilor CSC trebuie să depășească granițele birocratice artificiale în următoarea perioadă de programare și să dezvolte o abordare integrată puternică pentru mobilizarea sinergiilor și obținerea unui impact optim, atât în interiorul țărilor, cât și în afara granițelor. Obiectivele Strategiei Europa 2020 trebuie integrate în cadrul diferitelor fonduri CSC, fiecare dintre acestea aducându-și contribuția la creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Mai mult decât atât, fondurile CSC trebuie să joace un rol-cheie în sprijinirea instrumentelor financiare care pot impulsiona investițiile private și multiplica, astfel, efectele finanțării publice. Pe scurt, avem nevoie de o utilizare direcționată atent și orientată spre rezultate a fondurilor CSC, care să maximizeze impactul combinat al acestora.

În contextul disciplinei fiscale, prezentul document de poziție încurajează România să dezvolte și să pună în aplicare strategii pe termen mediu capabile să facă față provocărilor viitoare, în special globalizării, contribuind, totodată, la păstrarea modelului social european. De asemenea, documentul prevede un cadru flexibil pentru ca România să reacționeze și să reconcentreze resursele europene, naționale și locale asupra generării de creștere și locuri de muncă, astfel încât sustenabilitatea fiscală și politicile favorabile creșterii economice să meargă mână în mână, abordând, de asemenea, probleme structurale și instituționale din România și dincolo de frontierele sale naționale în contextul său teritorial și geografic, inclusiv conform Strategiei UE pentru regiunea Dunării, pentru a obține un impact maxim.

În final, documentul de poziție invită România și regiunile sale să exploateze la maximum potențialele sinergii între fondurile CSC, precum și cu alte surse de finanțare UE, într-o abordare strategică și integrată. Aceasta include cooperarea cu țările și regiunile învecinate.

3.3.1 Principalele provocări

România se confruntă în continuare cu provocări uriașe în materie de dezvoltare. Procesul intens înregistrat până în 2008 în ceea ce privește recuperarea decalajului a încetinit brusc din cauza crizei, iar PIB-ul pe cap de locuitor se situează încă la valoarea de 46 % din media UE, în contextul unei scăderi economice de peste 8 % în 2009 și 2010. După doi ani de declin, creșterea s-a reluat în 2011, în special datorită unei creșteri solide a producției industriale, precum și unei recolte excepționale, iar PIB-ul real a crescut în 2011 cu 2,5 %. Cu toate acestea, perspectivele pentru anul 2012 sunt reduse, creșterea economică fiind revizuită în scădere de la aproximativ 1,5 % la aproximativ 1 %. În contextul diminuării exporturilor,

economia depinde în mare măsură de cererea internă, iar investițiile publice joacă un rol-cheie, deși acestea din urmă sunt afectate de dificultăți persistente și structurale în ceea ce privește atragerea în mod eficient a fondurilor UE. Rata ocupării forței de muncă s-a menținut scăzută în 2011, la 62,8 %, în timp ce rata șomajului pentru grupa de vârstă 15-74 de ani a rămas ridicată, fiind de 7,4 % în 2011. Tinerii rămân un grup deosebit de vulnerabil pe piața forței de muncă, rata șomajului pentru angajații cu vârste sub 25 de ani atingând nivelul de 23,7 % în 2011. Fluxul investițiilor străine directe s-a diminuat de la 9,5 miliarde EUR în 2008 la mai puțin de 2 miliarde EUR în 2011, privând țara de oportunități de investiții și locuri de muncă, precum și de stimulente pentru inovare.

Dezvoltarea economică a fost, de asemenea, în mare măsură neuniformă, fiind caracterizată de disparități regionale persistente și chiar în creștere. Creșterea anuală a PIB-ului pe cap de locuitor a ajuns la 9,6 % în București, situându-se, în prezent, peste media UE (101,5) între 2000 și 2008, în timp ce creșterea înregistrată în alte regiuni a fost cuprinsă între 4,5 % și 6,5 %, regiunea de nord-est având o creștere cu mult sub media UE (28,8).

Perspectivile viitoare de dezvoltare sunt afectate de persistența unor deficiențe structurale și de situarea geografică, împreună cu o infrastructură de transport slab dezvoltată și care, în plus, este caracterizată de insuficiente conexiuni, având în vedere depărtarea României de piețe, declinul demografic, productivitatea scăzută, ponderea redusă a populației cu studii superioare, investițiile reduse și insuficient bazate pe cerere în domeniul cercetării și dezvoltării, nivelul redus de penetrare a benzii largi sau importanța sporită a sectorului agricol. De asemenea, administrația publică ineficientă și împovărătoare s-a dovedit a afecta în mod semnificativ mediul de afaceri și investițiile publice.

Prin urmare, în ciuda progresului economic general, există provocări structurale grave, care trebuie abordate pentru ca economia românească să devină mai inteligentă, mai durabilă și mai favorabilă incluziunii. Analiza progreselor înregistrate de România în vederea atingerii obiectivelor sale naționale pentru 2020 indică lacune semnificative în domenii critice cum ar fi creșterea cheltuielilor de cercetare și inovare, stimularea ratelor de ocupare a forței de muncă și reducerea sărăciei.

Obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020:	Situația actuală din România	Obiectivul național pentru 2020 în PNR
3 % din PIB-ul UE pentru investiții în cercetare și dezvoltare	0,47 %	2 %
reducerea cu 20 % a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) față de 1990 ⁴	+9 % (emisii proiectate pentru 2020 față de 2005) ⁵ -7 % (emisiile din 2013 față de 2005) ⁵	+19 % (obiectiv național obligatoriu pentru sectoarele neincluse în EU ETS față de 2005)
20 % din consumul final de energie din surse regenerabile	+23,4 %	24 %
creșterea cu 20 % a eficienței	Statele membre își vor	10 Mtep (reducerea

energetice	stabili/revizui obiectivele în conformitate cu metodologia recent convenită de stabilire a obiectivelor prevăzută la articolul 3 alineatul (3) din Directiva privind eficiența energetică. Aceasta va fi disponibilă numai până la 30 aprilie 2013	consumului de energie primară)
75 % din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă	62,8 % (2013)	70 %
Reducerea părăsirii timpurii a școlii la mai puțin de 10 %	17,5 % (2013)	11,3 %
Absolvirea ciclului de învățământ superior sau echivalent de către cel puțin 40 % din populația cu vârste între 30 și 34 de ani	20,4 % (2013)	26,7 %
Reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune cu cel puțin 20 de milioane în UE (în comparație cu nivelurile înregistrate în 2008)	-788 000 (2013)	-580 000

Prin urmare, cele mai presante provocări ale României sunt legate de participarea redusă pe piața forței de muncă, infrastructura subdezvoltată, sistemul precar de cercetare și inovare și competitivitatea scăzută, utilizarea ineficientă a resurselor, precum și administrația și guvernarea publică precară.

3.3.2. Priorități de finanțare

Fondurile CSC vor reprezenta unul dintre cele mai importante instrumente pentru abordarea principalelor probleme de dezvoltare pentru România, astfel cum au fost identificate în cadrul programului său de creditare UE/FMI și în angajamentele asumate în cadrul Strategiei Europa 2020. În ceea ce privește dezvoltarea rurală și pescuitul, prioritățile de finanțare vor contribui, de asemenea, la politicile comune în domeniul agricol și al pescuitului. Finanțarea orientată ar trebui să exploateze creșterea în economia albastră a României. În acest sens, intervenția fondurilor CSC ar trebui să se concentreze asupra unui număr limitat de priorități. Experiența demonstrează că o concentrare tematică permite eficientizarea intervențiilor publice prin atingerea unei mase critice cu un impact real asupra situației socioeconomice a țării și a regiunilor sale. Prioritizarea are o importanță deosebită într-o perioadă de consolidare fiscală.

În prezentul document de poziție sunt propuse cinci priorități de finanțare complementare și care se susțin reciproc, în conformitate cu problemele specifice țării. Prioritățile de finanțare nu sunt prezentate ierarhizat. Aceste priorități reflectă importanța necesităților de finanțare și a potențialei contribuții la creștere economică și locuri de muncă și constituie prioritățile pe care Comisia ar dori să le cofinanțeze în România pentru următoarea

³ Obiectivele tematice din regulamentele propuse și legătura acestora cu domeniile de finanțare sunt prezentate în anexa I.

perioadă de programare 2014-2020. În noua arhitectură de programare este integrată o flexibilitate suficientă pentru a răspunde noilor provocări și evenimentelor neașteptate, care permite reprogramarea din motive întemeiate.

Îmbunătățirea capitalului uman prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă și politici mai bune privind incluziunea socială și educația

Ocuparea forței de muncă, coeziunea socială și educația ar trebui să rămână principalele preocupări pentru România. Fondurile CSC ar trebui să contribuie la creșterea economică generatoare de locuri de muncă, iar impactul acestora în ceea ce privește ocuparea forței de muncă ar trebui maximizat. Acest lucru presupune intensificarea eforturilor de concentrare a investițiilor asupra obiectivelor tematice privind ocuparea forței de muncă și educația. Astfel, ponderea relativă a investiției din fondurile CSC ar trebui să fie cel puțin egală cu cea din perioada de programare 2007-2013. Reducerea sărăciei rămâne, de asemenea, o prioritate foarte importantă pentru România și o parte considerabilă din resursele disponibile ar trebui dedicată promovării incluziunii active.

Creșterea ratelor ocupării forței de muncă în rândul tinerilor și grupurilor vulnerabile

Situația tinerilor pe piața forței de muncă se deteriorează și există preocupări cu privire la calitatea locurilor de muncă ale acestora. Acest lucru justifică prioritatea acordată integrării pe piața forței de muncă a tinerilor fără un loc de muncă și care nu urmează o formă de învățământ sau formare profesională și necesită investiții în măsuri active pe piața muncii mai personalizate, inclusiv în extinderea accesului la stagii de ucenicie de calitate și oportunități de învățare la locul de muncă.

Mai mult decât atât, pe fondul evoluțiilor demografice negative, o atenție deosebită ar trebui acordată grupurilor vulnerabile, care reprezintă o importantă resursă de forță de muncă și o sursă de creștere economică. Ar trebui promovată participarea pe piața forței de muncă a romilor, vârstnicilor, femeilor și persoanelor cu handicap, precum și a șomerilor de lungă durată, a persoanelor inactive și a celor angajate în activități agricole cu productivitate scăzută. Ar trebui prevăzute măsuri active și preventive pe piața muncii într-o etapă timpurie și acestea ar trebui să includă sprijin personalizat în ceea ce privește oportunitățile pe termen lung. Ar trebui să se acorde prioritate persoanelor de etnie romă care întâmpină, în prezent, mari dificultăți în ceea ce privește intrarea pe piața formală a forței de muncă. Investițiile ar trebui să acorde prioritate incluziunii active a acestora.

În România, un procent ridicat al locurilor de muncă încă se află în agricultura de subzistență și semi-subzistență, deși productivitatea și contribuția acesteia la PIB se menține la un nivel foarte scăzut. Este nevoie de investiții sporite în agricultură și de furnizarea de noi competențe pentru foștii agricultori pentru a transforma locurile de muncă cu productivitate scăzută în locuri de muncă ce asigură un venit constant, transformând, totodată, agricultura într-un motor sustenabil de creștere economică.

Îmbunătățirea accesului și a participării la educația și formarea profesională, precum și a calității acestora

Pentru a le spori impactul pe piața forței de muncă, concentrarea investițiilor fondurilor CSC în educație și formare profesională ar trebui consolidată. Investițiile ar trebui să se concentreze pe reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii, care este deosebit de ridicată în rândul elevilor care provin din zone rurale și defavorizate. O atenție deosebită ar trebui, de asemenea, acordată calității și relevanței pieței forței de muncă, în special în domeniul formării tehnice și învățământului superior. Modernizarea educației și formării profesionale poate necesita investiții în reabilitarea infrastructurii. Fondurile CSC ar trebui să sprijine mai mult furnizarea și diversificarea învățării pe tot parcursul vieții (*life-long learning* - LLL), asigurând în special participarea în număr mai mare a persoanelor cu nivel scăzut de calificare și a persoanelor în vârstă. În sfârșit, fondurile ar trebui să contribuie la depășirea blocajelor care determină nepotriviri între rezultatele educaționale și nevoile pieței forței de muncă, acordând o atenție deosebită sectoarelor dinamice ale economiei: sectorul verde, sectorul alb, sectorul TIC și sectorul serviciilor personale.

Promovarea incluziunii sociale, în special prin îmbunătățirea accesului la asistență medicală și servicii sociale

Accesul la servicii sociale, precum și la asistența medicală primară este limitat, în special în cazul grupurilor vulnerabile și al localităților izolate. De aceea, investițiile ar trebui să se concentreze pe extinderea, diversificarea acestor servicii și punerea lor la dispoziția tuturor. Aceste eforturi ar trebui să însoțească modernizarea sistemului sanitar și îmbunătățirea colectării datelor. Ar trebui încurajată tranziția de la instituții la servicii comunitare, în special pentru persoanele cu handicap. În sfârșit, stimularea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității în zonele rurale, prin investiții în infrastructura la scară mică și accesul la serviciile locale de bază, ar trebui, de asemenea, utilizată pentru promovarea incluziunii sociale.

Dezvoltarea unei infrastructuri moderne pentru creștere și locuri de muncă

Fondurile CSC ar trebui să fie parte a unui nou accent pe creștere, care să asigure infrastructura modernă de transport și TIC necesară. Îmbunătățirea accesibilității fizice și digitale reprezintă factori principali pentru atragerea de investitori și pentru a pune bazele pentru dezvoltare, în special în regiunile îndepărtate și fără ieșire la mare, precum zonele rurale.

Consolidarea accesului la piața internă al polilor de creștere prin investiții în rețeaua TEN-T

În conformitate cu planul general necesar privind transporturile, sistemul feroviar trebuie eficientizat, reorganizând rețeaua în jurul tronsoanelor relevante din punct de vedere economic, inclusiv TEN-T, în concordanță cu capacitatea de finanțare și de întreținere. Rețeaua principală, în special coridoarele acesteia, continuă procesul de modernizare, prin standarde și viteze de proiectare adecvate, realizându-se în același timp investițiile ERTMS necesare. În paralel, procesele de modernizare și restructurare a companiilor feroviare vor fi continuate, incluzând posibila modernizare a materialului rulant.

Rețeaua de autostrăzi și drumuri ar trebui extinsă și modernizată în continuare în vederea unei mai bune conectări a României, obstaculată de poziția sa periferică, cu piața internă, precum și a asigurării atractivității sale pentru investitorii industriali. În afară de realizarea rețelei TEN-T prioritare, conectivitatea marilor aglomerări urbane ar trebui îmbunătățită în scopul stimulării creșterii regionale.

Ar trebui susținute și alte moduri de transport și puncte de legătură prin investiții în capacități de acostare, instalații portuare și legături de transport cu interiorul țării pentru a încuraja conectivitatea maritimă și navigabilitatea pe Dunăre.

Îmbunătățirea accesului, utilizării și calității TIC

Infrastructurile de bandă largă ar trebui extinse în zonele în care există disfuncționalități ale pieței pentru a stimula atractivitatea regională și economia, în special în zonele rurale. În paralel, extinderea Accesului de nouă generație trebuie promovată acolo unde există disfuncționalități ale pieței. Ar trebui dezvoltate instrumente de monitorizare și cartografiere a acoperirii și performanței TIC.

În paralel, ar trebui încurajată utilizarea și cererea de TIC, dezvoltarea de produse și servicii și a comerțului electronic, dar și promovarea creșterii conștientizării în zone cu grad redus de penetrare și sprijinirea formării și certificării în domeniul TIC.

Promovarea competitivității economice și a dezvoltării locale

Eficiența politicii și instrumentelor de cercetare și inovare în România va reprezenta o condiție pentru competitivitatea pe termen lung și capacitatea țării de a atrage o valoare adăugată mai mare și investiții durabile, stimulând, de asemenea, creșterea structurală și crearea de locuri de muncă.

Sprijinirea inovării și competitivității operatorilor economici și îmbunătățirea mediului de afaceri

Trebuie sprijinit un mediu favorabil inovării pentru întreprinderi, promovând transferul de cunoștințe, inovarea și dezvoltarea de clustere și cooperarea cu instituțiile de cunoaștere, inclusiv la nivel transfrontalier. Este esențială asigurarea unor mecanisme de acces partajat de înaltă calitate și a unui pachet complet de servicii adaptate, care să corespundă nevoilor companiilor inovatoare.

Fondurile CSC trebuie să sprijine ciclul de viață al întreprinderilor de la înființare (pepiniere de întreprinderi, sprijin pentru investiții) și în cursul activității acestora, abordând efectele de prag, care ar putea împiedica creșterea și capacitățile de dezvoltare ale acestora, cu scopul de a le spori productivitatea și competitivitatea. În paralel, ar trebui îmbunătățit mediul de afaceri prin simplificarea cerințelor de reglementare și facilitarea accesului la fonduri publice prin mecanisme de tip ghișeu unic. O atenție deosebită ar trebui acordată IMM-urilor care funcționează în zone rurale și de frontieră și întreprinderilor din sectorul acvaculturii.

Promovarea spiritului antreprenorial, inclusiv în zonele rurale și îmbunătățirea mediului economic în zonele rurale, inclusiv îmbunătățirea infrastructurii locale aferente

Ar trebui promovate competențele antreprenoriale, cu accent pe potențialii manageri și pe cei existenți și învățarea pe tot parcursul vieții, în scopul unei mai bune corelări între calificări, inclusiv ale forței de muncă experimentate, și nevoile pieței.

Reconversia necesară a activităților agricole existente și diversificarea activităților vor necesita sprijinirea condițiilor de dezvoltare locală în vederea promovării de noi oportunități de locuri de muncă la nivel local. În acest sens, sunt esențiale punerea în aplicare și modernizarea infrastructurilor locale. Pentru sectorul pescuitului, structurile de aprovizionare insuficient consolidate ar trebui să beneficieze de sprijin adecvat pentru crearea de noi grupuri de producători și consolidarea celor existente. De asemenea, ar trebui mai bine exploatat potențialul neutilizat pentru dezvoltarea locală a patrimoniului cultural.

Facilitarea accesului IMM-urilor finanțare și la servicii avansate pentru întreprinderi

Crearea și dezvoltarea IMM-urilor ar trebui susținută prin abordarea constrângerilor actuale. Îmbunătățirea accesului la servicii de asistență adaptate pentru IMM-uri, inclusiv accesul la piețele internaționale, este esențială în acest sens. Aceasta va include accesul la finanțare, prin instrumente adaptate de inginerie financiară. Ar trebui promovată facilitarea accesului la microfinanțare, în special în sectorul agricol și mai ales pentru tineri și persoanele cele mai îndepărtate de piața forței de muncă, precum și pentru microîntreprinderi.

Stimularea capacității (publice și private) și a infrastructurilor de cercetare și dezvoltate bazate pe cerere

Cercetarea publică ar trebui să beneficieze de sprijin, pe baza unei strategii naționale bazate pe cerere, concentrându-se pe un număr mic de sectoare identificate ca având potențial ridicat și avantaje comparative. Sprijinul public ar trebui să se concentreze pe centrele de excelență, bazându-se pe viitoarele clustere de competitivitate și pe centrele existente de cercetare și dezvoltare abilitate și conectate din cadrul poliilor de creștere. Ar trebui să se acorde prioritate promovării cercetării private, abordând impedimentele actuale, în special prin revizuirea cadrului juridic care reglementează drepturile de proprietate intelectuală,

cu scopul de a spori comercializarea cercetării.

Capacitatea instituțiilor de cercetare și dezvoltare din România de a se integra în rețelele europene și internaționale și de a relaționa în mod eficient trebuie să fie consolidată. Este nevoie de eforturi paralele pentru consolidarea capacității administrative și eficientizarea guvernantei sectorului. Cooperarea cu universitățile va fi necesară pentru a recruta cercetători calificați pentru sectoarele prioritare și instituțiile de cercetare și dezvoltare aferente.

Optimizarea utilizării și protejării resurselor și activelor naturale

Gestionarea rațională a resurselor naturale, în special a energiei, reprezintă o provocare critică de mediu, sănătate și competitivitate în România. Aceasta constituie, de asemenea, un potențial important pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă.

Promovarea eficienței energetice, a economiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon și a strategiilor aferente

Creșterea eficienței energetice a întreprinderilor este esențială pentru îmbunătățirea competitivității României, reducând costurile de producție și contribuind la crearea de locuri de muncă, cu un potențial deosebit în agricultură și industria alimentară și prin promovarea eco-inovării în cadrul IMM-urilor. Utilizarea eficientă a energiei în clădirile publice și private este, de asemenea, esențială pentru îmbunătățirea calității aerului și a sănătății publice în zonele urbane. Intensificarea captării dioxidului de carbon, reducerea emisiilor și îmbunătățirea calității aerului prin sisteme agrosilvice, plantarea și întreținerea pădurilor ar trebui, de asemenea, promovate.

Strategiile și infrastructurile durabile de transport urban ar trebui sprijinite în aglomerări, ca parte a strategiilor mai ample privind emisiile scăzute de dioxid de carbon în zonele urbane. Aprovizionarea, transportul și utilizarea surselor regenerabile de energie și a produselor secundare, deșeurilor și reziduurilor ar trebui facilitate și stimulate.

Reducerea vulnerabilității la riscuri, sprijinirea adaptării la schimbările climatice și dezvoltarea unor sisteme de gestionare a dezastrelor

Fondurile CSC ar trebui să sprijine capacitatea de adaptare și strategia națională de adaptare, integrând măsurile de adaptare necesare în politicile sectorului în cauză. În special, măsurile de adaptare sunt esențiale în sectorul agricol, inclusiv gestionarea sistemelor durabile de irigații și promovarea unor modele de recoltare care utilizează apa în mod eficient.

Pe de altă parte, ar trebui să se promoveze capacitatea de prevenire a riscurilor, planurile, inclusiv cartografierea riscurilor și investițiile, care favorizează măsuri preventive de mică amploare și bazate pe ecosistem. Competențele și măsurile de gestionare a riscurilor, cum ar fi centrele de reacție rapidă pentru gestionarea inundațiilor ar trebui, de asemenea, să beneficieze de fondurile CSC și de cooperarea transnațională, acolo unde este mai necesar.

Protejarea mediului și a biodiversității prin valorificarea siturilor naturale și punerea în aplicare a investițiilor legate de acquis

Investițiile legate de acquis ar trebui continuate în sectorul apei și al apelor uzate, în cadrul regionalizării, în conformitate cu prioritățile stabilite în planurile generale județene. În sectorul deșeurilor, investițiile sprijinite în cursul primei perioade de programare sunt continuate și pot fi extinse la obiectivul privind reciclarea pentru 2020, încurajând, de asemenea, ori de câte ori este relevant, metode alternative de tratament pentru diferitele fluxuri de deșuri. Tratamentul solurilor poluate ar trebui să fie prioritar, în special în cazul acelor soluri care generează amenințări pentru sănătate. În agricultură, ar trebui sprijinite tehnicile de producție care îmbunătățesc funcțiile de tampon și filtru ale solurilor, precum și promovarea unor practici de gestionare care îmbunătățesc conținutul de materie organică din sol, la fel și măsurile de îmbunătățire a calității apei și aerului.

Conservarea biodiversității, promovarea serviciilor ecosistemice și investițiile în infrastructuri ecologice ar trebui consolidate, în special prin punerea în aplicare a planurilor de management Natura 2000. Gestionarea, restaurarea și monitorizarea ecosistemelor ar trebui promovată și la nivel transfrontalier, inclusiv în contextul global al întregii regiuni dunărene.

Modernizarea și consolidarea administrației naționale și a sistemului judiciar

Imposibilitatea de a se baza pe o administrație publică reactivă și competentă reprezintă o preocupare fundamentală în România, în ceea ce privește capacitatea de a proiecta și sprijini punerea în aplicare a strategiilor sectoriale și a investițiilor aferente și de a promova dezvoltarea întreprinderilor.

Îmbunătățirea capacității instituționale și o administrație publică eficientă

Fondurile CSC ar trebui să acorde sprijin adaptat pentru consolidarea eficienței administrației publice, trecând la un cadru juridic simplificat, stabil și mai coerent, împreună cu proceduri optime, simplificate și proporționale. Schemele cuprinzătoare de modernizare ministerială ar trebui să beneficieze de sprijin, bazându-se ori de câte ori este relevant pe planurile de acțiune care decurg din analizele funcționale.

Capacitățile de coordonare și elaborare a politicilor și responsabilizarea la nivel guvernamental ar trebui consolidate. În acest sens, utilizarea efectivă a mecanismelor de parteneriat va trebui intensificată, necesitând consolidarea în paralel a capacității, responsabilității și independenței părților interesate relevante în plan socioeconomic.

Profesionalismul, independența și atractivitatea administrației publice trebuie, de asemenea, consolidate, inclusiv capacitatea de gestionare a resurselor umane. În paralel, deficiențele de guvernare care stau la baza deficiențelor administrative actuale vor trebui abordate prin reforme structurale endogene.

Fondurile CSC continuă să sprijine punerea în aplicare a recomandărilor formulate în

cadrul Mecanismului de cooperare și verificare, cu scopul de a consolida eficiența și independența sistemului judiciar și a impune respectarea statului de drept.

Consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, prin dezvoltarea unor instrumente de e-guvernare, trebuie să beneficieze de sprijin în cadrul schemelor de modernizare cuprinzătoare ale instituțiilor corespunzătoare.

Factori de succes pentru îndeplinirea cu eficacitate a obiectivelor

Împreună cu consolidarea financiară, reformele structurale joacă un rol-cheie în sporirea eficienței generale și, implicit, a potențialului de creștere al economiei românești. Acestea reprezintă, de asemenea, o condiție esențială pentru punerea în aplicare cu succes a fondurilor CSC, care pot avea un impact optim doar dacă se instituie o politică adecvată sau un cadru juridic și administrativ adecvat.

Prin urmare, noul regulament privind dispozițiile comune va stabili condiționalități *ex ante*, care constituie condiții prelabile referitoare la utilizarea eficace și eficientă a fondurilor UE, care ar trebui îndeplinite anterior aprobării unui program. Comisia va examina în mod oficial coerența și caracterul adecvat al informațiilor furnizate de România în cadrul evaluării sale cu privire la acordul și programele de parteneriat.

Pe baza experienței din perioada de programare curentă și a recomandărilor la nivel de țară, serviciile Comisiei au identificat o serie de condiționalități *ex ante* esențiale pentru punerea în aplicare cu succes a priorităților de finanțare de mai sus. Autoritățile române trebuie să ia măsuri în vederea îndeplinirii condițiilor prelabile pentru cheltuieli reușite în fiecare dintre aceste domenii înainte de începerea următoarei perioade de programare.

În cazul în care condiționalitățile *ex ante* nu sunt îndeplinite anterior datei de depunere a Acordului de parteneriat la Comisie, România va trebui să stabilească o serie de măsuri care să fie adoptate la nivel național și regional, precum și un calendar pentru punerea lor în aplicare. Toate condiționalitățile *ex ante* trebuie îndeplinite în termenul-limită convenit și cel mai târziu în termen de doi ani de la adoptarea Acordului de parteneriat sau până la 31 decembrie 2016.

- Eficacitatea sistemului de achiziții publice, prin punerea în aplicare a recomandărilor evaluării efectuate de serviciile Comisiei;
- Existența unei strategii de consolidare a eficienței administrative a României care să includă reforma administrației publice;
- Adoptarea unui plan general cuprinzător de transport, bazat pe o abordare multimodală, care să reflecte constrângerile de finanțare și care să beneficieze de sprijin politic solid;
- Elaborarea unei strategii naționale de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă, care să facă parte integrantă dintr-o politică industrială, pentru valorificarea domeniilor naționale de excelență și a avantajelor comparative, reflectând contribuții bazate pe cerere;
- Existența și punerea în aplicare a unei strategii naționale de reducere a sărăciei;

- Existența unei strategii naționale sau regionale de sănătate care să asigure accesul la servicii sanitare de calitate și sustenabilitatea economică.
- Existența unei strategii cuprinzătoare de reducere a părăsirii timpurii a școlii;
- Modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței muncii, în conformitate cu orientările privind ocuparea forței de muncă;
- În domeniul pescuitului, îmbunătățirea colectării de date pentru gestionarea pescuitului (pentru a asigura tranziția fără probleme de la gestionarea directă la gestionarea partajată), precum și punerea în aplicare a unui sistem de control, inspecție și aplicare a legii la nivelul Uniunii;
- România ar trebui să dispună de sisteme adecvate de înregistrare pentru a permite monitorizarea sistematică a cheltuielilor privind ajutoarele de stat, pentru a asigura conformitatea cu normele privind ajutoarele de stat și, în special, pentru a evita acumularea;
- În agricultură și dezvoltare rurală, sunt necesare eforturi pentru a consolida și extinde capacitatea consultativă privind inovarea și gestionarea durabilă a agriculturii și pădurilor, a dezvolta un sistem funcțional de cadastru care să acopere teritoriul țării și o strategie agricolă cu priorități pentru fiecare sector;
- Adoptarea unui plan strategic pentru acvacultură.

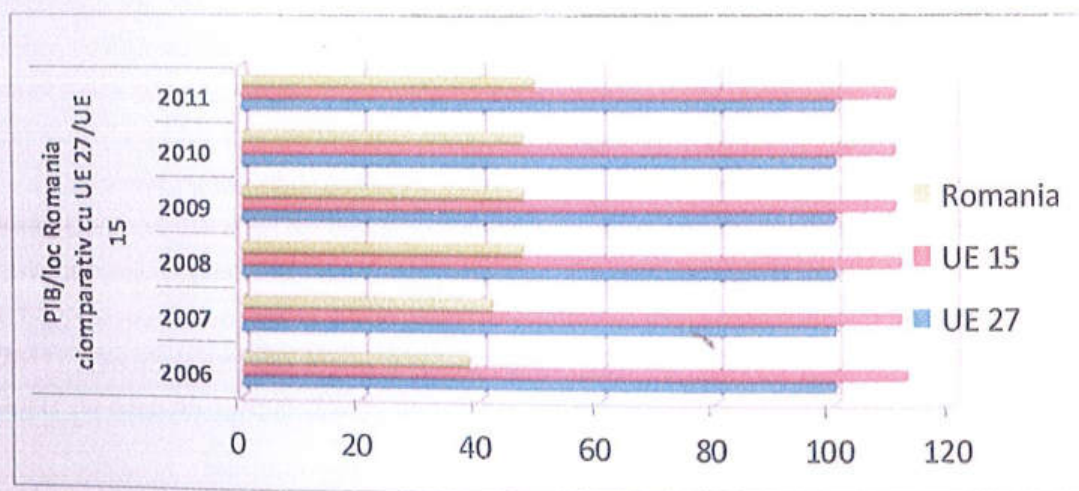
4. CONTEXTUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE RURALĂ DURABILĂ

România se bucură de un potențial de dezvoltare important, desi insuficient exploatat. Cu o suprafață totală de 238 mii km² și o populație de 21,44 milioane de locuitori, România, este ca mărime, cel de-al doilea nou stat-membru al Uniunii Europene, după Polonia. Ea reprezintă 6% din suprafața totală a Uniunii Europene și 4% din populația acesteia. România este unul din statele europene în care se bucura de o buna inzestrare in ceea ce privește resursele de teren, apă și resurse umane

Cu toate acestea, până în prezent, aceste avantaje au avut doar o influență limitată în ceea ce privește generarea unei dezvoltări semnificative și restructurării în agricultură și zonele rurale.

Investițiile și competitivitatea din România constituie încă elemente care trebuie îmbunătățite, pentru a se reuși o accelerare a creșterii economice și asigurarea unei conergențe a veniturilor cu cele din UE. În anul 2011, România deținea puțin peste de 1% din PIB-ul Comunității Europene, înregistrând o creștere rapidă a PIB-ului pe cap de locuitor, dar rămânând la 49% din media Uniunii celor 27 (Sursa: raportul anual DG Agri 2011). Aceste discrepanțe sunt în curs de diminuare, în urma integrării în Uniunea Europeană, și a aplicării programelor sectoriale ce se bucura de co-finantare europeana.

Sursa: Raportul statistic anual DG Agri 2011

România a evoluat în condiții puternic marcate de manifestarea virulentă a crizei financiare și economice globale. La debutul crizei, economia românească parcursese o perioadă de mai mulți ani de creștere economică, dar însoțită de acumularea unui deficit extern relativ important, precum și de majorarea datoriei externe pe termen scurt. Cu un mic

4 Populație provizorie la 1 ianuarie 2012

decalaj s-au manifestat și repercusiunile deteriorării climatului economic extern asupra economiei românești.

Datorită acestor factori, România a semnat acorduri de finanțare cu Fondul Monetar Internațional și cu Uniunea Europeană. Aceste acorduri asigură finanțarea corespunzătoare a deficitului de cont curent și transmit o credibilitate sporită politicilor economice și financiare. Începând cu anul 2009, impactul crizei financiare și economice globale asupra economiei românești se manifestă din ce în ce mai pronunțat pe culoarul indirect și anume pe acela al lichidității externe și al deteriorării condițiilor macroeconomice.

Creșterea consistentă din anii anteriori a activității economice a fost urmată de o contracție puternică în anii 2009 și 2010. Pe fondul crizei actuale, scăderea economică a condus la reducerea investițiilor și majorarea importantă a șomajului, ceea ce periclitează procesul de convergență reală și starea financiară a companiilor și populației.

Restructurarea agriculturii și revitalizarea economiei rurale pot constitui pârghii importante de dezvoltare. Contribuția agriculturii la PIB a fost întotdeauna ridicată. Valoarea adăugată brută (VAB) a agriculturii a reprezentat 6,5% din totalul VAB (Sursa: *Studiu Comisia Națională de prognoza 2011*). Cu toate acestea, ea rămâne scăzută, având în vedere resursele neutilizate. Populația ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit, de exemplu, are o pondere destul de mare, reflectând șomajul și o productivitate redusă a muncii. Restructurarea agriculturii va avea un impact deosebit asupra economiei rurale în general, având în vedere că agricultura continuă să rămână cea mai importantă activitate din spațiul rural și o sursă esențială de venit pentru gospodării. Restructurarea activităților la nivelul fermelor și intensificarea capitalului pentru fermele comerciale va duce inevitabil la utilizarea unei forțe de muncă mai scăzute, pentru îmbunătățirea competitivității. Experiența din alte sisteme agricole, din statele membre sau din alte țări, reprezintă o dovadă importantă în acest sens.

Zonele rurale dispun de un potențial de creștere substanțial și au un rol social vital. Conform definiției⁵ din legislația națională, zonele rurale din România acoperă 87,1% din teritoriul țării, cuprinzând 44,9% din populație (Institutului Național de Statistică⁶), și anume 9,63 milioane de locuitori la 1 iulie 2010 comparativ cu 9,65 milioane în anul 2009 (Sursa: INS 2011). Densitatea medie a populației din zonele rurale a rămas relativ constantă de-a lungul anilor (la circa 45,1 locuitori/km²). Metodologia OCDE⁷ pentru noțiunea de ruralitate⁸ conduce

5 Din punct de vedere administrativ, teritoriul României este organizat, la nivel NUTS 5, în 320 localități (dintre care 103 municipii – cele mai importante orașe), care formează zona urbană, și 2.861 comune, care constituie zona rurală (la 31 decembrie 2011), conform Legii 350/2001 privind amenajarea teritorială și urbanismul și Legii 351/2001 referitoare la aprobarea Planului Național de Amenajare Teritorială. La rândul lor, comunele sunt, în majoritatea lor, formate din mai multe sate (existând, în total, 12.957 sate), care nu au responsabilități administrative. Pentru ca o comună să devină oraș, trebuie aprobată o lege specifică. Orașele și comunele sunt grupate în județe (nivel NUTS3), care au funcții administrative. Cele 42 județe sunt grupate în 8 regiuni de dezvoltare (NUTS2), care nu au funcții administrative.

6 În prezent, România dispune de o bază de date care cuprinde indicatorii relevanți ai zonelor rurale, definiți conform legislației naționale. Analiza din Planul Național Strategic se bazează pe acești indicatori; în viitor, se va examina posibilitatea aplicării metodologiei OCDE.

7 În 2010, Comisia Europeană a convenit asupra unui noi tipologii de regiuni predominant rurale, regiuni intermediare și regiuni predominant urbane, pe baza unei variații a metodologiei OCDE folosite anterior

la cifre ușor diferite, însă permite comparațiile pe plan internațional. Astfel se constată că teritoriul României este în conformitate cu această definiție 59% predominant rural, 40% regiune intermediară și doar 1% predominant urbană. (Eurostat 2008)

Deși asemănătoare din punctul de vedere al distribuției în teritoriu, populația României are un nivel de ruralitate mult mai pronunțat, ponderea populației rurale din România reflectă incidența mai mare a acesteia față de alte țări din UE, unde așezările rurale sunt mai puțin populate și la scară mai redusă, ca alternativă față de concentrările urbane. Multe dintre aceste comunități rurale contribuie, într-o mică măsură, la creșterea economică, însă își păstrează structura socială și modul tradițional de viață. În raport cu datele Eurostat din anul 2008, 45,8% din populație este în zona predominant rurală, 43,8% în regiuni intermediare și 10,4% în zona predominant urbană.

Sursa: Raportul statistic anual DG Agri 2011

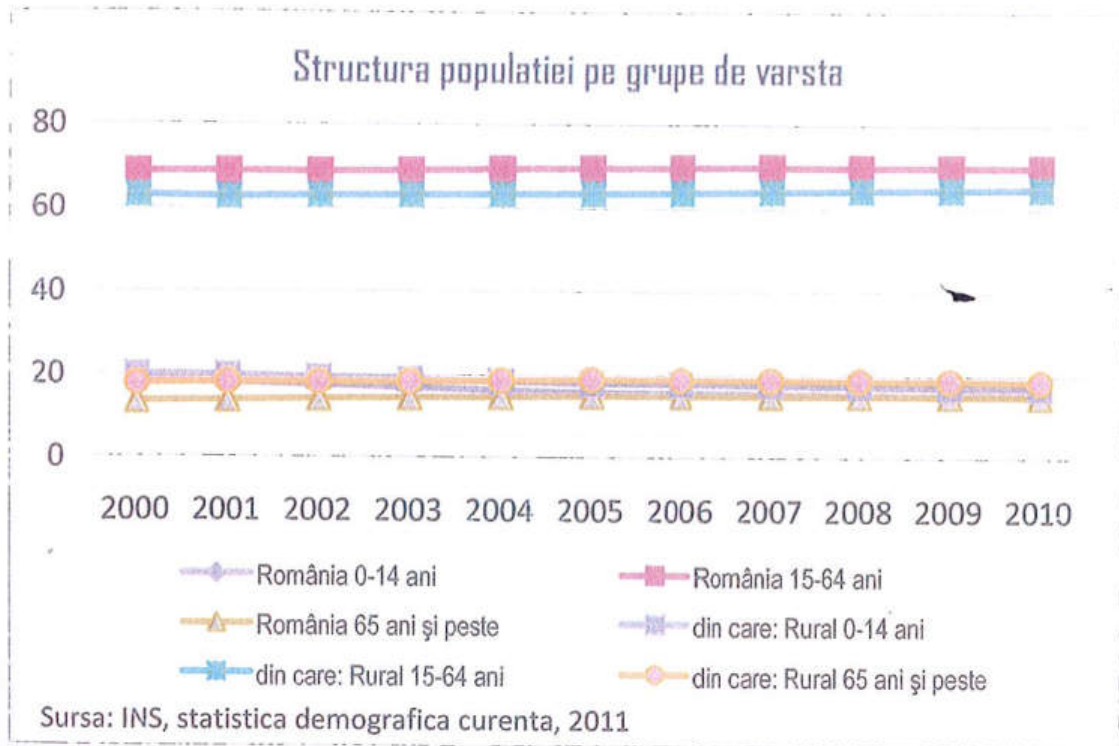
Populația rurală nu este distribuită uniform. Există diferențe semnificative din punctul de vedere al densității populației, pe tot teritoriul României. Majoritatea comunelor cu mai puțin de 50 locuitori/km² sunt grupate în partea de vest a țării, comparativ cu zonele din est și din sud, unde predomină comunele, cu densități ale populației de 50-100 locuitori/km². În mod similar și densitatea medie s-a diminuat ușor comparativ cu anul 2009, ajungând în 2010 la 89,9 locuitori/km² (46,5 loc/km² în rural); de asemenea, această reducere poate fi observată și comparativ cu anul 2000 când densitatea medie a fost de 94,1 locuitori/km² (47,9 loc/km² în rural).

Situația demografică a zonei rurale și structura pe vârste a populației confirmă continuarea lentă, dar sigură a procesului de îmbătrânire demografică, cu valori mai accentuate în mediul rural.

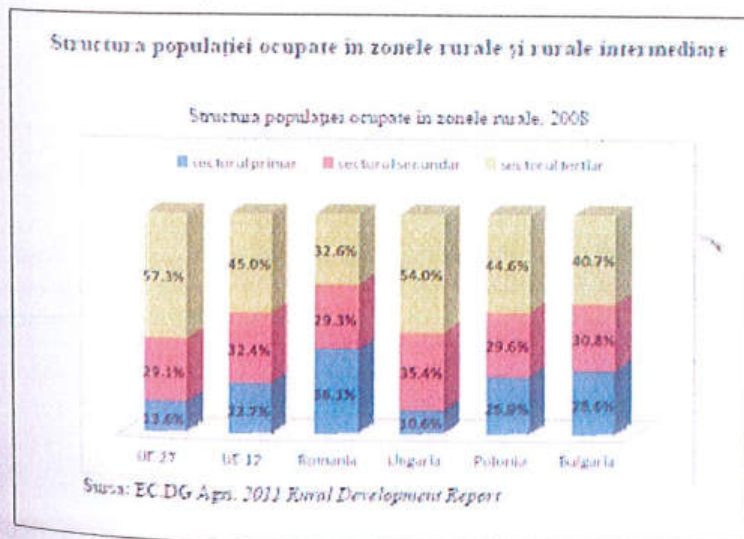
În ceea ce privește situația demografică, structura pe grupe de vârstă indică faptul că ponderea populației în vârstă de muncă 15-64 ani era în anul 2009 în zonele urbane de 74,5%, în timp ce ponderea persoanelor vârstnice de peste 65 de ani este mai mare în zonele

rurale (18,6%). Per ansamblu fenomenul de îmbătrânire are un trend ascendent deși, populația din România este mai puțin îmbătrânită raportându-ne la media UE 27. Populația feminină este mai îmbătrânită decât cea masculină, îndeosebi în mediul rural. (Sursa: Raportul anual DG Agri 2011).

Forța de muncă și structura acesteia

Spațiul rural a evoluat diferit din prisma diversificării ocupaționale. România a contribuit în anul 2008 cu o parte importantă la economia națională, măsurată ca valoare adăugată brută. În ceea ce privește ponderea economiei rurale în totalul activităților economice acesta reprezintă o treime.

Rezervele forței de muncă din zonele rurale ale României se micșorează, iar în structura lor calitativa intervin modificari, atât din punctul de vedere al vârstei, cât și al educației. Populația ocupată (cu timp de muncă întreg) în agricultură este, astfel, mai redusă ca număr, iar redirectionarea unei părți a acesteia după eliberarea din activități agricole către alte sectoare

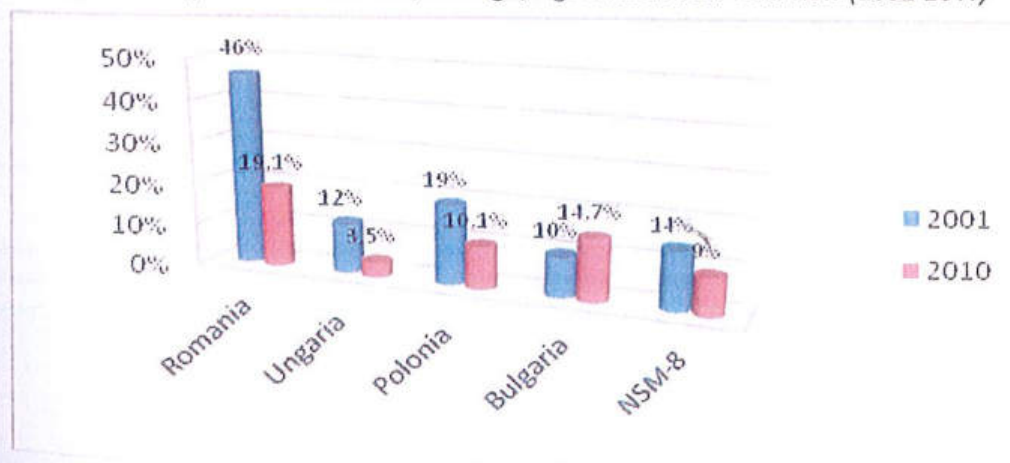

poate fi o problema mai mica daca se estimeaza, desi creste dependenta de transferuri sociale. Acesta este si concluzia proiectului amintit mai sus, care incearca sa puna in concordanta oferta de pe piata rural a fortei de munca cu cererea, care a suferit mutatii importante de-a lungul ultimului deceniu, inclusiv datorita mobilitatii ocupationale. (Sursa: *Studiu consolidarea exploatareilor agricole 2012*)

Forța de muncă în agricultură și silvicultură. O dificultate majoră în aspirațiile de convergență din perspectiva veniturilor rămâne forța de muncă din agricultură, mult supradimensionată în comparație cu standardele UE. Deși aflată într-un proces de diminuare, populația ocupată în agricultură și silvicultură reprezenta în 2010 aproximativ 19,9 din totalul populației ocupate, un decalaj foarte mare față de media UE-27 (4,7%) și chiar față de noile state membre (de exemplu, Polonia: 10,1%; Ungaria: 5,5%; Bulgaria: 14,7%) (figura 1.1).

Spre comparație, în 2001, ponderea celor ce lucrau în agricultură (împreună cu silvicultura și pescuitul) în totalul populației ocupate era de 9,7% în Bulgaria, 12% în Ungaria, 19% în Polonia, iar media pe ansamblul NSM-8 avea o valoare de 14%, în timp ce în vechile state membre indicatorul era de 4%. La polul opus se afla România cu 46% în 2001. Recuperarea decalajului și apropierea de media (aproape stagnantă) din vechile state membre s-a făcut rapid în deceniul care a urmat, astfel încât populația agricolă ajunge în 2010 la 9% în NMS-8 (Fig. 1.1). (sursa: *Studiul Comisiei Naționale de Prognoză "Consolidarea exploatareilor agricole", 2012*).

Figura 1.1. Evoluția ponderii populației ocupate în agricultură și silvicultură în populația civilă în vârstă de muncă (Sursa: *Studiul Comisiei Naționale de Prognoză "Consolidarea exploatareilor agricole", 2012 cu prelucrare date EC, DG Agri, Agricultural Year Overview (2002-2011)*)

Pentru România, sursa cea mai importantă a descreșterii populației ocupate în agricultură din ultimii ani, pare a fi migrația externă, mai ales către Spania și Italia, facilitată de libertatea de mișcare a forței de muncă în Europa.

⁹ După metodologia Comisiei Europene (EC, DG Agri, Member States Factsheets, 2012), pentru a asigura comparabilitatea cu celelalte state membre. Conform metodologiei naționale, populația ocupată în agricultură, silvicultură și pescuit avea o pondere de 30,1% în 2010 și 28,6 în 2011 – surs INS, rezultate Anchetă forței de muncă în gospodării 2011, 2012

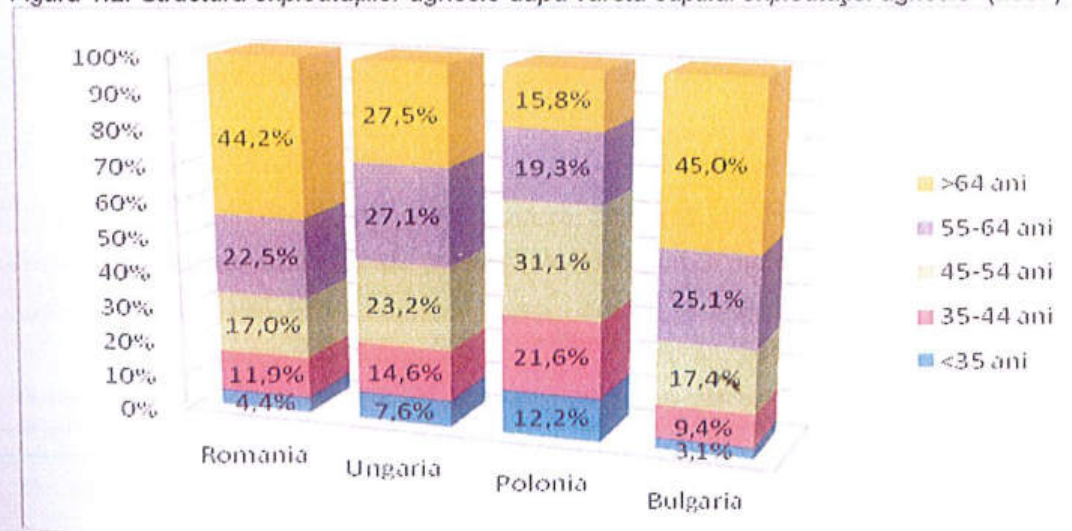
O parte însemnată a populației ocupate în agricultură este foarte vulnerabilă social, fiind în același timp vârstnică (44% din deținătorii exploatațiilor aveau în 2007 peste 64 ani – fig.1.2) și cu un nivel de educație foarte scăzut, ceea ce face ca în unele zone rurale din România să se instaleze adevărate

pungi de sărăcie, pe fondul capacității limitate a comunităților rurale de a atrage investiții. În anul 2005, în UE-27, o cincime dintre fermieri aveau pregătire în domeniul agricol, în timp ce în România ponderea acestora a fost de 2,7 ori mai mică (7,4%) (sursa Studiul Comisiei Naționale de Prognoză "Consolidarea exploatațiilor agricole", 2012).

Structura exploatațiilor agricole după vârsta deținătorului. Situația din România este similară cu cea din Bulgaria și arată faptul că populația ocupată în acest sector este îmbătrânită. Astfel fermierii tineri (sub 35 de ani) din România au în proprietate doar 4,4%; din totalul exploatațiilor agricole, în timp ce 67% din exploatațiile agricole au proprietari cu vârste de peste 55 ani. Situația este mai bună în noile state membre mai avansate economic, unde tinerii fermieri au ponderi mai însemnate (7,6% în Ungaria, 12,2% în Polonia¹⁰), iar fermierii vârstnici sunt relativ mai puțin numeroși (55% în Ungaria, 36% în Polonia) (Fig. 1.2).

Discrepanța din structura pe vârste a populației ocupate în agricultură creează îngrijorări în toate statele membre în ceea ce privește capacitatea de înlocuire, pe termen mediu, a forței de muncă din acest sector.

Figura 1.2. Structura exploatațiilor agricole după vârsta capului exploatației agricole (2007)

Sursa: EC, DG Agri, Member States Factsheets, 2012

Această situație se reflectă fidel și în datele APIA aferente anului 2010 unde beneficiarii de plăți directe cu vârsta de peste 60 de ani reprezentau 58% din totalul beneficiarilor de plăți directe și lucrau aprox. 2,3 milioane de ha, din care 1,3 milioane ha în exploatații mai mici de 5 ha. Această categorie de beneficiari va depăși vârsta de pensionare în 2014. (sursa Studiul

¹⁰ Polonia are cea mai mare pondere de fermieri tineri în total dintre toate SM UE.

Comisiei Naționale de Prognoză "Consolidarea exploatațiilor agricole", 2012) (fig. 1.3.)

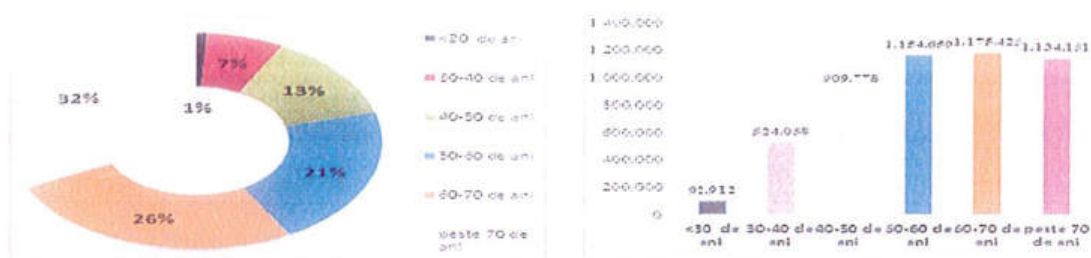

Fig. 1.3 - Suprafața eligibilă pentru plăți pe categorii de vârstă a beneficiarilor- ha

Somajul. Rata șomajului înregistrat în luna decembrie 2010 a fost de 7,0% în raport cu populația activă civilă totală (7,8% în luna decembrie 2009). Rata șomajului pentru femei a fost cu 1,3 puncte procentuale mai mică decât cea înregistrată pentru bărbați (6,3% față de 7,6%). Potrivit datelor furnizate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul lunii decembrie 2010 era de 627 mii persoane. Comparativ cu luna decembrie din anul 2009, numărul șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă a fost mai mic cu 82,4 mii persoane. Din numărul total al șomerilor înregistrați, femeile reprezentau 42,2%.

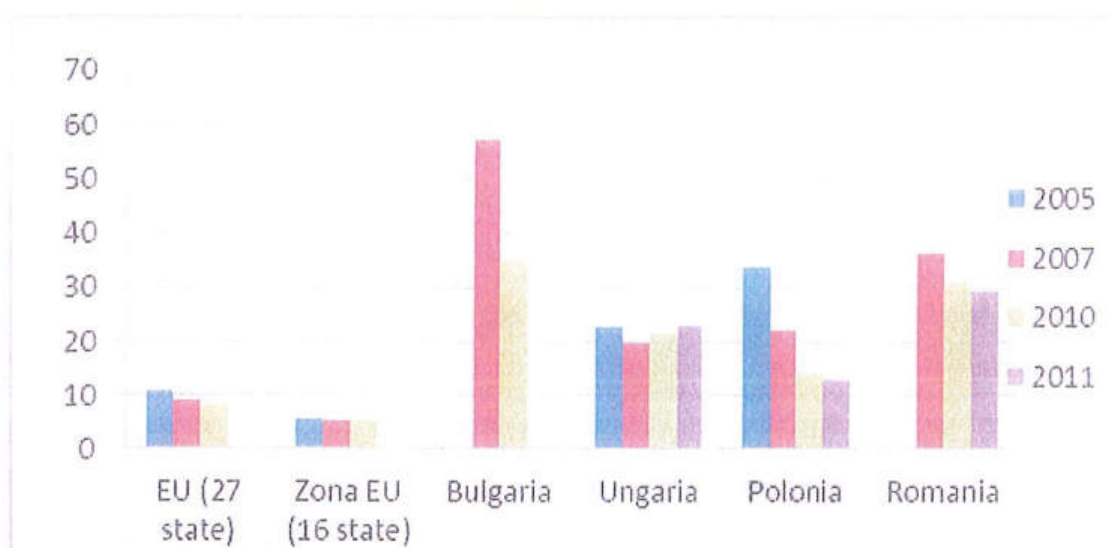
Veniturile. Pe ansamblul gospodăriilor, în anul 2009, veniturile totale¹¹, în termeni nominali, au cunoscut o usoară creștere, acestea înregistrând valoare de 797,26 lei lunar pe o persoană, în creștere cu 65,73 lei față de anul 2008. De asemenea, s-au înregistrat creșteri ale veniturilor gospodăriilor de agricultori, acestea fiind mai mari cu 49,09 lei comparativ cu anul 2008.

Sărăcia în zonele rurale. Gradul de săracie în România este încă destul de ridicat. Datele Comisiei Europene pentru 2009 arată că, dacă 16% din totalul populației UE se afla la risc de sărăcie¹², ponderea acestei populații este deosebit de mare în Letonia (26%), România (22%), Bulgaria (21%), Lituania (21%), Grecia (20%) și Spania (19%). *sursa Studiul Comisiei Naționale de Prognoză "Consolidarea exploatațiilor agricole", 2012*). Astfel se constată că la nivelul Uniunii Europene, riscul de sărăcie și de excluziune socială este mult mai ridicat în zona statelor Europei de Est, comparativ cu media UE sau cu media UE16 conform cercetărilor Eurostat. Cu toate acestea din 2007 până în anul 2011 în România s-a înregistrat o scădere a riscului de sărăcie și de excluziune socială de la 45,9% în anul 2007 din populație până la 40,3% în anul 2011.

¹¹ Cuprind veniturile din salarii, agricultură, activități neagricole independente, prestații sociale, proprietate, vânzări de active din patrimoniul gospodăriei și alte venituri bănești, precum și veniturile în natură (evaluate în lei).

¹² Definiți ca membrii gospodăriilor ce trăiesc cu venituri de sub 60% din valoarea mediană a venitului în Statul Membru respectiv.

(Figura 1.4 - Sarăcia în zonele rurale)

Migrația. Datele recensământului populației și al locuințelor din 2011 vor permite actualizarea informațiilor privind mărimea și caracteristicile forței de muncă atât din zonele urbane, cât mai ales din zonele rurale, unde se pune cu acuitate problema incluziunii sociale. Specialiștii estimează că în perioada intercensitară 2002-2011, din circa 2,2 milioane de persoane plecate din țară, 48% provin din mediul rural și 52% din mediul urban. Dacă populația activă cu domiciliul în spațiul rural este de circa 4,5 milioane, înseamnă că un sfert sunt migranții ocupaționali în afara țării. (Sursa: *Studiu consolidarea exploatației agricole 2012*)

În cazul migrației interne, analiza datelor INS arată că numărul tinerilor care au părăsit spațiul rural pentru a se muta la oraș a depășit numărul celor în vârstă care se retrag la țară, în general la vârsta pensionării. De asemenea scderea naturala a persoanelor din mediul rural este mult mai acesntuata in rurala fata de urban (404 000 perosne fata de 7000 persoane). Cele 2 fenomene determină o scădere drastică a populației în mediul rural, la acesta adăugându-se și scăderea natalității la 10,4% în 2009. (sau 9,9% in 2010). În anul 2009 sporul natural în mediul rural a fost negativ (-40,5 mii persoane), în timp ce sporul natural în mediul urban a fost pozitiv (+5,7 mii persoane). Același fenomen s-a înregistrat și în anul 2010, când sporul natural în mediul rural a fost negativ (- 47,7 mii persoane), iar cel din mediul urban a fost pozitiv (+0,2 mii persoane).

Educație și formare. Capitalul uman prezintă importanță deosebită pentru dezvoltarea rurală. Dezvoltarea rurală și diversificarea economiei rurale depind de nivelul educației, al cunoștințelor și calificării. Deși îmbunătățirea și menținerea unui nivel adecvat al infrastructurii de bază este un element important în dezvoltarea socio-economică a mediului rural, formarea profesională reprezintă „motorul”, pentru o bună dezvoltare.

Educația și formarea sunt esențiale pentru comunitățile rurale, dar în ceea ce privește infrastructura școlară există discrepanțe evidente. Cele mai multe dintre școli au nevoie de

renovări, mobilier, utilități de bază și material didactic. Infrastructura și facilitățile aferente educației profesionale și educației primare constituie instrumente importante pentru conversia forței de muncă agricole în forță de muncă non-agricolă. Structurile de învățământ profesional și primar sunt esențiale pentru reconversia profesională a lucrătorilor agricoli, deoarece majoritatea agricultorilor au doar cunoștințe elementare de mecanică sau din alte domenii tehnice.

Nivelul de educație. Nivelul scăzut de instruire se reflectă în calitatea forței de muncă din mediul rural, fiind un factor restrictiv pentru dezvoltarea economică din această zonă. Diversificarea activităților economice nu este susținută de lucrători cu formare sau experiență specifică diverselor tipuri de meserii, deoarece sistemul educațional nu a fost adaptat cerințelor specifice din mediul rural.

În privința nivelului de educație în anul 2011, 62,9% din populația de 15 ani și peste are cel puțin un nivel de instruire mediu (51,3% sunt absolvenți ai formei de învățământ mediu și 11,6% ai învățământului superior), iar 37,1 din populația de 15 ani și peste are un nivel scăzut de educație. Există diferențe între structura pe niveluri de educație a populației din mediul urban și din rural. Astfel, se constată o mai mare concentrare a populației de 15 ani și peste cu un nivel ridicat de educație în mediul urban (78,5% din persoane au studii medii sau superioare - în anul 2011) față de mediul rural, unde predomină populația cu un nivel scăzut de educație (56,8% au studii primare, gimnaziale sau nu au absolvit nici o școală). Cea mai accentuată diferențiere se constată în cazul absolvenților învățământului superior, a căror pondere este de aproximativ 6 ori mai mare în urban decât în rural.

Instituțiile de învățământ din spațiul rural, reprezentate de grădinițe, unități primare și gimnaziale sunt slab dotate în ceea ce privește materialul tehnic și didactic. Tehnologia IT și echipamentele hardware și software sunt rar întâlnite în cadrul școlilor din spațiul rural în timp ce echipamentul necesar formării profesionale sau pentru ucenici este învechit sau lipsește. O problemă suplimentară o constituie dificultatea de a atrage personal calificat în zonele rurale.

În general, se poate spune că, în zonele rurale, educația este chiar mai slabă calitativ decât în cele urbane, din cauza problemei permanente a finanțării.

5. IMPLEMENTAREA POLITICILOR NAȚIONALE ȘI EUROPENE ÎN CONTEXTUL REGIONAL ȘI JUDEȚEAN DE DEZVOLTARE A COMUNITĂȚILOR RURALE

5.1 Contextul regional de dezvoltare rurală

Uniunea Europeană dispune de o politică de dezvoltare rurală activă, deoarece astfel pot fi atinse obiective valoroase pentru mediul rural și pentru cei care trăiesc și muncesc acolo. Zonele rurale ale UE sunt o parte esențială din imaginea și identitatea Uniunii. În baza unei definiții standard, peste 91% din suprafața Uniunii Europene are un caracter rural și constituie căminul a peste 56% din populația UE. Mai mult decât atât, impresionanta varietate și frumusețe a peisajelor conferă UE caracterului său unic - de la munți la stepă, de la mari păduri la câmpuri întinse.

Multe din zonele rurale românești se confruntă cu probleme semnificative. Câteva dintre întreprinderile active în sectorul creșterii animalelor și în cel forestier încă mai trebuie să depună eforturi pentru a deveni competitive. Venitul mediu pe cap de locuitor este mai scăzut în zonele rurale decât în cele urbane, competențele sunt în număr mai mic, iar sectorul serviciilor este mai slab dezvoltat. Totodată, gospodărirea mediului rural implică costuri financiare. Mediul rural din Europa reprezintă o mare bogăție, furnizând materii prime esențiale. Valoarea locurilor de odihnă și de recreere pe care le oferă, remarcabile prin frumusețea lor reprezintă un teren de luptă împotriva schimbărilor climatice.

Politica de dezvoltare rurală a UE vizează soluționarea problemelor cu care se confruntă zonele noastre rurale și exploatarea potențialului acestora.

În baza Regulamentului CE nr. 1698/2005 al Consiliului, politica pentru dezvoltare rurală pentru perioada 2007-2013 se concentrază pe trei teme (axe tematice):

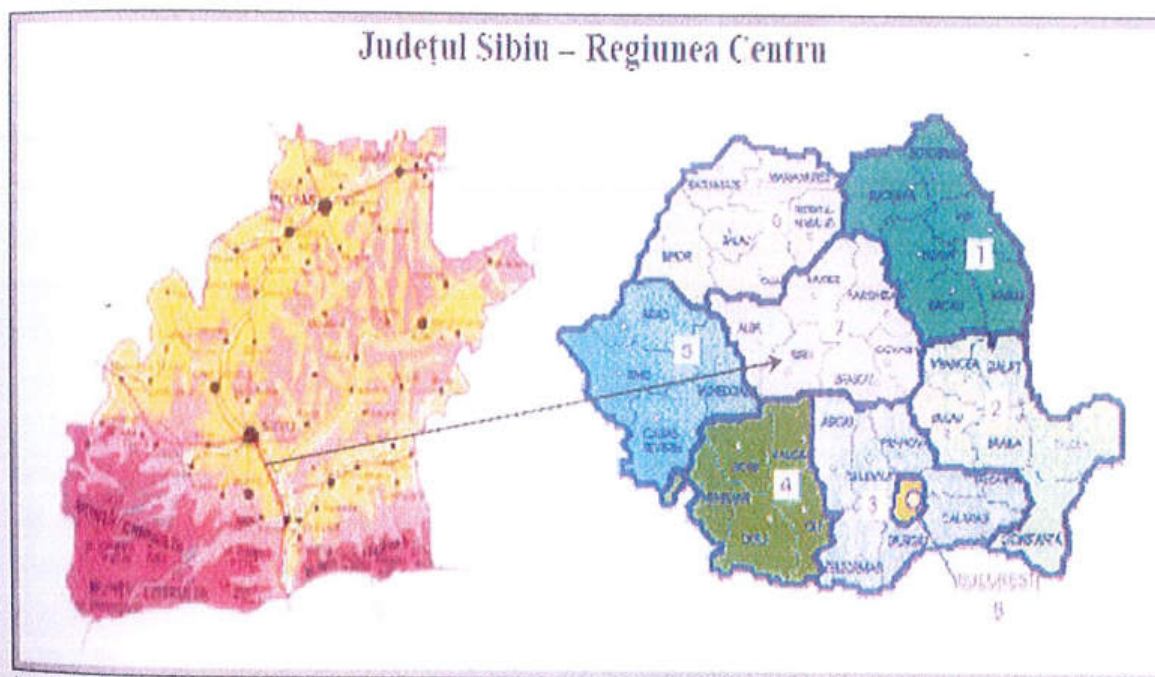
- Ameliorarea competitivității sectorului agricol și forestier;
- Ameliorarea mediului și zonelor rurale;
- Ameliorarea calității vieții în zonele rurale și încurajarea diversificării economiei rurale.

Pentru o abordare echilibrată a politicii, statele membre și regiunile au obligația de a aloca finanțarea disponibilă pentru dezvoltarea rurală în funcție de aceste trei axe tematice. O parte din finanțare trebuie să sprijine proiecte bazate pe experiența dobândită prin inițiativele comunitare Leader. În domeniul dezvoltării rurale „abordarea Leader” implică proiecte extrem de individualizate, elaborate și puse în practică de parteneriate locale, în vederea soluționării problemelor locale specifice. Această abordare se dorește să contribuie la identificarea domeniilor în care utilizarea sprijinului UE pentru dezvoltare rurală reprezintă o mai mare valoare adăugată pentru Uniune.

Regiunea de Centru a fost creată în baza Legii nr. 151/1998 (modificată prin Legea nr. 315/2004) prin asocierea voluntară a administrațiilor publice locale, dar nefiind momentan o unitate administrativ-teritorială și neavând personalitate juridică.

Regiunea de Centru este una dintre cele 8 regiuni de dezvoltare din România și include 6 județe: Brașov, Sibiu, Alba, Mureș, Harghita și Covasna. Suprafața regiunii este de 34.159 km², reprezentând 14,32 % din suprafața țării, cu o populație totală de 2.744.914 locuitori. Regiunea cuprinde 421 unități administrativ-teritoriale: 6 județe, 51 de orașe din care 14 municipii, peste 400 de comune și aproximativ 2 000 de sate. Regiunea dispune de o poziție geografică strategică favorabilă în centrul țării, având granițe cu regiunile de dezvoltare Nord-Vest, Vest, Sud-Vest, Sud, Sud-Est și

Nord-Est din România.

Regiunea este una dintre cele mai pitorești din România, suprapusă peste o bună parte din Depresiunea Transilvaniei și înconjurată de cele 3 grupe ale Munților Carpați. Începând de la Munții Apuseni, care au un farmec aparte, până la zona Munților Harghita iar în sud cei mai înalți munți din România cei ai Făgărașului. La aceasta se adaugă patrimoniul cultural-popular deosebit din zonele etnografice unice în această parte a Europei.

Transilvania de Sud este o regiune cosmopolită, unde alături de români trăiesc locuitori de etnie maghiară, germană la care se adaugă țigani, ceea ce a dus la crearea unei identități culturale unice.

Regiunea de Centru avea în 2004 un PIB/locuitor de 2.850,7 Euro, apropiat de media

națională, dar încă departe de media Uniunii Europene-27. Contribuția sectoarelor economice la formarea PIB-ului regional indică o pondere de 16.3 % pentru agricultură, 35 % pentru sectorul secundar și 48.7 % pentru cel terțiar, din punct de vedere evolutiv înregistrându-se creșterea serviciilor și reducerea activităților în agricultură. Creșteri semnificative s-au înregistrat în sectorul de construcții civile și industriale, locuințe și centre comerciale. Se constată o serie de diferențe între județe: unele mai industrializate, altele bazate pe activitățile primare, în special agricultură și zootehnie.

Infrastructura de transport

Regiunea de Centru este străbătută de 3 drumuri europene: E60 Luduș – Tg Mureș – Sighișoara – Brașov – Predeal, E81 Aiud – Alba Iulia – Sibiu – Valea Oltului și E68 Sebeș – Sibiu – Avrig – Făgăraș – Brașov

Sunt de menționat proiectele de infrastructură aflate în curs de dezvoltare, printre care cele mai importante sunt autostrăzile : A3 Transilvania (Brașov – Borș) și A1 de la Pitești – Sibiu – Orăștie până la Nădlag.

În Regiunea de Centru există un număr de 2 aeroporturi: Sibiu și Târgu Mureș, traficul pe aeroportul din Sibiu a crescut constant în ultimii cinci ani, situând acest aeroport pe locul cinci la nivel național. În proiect este construirea unui nou aeroport la Brașov, foarte important pentru numărul ridicat de locuitori din oraș și activitățile economice din zonă.

Poli regionali de dezvoltare economică

Cele mai importante orașe din Regiunea de Centru sunt: Sibiu, Alba Iulia, Târgu Mureș, Brașov, Miercurea Ciuc și Sfântu Gheorghe, acestea fiind atât poli regionali de dezvoltare economică, cât și orașe cu un patrimoniu cultural și istoric deosebit. La nivelul regiunii există sau sunt propuse ca și proiecte 2 zone metropolitane, respectiv zona metropolitană Brașov și zona metropolitană Sibiu, aceste orașe fiind și poli de dezvoltare regionali.

În urma analizei opțiunilor strategice de dezvoltare, Regiunea a optat pentru un model de dezvoltare policentrică (o politică de dezvoltare susținută de o rețea de localități care au rol de poli de dezvoltare), cu accent pe creștere economică prin specializarea funcțională a teritoriului. În ceea ce privește dezvoltarea policentrică a apărut necesitatea consolidării potențialului de antrenare al municipiilor reședințe de județ (Sibiu, Alba Iulia, Târgu Mureș, Brașov, Miercurea Ciuc și Sfântu Gheorghe), precum și necesitatea consolidării și/sau creșterii potențialului de antrenare a unui minim de alte nouă orașe, care la sfârșitul perioadei de programare (2007 - 2013) sa fie clasificate pe un rang superior celui actual.

Dezvoltarea policentrică presupune:

- opțiuni referitoare la rețeaua de centre de influență care să fie susținute pentru a-și consolida sau a prelua rolul de poli de dezvoltare;

- îndreptarea prioritară a resurselor pentru consolidarea rolului de poli de dezvoltare, în primul rând în acele activități menite să asigure servicii populației sau economiilor locale din zonele lor de influență;

- îndreptarea prioritară a resurselor de dezvoltare rurală către acele intervenții care favorizează dezvoltarea legăturii rural-urban, astfel încât cele două spații să se susțină reciproc în procesul de dezvoltare.

Atractivitate economică

Regiunea de Centru este un dintre cele mai atractive din punct de vedere economic, dintre regiunile de dezvoltare ale României. Faptul se datorează pieței muncii și salariilor, investițiilor străine, dar și mediului privat și concurenței de piață ca și intrărilor de tehnologii moderne. Relevant este faptul că sectorul de servicii a ajuns să ocupe o pondere mare din totalul economiei regionale, de aproape 50 %, având ca și ramuri semnificative comerțul și turismul.

Economia Regiunii este în plină dezvoltare, cu o creștere economică dinamică în ultimii ani în sectoare ca și construcțiile, industria de textile, industria de mașini și echipamente. Sunt reprezentate aici aproape toate ramurile industriale și un număr tot mai important de firme străine majore; unele dintre ele localizate în parcurile industriale din zona Sibiului, Brașovului, Târgu Mureș și Alba Iulia

Veritabile motoare ale creșterii economiei regionale, întreprinderile mici și mijlocii sunt în jur de 100.000, peste 15 % din numărul total de întreprinderi înregistrate în România. Infrastructura suport pentru afaceri se dezvoltă în Regiune în special sub forma parcurilor industriale publice și private.

Motorul exporturilor, însă și principalul importator din Regiunea de Centru îl reprezintă județul Sibiu, urmat de județele Brașov și Mureș, în vreme ce județele Harghita și Covasna, participă mai puțin la ansamblul tranzacțiilor externe ale regiunii.

Atractivitatea turistică

Regiunea de Centru beneficiază de un important potențial turistic atât natural cât și cultural, acesta este organizat în cadrul a 20 stațiuni balneoclimaterice declarate din care, 9 sunt balneoclimaterice (Bazna, Ocna Sibiului, Sovata, Balvanioș, Covasna, Praid, Băile Tușnad, Băile Homorod și Borsec) și 11 sunt climaterice (Arieșeni, Albac, Păltiniș, Harghita – Băi, Lacul Roșu, Poiana Brașov, Timișul de Sus, Predeal, Pârâul Rece, Bran și Moeclu).

Turismul cultural este bine păstrat și valorificat în cadrul a 6 orașe-cetăți, din epoca medievală (Sibiu, Sighișoara, Brașov, Mediaș, Reghin, Alba Iulia și Sebeș), 4 cetăți medievale în interiorul prașului (Târgu Mureș, Aiud, Făgăraș și Râșnov) și o serie de bisericii fortificate construite de locuitorii de origine germană.

În arealul montan se întâlnesc o serie de arii naturale protejate și parcuri naționale cum ar fi cel din Munții Apuseni, Munții Călimani, Piatra Craiului, Făgăraș și Iezerele Cindrelului, incluse în circuitele

turistice.

Dezvoltarea rurală

La nivel de Regiune, se remarcă faptul că ponderea principală o dețin terenurile agricole, urmate de păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, ceea ce demonstrează un potențial agrar ridicat. Condițiile naturale variate ale regiunii oferă posibilitatea dezvoltării unei agriculturi complexe care va constitui a treia ramură ca pondere în PIB. În anul 2004 Regiunea Nord-Vest a realizat o cotă importantă (15 %) din producția agricolă a României.

În Regiunea de Centru, deși există anumite probleme ale dezvoltării rurale, există condiții optime pentru dezvoltarea sectorului de creștere a animalelor, bună parte din suprafața agricolă (49,25 %) fiind acoperită cu pășuni, de asemenea, existând și întreprinderi mari în sectorul industriei alimentare.

Sectoare prioritare

Pe baza datelor economice prezentate în Profilul Socio-Economic Regional precum și după consultarea și implicarea partenerilor din Regiune în cadrul grupurilor de lucru regionale pe parcursul anilor 2005 - 2006, atât autorități responsabile cu planificarea dezvoltării la nivelul autorităților locale/județene, inclusiv de la Consiliile Județene și Locale, cât și partenerii economici și sociali, au fost identificate un număr de sectoare economice prioritare la nivel de Regiune pentru perioada de programare 2007 - 2013.

În fiecare județ din Regiune s-a derulat o consultare partenerială asupra sectoarelor prioritare, bazată în cea mai mare măsură pe metodologia clasică a focus-grupului, adăugându-i, însă, acestea, o anchetă pe bază de chestionar, în cadrul unor reuniuni găzduite de consiliile județene, cu reprezentanți ai agenților economici din sectoarele prioritare identificate la nivel județean și alți parteneri relevanți (și din cadrul Comitetului de Planificare Regională).

Metodologie

Sectoarele economice au fost evaluate și identificate în funcție de:

- importanța sectorului pentru dezvoltarea locală/regională (sub aspectul ocupării forței de muncă, veniturilor, taxelor și impozitelor, etc.);
- potențialul competitiv (existența mărcilor, prezența pe piața națională, internațională);
- potențialul inovativ (de dezvoltare de produse noi);
- potențialul de antrenare a dezvoltării în economia locală/regională.

Criteriile folosite pentru identificarea sectoarelor prioritare

- existența sau nu în zonă a unor resurse naturale care pot susține dezvoltarea sectorială a economiei;
- structura sectorială a economiei locale;

- existența forței de muncă bine pregătită în zonă sau în zonele limitrofe (sau măcar accesul la infrastructurile de învățământ necesare – în special învățământ profesional, tehnic și/sau universitar).

Evaluarea făcută de către parteneri a fost prelucrată statistic la nivelul ADR Centru și, pe baza rezultatelor obținute, s-au stabilit sectoarele prioritare ale Regiunii. De asemenea rezultatele anchetei și consultărilor au avut rolul de a valida rezultatele obținute în pasul precedent.

Sectoarele sunt definite ca și sectoare prioritare la nivel de Regiune, care vor asigura avantaje competitive în competiția pe plan național și global având și potențial de inovare la nivel european. Acestea sunt sectoarele care trebuie avute în vedere de politicile de dezvoltare locală sau regională. În funcție de punctajele obținute, sectoarele au fost ulterior grupate în trei categorii:

Sectoare de susținere

În dezvoltarea cărora sunt interesate mai multe județe ale Regiunii, existând condiții favorabile pentru a construi competențe specifice ale Regiunii de Centru și pentru a asigura avantaje competitive în competiția pe plan național și global:

- IT&C;
- învățământ superior și cercetare;
- turism;
- agricultură;
- industria alimentară și a bunurilor de consum;
- industria de mașini și echipamente.

Contextul regional al dezvoltării spațiale și sociale

Pentru perioada de programare 2009-2013, obiectivul operațional al procesului de planificare regională statuat în documentul de lucru redat mai jos este reducerea decalajelor existente dintre Regiunea Centru și regiunile mai dezvoltate a României, precum și a decalajelor evidente din interiorul regiunii. De asemenea, se remarcă o conștientizare mai puternică a necesității concentrării pe acele acțiuni de natură să creeze avantaje competitive pentru regiune.

Din partea autorilor proiectului de față au fost identificate mai multe dileme importante care îngreunează conturarea unui model de dezvoltare a Regiunii:

- dileme orizontale: focalizarea asupra creșterii economice sau orientarea spre rezolvarea problemelor sociale și de mediu;
- dileme teritoriale: adoptarea unui model de dezvoltare teritorială policentrică sau a unui model monocentric;
- dileme sectoriale: orientarea spre specializarea funcțională în continuare a Regiunii, mai ales în domeniul energetic sau promovarea diversificării economiei acesteia.

Opțiunea strategică regională este de a crea un mediu economic regional competitiv la

nivel European care să ducă la reducerea disparităților intra și interregionale și la creșterea standardului de viață a locuitorilor regiunii.

Această opțiune presupune susținerea dezvoltării în jurul unei rețele de poli de dezvoltare. Acest lucru presupune:

- identificarea rețelei de centre de influență care să fie susținute pentru a-și consolida sau a prelua rolul de poli de dezvoltare;

- îndreptarea prioritară a resurselor pentru consolidarea rolului de poli de dezvoltare, în primul rând în acele activități menite să asigure serviciile populației sau economiilor locale din zonele lor de influență;

- îndreptarea prioritară a resurselor de dezvoltare rurală către acele intervenții care favorizează dezvoltarea legăturii rural-urban, astfel încât cele două spații să se susțină reciproc în procesul de dezvoltare.

Obiectivele specifice ale opțiunii strategice regionale sunt:

- creșterea atractivității economice a regiunii prin sprijinirea inovării și a dezvoltării sectoarelor cu productivitate ridicată, care utilizează resurse locale;

- îmbunătățirea calității pregătirii resurselor umane din regiune prin crearea condițiilor pentru facilitarea accesului la educație, ocupare și integrare socială a grupurilor dezavantajate;

- creșterea accesibilității regiunii prin modernizarea și crearea infrastructurii necesare dezvoltării activităților economice, a activităților de cercetare-inovare și transfer tehnologic;

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației din mediul rural prin sprijinirea dezvoltării de activități economice durabile.

Planul de Dezvoltare al Regiunii Centru pentru perioada 2018-2024.

Din conținutul Planului de Dezvoltare al Regiunii Centru pentru perioada 2018-2024 vor fi prezentate în extenso doar prioritățile și măsurile care vizează infrastructura teritorială. Celelalte priorități și măsuri vor fi trecute doar în revistă urmând să fie reliefate la celelalte capitole specifice.

Dezvoltarea Infrastructurii locale și regionale (transport, mediu, utilități publice, infrastructură socială – școli, spitale, Infrastructura de comunicații etc.)

Dezvoltarea economică regională durabilă are ca suport o bună infrastructură de transport pentru a deservi toate sectoarele economice, pentru a facilita accesul și comunicațiile în Regiune. Calitatea proastă a infrastructurii sau chiar lipsa acesteia împiedică dezvoltarea multor localități și se constituie într-o cauză principală pentru rămânerea în urmă a acestora.

Rețeaua inadecvată de drumuri în anumite zone și accesul dificil către acestea reduc mobilitatea populației, disponibilitatea bunurilor de consum și a serviciilor, oportunitățile pentru angajare, funcțiile economice și sociale ale comunităților și implicit coeziunea internă a acestora.

Sprrijinul financiar pentru investiții în infrastructură și îmbunătățirea mediului comunității conduc la creșterea activităților economice și sociale, intensificarea relațiilor și, prin aceasta, valorificarea potențialului neexploatat.

Crearea sau îmbunătățirea unei rețele de drumuri sunt cerințe fundamentale pentru dezvoltarea economiei regionale. Finanțarea va contribui la îmbunătățirea accesului spre zonele dezavantajate care au potențial de dezvoltare, către cele industriale și turistice pentru a maximiza valorificarea potențialului acestora.

Dezvoltarea economică regională durabilă nu poate fi concepută decât într-un sistem integrat care să cuprindă sectoarele economice, infrastructura de transport și comunicații și activitățile administrative și sociale.

Dezvoltarea și diversificarea industriei, îmbunătățirea calității serviciilor turistice și dezvoltarea tuturor serviciilor sunt strict condiționate de modernizarea și dezvoltarea cu prioritate a infrastructurii de transport și comunicații.

Pentru facilitarea schimburilor comerciale cu implicații directe asupra atragerii investitorilor străini și pentru punerea în valoare a obiectivelor turistice din regiune se are în vedere asigurarea accesibilității la rețeaua aeriană, feroviară și rutieră prin dezvoltarea și modernizarea aeroporturilor existente, modernizarea căilor rutiere și extinderea rețelelor telefonice la nivelul tuturor localităților prin utilizarea de tehnologii adecvate.

Intervențiile în sensul îmbunătățirii infrastructurii, îmbunătățirii accesului la facilități publice și regenerarea mediului comun se impun mai ales în zonele rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării economice.

Vor fi susținute financiar studii prin care să fie identificate arterele de transport cu impact maxim în dezvoltarea economică a regiunii care să ușureze schimburile de produse și servicii și prin modernizarea cu prioritate a căilor de acces spre zonele cu impact economic și spre stațiunile și zonele turistice. Se va acorda susținere financiară pentru sprijinirea unor lucrări atât din sfera infrastructurii de transport și comunicații cât și a infrastructurii din domeniul social.

Prin îmbunătățirea infrastructurii va crește atractivitatea regiunii pentru investitori. Potențialul economic al regiunii va crește, vor fi facilitate legăturile între centrele de importanță regională, se va îmbunătăți statutul ariilor urbane dezavantajate. Toate acestea vor conduce la îmbunătățirea calității vieții și vor ajuta la construirea unui mediu comun atractiv mai ales în zonele rămase în urmă. În mod

concret se va urmări:

- asigurarea accesibilității optime a populației la rețeaua de transport aerian, feroviar și rutier;
- dezvoltarea rețelelor de comunicații în corelație cu politica de dezvoltare a serviciilor din

regiune;

- crearea premiselor necesare diversificării ofertei industriale și de servicii și a intensificării schimburilor comerciale interne și internaționale;
- armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei potabile, a tratării apelor menajare, gestionării deșeurilor;
- modernizarea și reabilitarea infrastructurii sistemului educațional, social și de sănătate.

Obiective:

- îmbunătățirea accesibilității spre zonele și centrele cu potențial economic care înregistrează întârzieri în dezvoltare;
- îmbunătățirea calității mediului din zonele urbane prin crearea și modernizarea infrastructurii de utilități;
- îmbunătățirea serviciilor de sănătate, serviciilor sociale și a accesului la educație și pregătire profesională.

Rezultate așteptate :

- cadrul favorabil atragerii de investiții și implicit crearea de noi locuri de muncă sustenabile;
- îmbunătățirea infrastructurii regionale de transport va duce la crearea de legături directe și rapide între poli economici de dezvoltare și coridoarele pan-europene cu efect direct asupra îmbunătățirii mediului de afaceri;
- pe termen lung, îmbunătățirea infrastructurii de transport va duce la ridicarea pregătirii și a mobilității populației și, în consecință, a accesului la muncă și educație;
- armonizarea cu standardele europene în domeniul asigurării calității apei potabile, a tratării apelor menajare, are drept scop asigurarea unui standard de viață ridicat al locuitorilor;
- implementarea acțiunilor va duce la stimularea parteneriatului între administrația publică, ONG-uri și firmele private în scopul creării unei infrastructuri capabile să asigure valorificarea deșeurilor prin aplicarea unor tehnologii noi și nepoluante;
- va crește numărul de societăți comerciale specializate în colectarea și valorificarea deșeurilor și implicit se vor crea noi locuri de muncă;
- acțiunile vor avea și un efect indirect asupra creșterii gradului de educație a populației în ceea ce privește asigurarea unui mediu de viață curat și sănătos;
- modernizarea și reabilitarea infrastructurii sistemului educațional și de sănătate în concordanță cu nevoile de dezvoltare integrată, economică și socială, pe termen mediu și lung a localităților va avea drept rezultat creșterea standardului de viață al locuitorilor;
- creșterea rolului instituțiilor de învățământ în construcția competitivității regionale;
- îmbunătățirea calității serviciilor medicale în regiune mai ales în zonele cu rămâneri în urmă;
- reducerea inegalităților în accesul la servicii de sănătate de calitate și educație.

Măsuri:

1.1. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport;

1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare și de protecție a mediului;

1.3. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale, sociale și de sănătate;

Măsura 1. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport și comunicații

Obiective specifice:

- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii fizice locale și regionale, cu scopul de a crea cadrul favorabil atragerii de investiții, promovării creșterii economice și creării de locuri de muncă sustenabile;

- îmbunătățirea infrastructurii regionale de transport dintre poli economici și coridoarele pan-europene;

- facilitarea accesului la zonele industriale, turistice și spre zonele izolate din Regiune.

Tipul intervenției: Scheme de sprijin prin granturi

Tipul acțiunii și aspectul tehnic:

Deficiența infrastructurii de transport, în particular rețeaua de drumuri, a condus la pierderea eficienței economice și a generat o imagine negativă a zonelor ca localizare pentru investiții. Doar 4,2% din drumurile județene și comunale sunt modernizate, față de 10,6% la nivel național conform datelor din 2005. Densitatea drumurilor la 100 km² din Regiunea Centru se situează sub media pe țară: 29,9 km/100 km² față de 33,5 km/100 km². Există dificultăți majore în traficul de mărfuri și a celui urban în orașele mari prin lipsa centurilor ocolitoare (Brașov, Sibiu, Sebeș, Făgăraș, Sacele).

La sfârșitul anului 2005, în Regiunea CENTRU drumurile publice și străzile orașenești erau modernizate în proporție de 23,8%, respectiv 59,3%. În comparație cu celelalte regiuni, gradul de înzestrare a infrastructurii de transport urban de pasageri (nr. Km de linie de tramvai, troleibuz) plasează Regiunea Centru pe locul VI, respectiv locul I pe țară în ierarhia regiunilor, la acești indicatori. Nu există o rețea regională propriu-zisă de transport în comun, cele de la nivel județean fiind slab dezvoltate. Există deficite în transport mai ales în legăturile cu zonele izolate (în special cu zona nord-vestică). Serviciile prestate populației sunt necorespunzătoare în majoritatea cazurilor, mijloacele de transport utilizate sunt învechite și uzate, investițiile realizate în domeniu au fost destul de reduse în ultimii ani.

Infrastructura de transport va fi susținută mai ales atunci când se demonstrează existența unei legături clare și directe cu dezvoltarea economică. Proiectele trebuie să urmărească nevoile regionale și locale cu impact cât mai larg, și vor căuta să dezvolte un larg parteneriat local/regional sau/și regional/național. Va fi vizată infrastructura din transportul rutier, feroviar și aerian din cadrul regiunii "Centru", atât din mediul urban cât și din mediul rural.

Pentru ridicarea standardului de viață al locuitorilor din mediul rural este important să se

asigure condiții optime de accesibilitate a populației satelor la rețeaua feroviară, rutieră și la sistemele de comunicații. În acest context, se intenționează acordarea de sprijin financiar în vederea modernizării drumurilor județene și comunale, cu prioritate pentru cele de acces spre satele și comunitățile izolate.

Activități eligibile:

- reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene care fac legătura cu rețelele naționale drumuri și căi ferate, rețelele europene de transport (TEN-T);

- reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri locale și comunale în scopul creșterii atractivității acestora ca locații pentru investiții;

- reabilitarea și modernizarea aeroporturilor regionale/locale;

- reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene și locale care să faciliteze legăturile între principalele centre urbane, precum între acestea și arealele limitrofe, pentru a crea condițiile de bază care să permită regiunilor rămase în urmă să atragă fluxuri investiționale în perioada următoare, în scopul asigurării unei dezvoltări economice și teritoriale echilibrate; aceste rețele de drumuri vor facilita mobilitatea și accesul populației la locuri de muncă, servicii medicale, educație, cultură, recreare, cât și fluidizarea transportului de mărfuri;

- reabilitarea rețelei de drumuri de interes local pentru eliminarea blocajelor rutiere și traversarea, în condiții de siguranță, a localităților.

Măsura 2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare și de protecție a mediului

Obiective specifice:

- asigurarea unui standard de viață ridicat pentru locuitorii Regiunii Centru prin armonizarea cu standardele europene în domeniul calității apei potabile, a tratării apelor menajare și în gestionarea deșeurilor;

- implementarea acquis-ului comunitar în domeniul protecției mediului;

- creșterea oportunităților de investiții în special în domeniul turismului și a activităților de protecție a mediului.

Tipul intervenției: Scheme de sprijin prin granturi și credite.

Tipul acțiunii și aspectul tehnic:

Pentru a răspunde necesității fundamentale de a trăi într-un mediu curat și de a păstra cadrul natural nepoluat se impun măsuri de conservare, protecție și igienizare a mediului prin tehnologizarea, utilizarea de tehnologii nepoluante și asanarea zonelor degradate de obiective industriale cu impact negativ asupra mediului.

În câmpul infrastructurii urbane, lipsa mare a investițiilor în menținere și renovare a cauzat o rapidă deteriorare în ce privește calitatea serviciilor municipale. Administrațiile locale au preluat

responsabilitatea pentru furnizarea apei potabile, tratarea apelor menajere și canalizare, dar duc lipsă de resursele financiare necesare și de instrumentele pentru a accesa finanțarea.

Instalațiile de captare și distribuție a apei au capacități reduse, care determină discontinuități în aprovizionarea unor orașe. Consumul mediu de apă potabilă/locuitor a scăzut în Regiunea Centru de la 112,0 m³ în 1990 la 62,4 m³ în anul 2005 (media pe țară fiind de 50,3 m³/locuitor). Doar 63,2% din localitățile Regiunii CENTRU erau alimentate cu apă potabilă; după lungimea rețelei de apă potabilă Regiunea Centru se situează pe poziția a IV-a în rândul celorlalte regiuni.

În mediul rural, nivelul de înzestrare a localităților cu instalații de alimentare cu apă potabilă din rețeaua publică, este scăzut. Rețeaua de canalizare publică acoperă doar 116 (din cele 413) localități din Regiune, dintre care 48% sunt municipii și orașe. Din punct de vedere al rețelei de canalizare, Regiunea se situează pe locul al V-lea față de celelalte regiuni. Dacă ne raportăm la rețeaua totală de distribuție a apei, lungimea rețelei de canalizare acoperă doar 42% din lungimea acesteia. De aici rezultă faptul că există numeroase străzi, care deși au rețele de distribuție a apei, nu au rețele de canalizare, apele uzate menajere fiind de cele mai multe ori aruncate la suprafața solului, poluând mediul.

Energia termică este distribuită în 22 de localități, din care 20 sunt urbane. Numărul localităților în care se distribuie energie termică în sistem centralizat s-a redus în ultimii ani datorită costurilor ridicate cât și a găsirii unor soluții alternative din partea consumatorilor.

În anul 2003, gradul de acoperire cu servicii de salubritate în Regiunea 7 CENTRU a fost de 63%, cu 86% în mediul urban și 30% în mediul rural. În anul 2005, 74% din populația regiunii beneficiază de servicii de salubritate (91% în mediul urban și 48% în mediul rural). O problemă existentă în mediul urban este insuficiența recipientilor stradali de tip coș de gunoi, fapt care determină un nivel ridicat de dispersie a deșeurilor pe arterele de circulație. Analiza situației depozitelor de deșeuri menajere relevă o serie de aspecte neconcordante în raport cu standardele europene și legislația națională, privind gestiunea deșeurilor. În anul 2003 au fost depozitate 1052630 tone deșeuri în locuri special amenajate, reprezentând 95,7% din cantitatea totală de deșeuri generate. În mediul rural, dotarea cu mijloace tehnice pentru desfășurarea activității de salubritate este practic inexistentă. Atât numeric, cât și ca suprafață, depozitele depășesc semnificativ limitele admisibile la nivel european.

La nivelul regiunii există în prezent un număr de 49 de depozite urbane neconforme care încearcă să-și sisteze activitatea conform HG 349/2005, și trei depozite conforme la Sighișoara, Cristian și Brașov.

Deșeurile industriale reprezintă o problemă importantă pentru regiune, atât prin cantitățile produse (peste 85% din totalul deșeurilor generate) cât și datorită diversității compoziției. Problema

majora o reprezintă depozitarea definitivă a acestora. Stimularea dezvoltării unor activități de colectare, reciclare și valorificare a deșeurilor este o măsură care, prin efectul produs, realizează o bază de pornire spre crearea unui sistem economic ecologic.

Prin programele Phare CES se află în curs de finanțare o serie de proiecte pentru implementarea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor și în curs de pregătire alte două proiecte pentru implementarea de sisteme integrate de colectare a deșeurilor în județele Harghita, Covasna și Alba.

Activități eligibile

Proiectele se vor axa pe încurajarea de noi tehnologii:

- construirea, reabilitarea, extinderea și modernizarea sistemului de canalizare în zonele urbane și rurale;
- construirea, reabilitarea, extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate;
- crearea, extinderea și modernizarea sistemelor de management a deșeurilor în zonele urbane și rurale;
- construirea, extinderea și reabilitarea de rampe ecologice pentru deșeurile industriale;
- monitorizarea calității apei, aerului și solului.

6. ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE A COMUNEI

6.1. Profilul localității

6.1.1. Istoric

Loamneș din maghiară: Ladamos, în germană: Ladmesch este o comună în județul Sibiu, Transilvania, România. Are în componentă 6 sate: Loamneș (resedință), Alămor, Armeni, Hășag, Mândra și Sădinca.

Prima atestare documentară a comunei Loamneș este din secolul al XIV-lea, mai precis din anul 1326.

Despre localitățile comunei Loamneș apar referiri în două lucrări importante: „Dictionarul numirilor de localități cu populație română din Transilvania, Banat, Crisana și Maramureș, întocmit din încredințarea Asociației pentru Literatură Română și Cultura Poporului Român de către Silvestru Moldovan și Nicolae Togan (ediția II, Sibiu, 1919 - Editura Asociației, Tipografia „Libertatea Orăștie II”) și „Dictionarul Istoric al denumirilor localităților din Transilvania”, alcătuit de Coriolan Suciu (editat de Editura Academiei Române în anul 1966). Administrația austriacă a anilor 1760-1762, prin „Statistica românilor din Ardeal”, întocmită sub semnătura baronului BUCOW, situează localitățile Armeni, Păuca, Bogatu Român, Brosteni și Presaca în comitatul Alba, alături de foarte multe localități, dintre care amintim: Alba-Iulia, Galda de Jos, Ighiel, Ciugud, Mialț, Vingard, Buz, Cunta, Cut, Vintul de Jos, Cacova, Gusu, Cenade, Soroștin, Ocna Sibiului etc. În lucrarea „Românii din statul ungar”, de Sirianu Russu Ion, apărută la București în anul 1904, se specifică următoarele: „După mărturisirea lui Balogh Pal și după cum ne arată statistica de la 1900 comparând-o cu cea de la 1890, în ultimii 50 de ani românii din comitatul Alba de Jos au cucerit teren în detrimentul ungarilor în următoarele comune, cari din maghiaro-române și chiar maghiare au devenit românești: Alămor, Blaj, Crăciunel, Sângătin, Ighiul Unguresc, Ocna, Armeni, Păuca, Rosia, Sard, Turr, Benedek, Teius, Vingrad, Rosia de Seca; , s.a.m.d. până la 44 comune”.

6.1.2 În toponomia satelor apar:

6.1.2.1 Alămor (în dialectul săsesc Meldenbrich, în germană Mildenburg, Makenberg, Mecklenberg, Sachsenhausen, în maghiară, Alamor) este un sat în partea de vest a județului Sibiu, în Podișul Secașelor. Apartine de comuna Loamneș;. Anul primei atestări scrise este 1319.

Alămorul este un sat situat la 32 km nord-vest de municipiul Sibiu. Această așezare se încadrează în două zone aparținând una județului Sibiu - zona Mărginimii, cealaltă județului Alba Valea Secașelor.

6.1.2.2 Armeni, (în dialectul săsesc Urmonjen, în germană Urmeneu, Armenen, Armener, în maghiară Örményszékes, Bolgárszékes, Székes), este un sat în partea de vest a județului Sibiu,

în podisul Secaselor. Apașine de comuna Loamneș. Anul primei atestări documentare este 1290-1295 în actul „Terra Scekes; villam Zekes”.

6.1.2.3 Hașag, fin dialectul săsesc Hoisoyen, Hôșôzn, în germană Haschagen, Hassagh, în maghiară Hásság), este un sat în partea de vest a județului Sibiu, în Podișul Secașelor. Apartine de comuna Loamneș. Prima atestare documentară a satului Hașag datează din 1263, într-un document în care se menționează că satele Witz (Ocna Sibiului), Hassach (Hapg) Monora (Mănărade) sunt donate de Stefan, regele Ungariei, unui feudal cu numele de Jula. La sud de sat se găsesc vulcanii noroioși, declarat monument al naturii în 2004. Primele observații științifice în zonă s-au efectuat în 1853.

1.1.2.4 Mândra este un sat în partea de vest a județului Sibiu, în Podișul Secașelor. Apartine de comuna Loamneș.

1.1.2.5 Sădinca este un cătun în partea de vest a județului Sibiu, în Podișul Secașelor. Apartine de comuna Loamneș. În anul 2006, a fost sfințit schitul cu hramul „Înălțarea Sfintei Cruci” din Sădinca, pe data de 14 septembrie.

6.2. Asezarea geografică

Comuna Loamneș se află situată în partea de nord-vest a Municipiului Sibiu.

Se învecinează: la nord - comuna Seica Mică, la est - comuna Slimnic, la sud - orasul Ocna Sibiului, la vest - comuna Ludo; la nord-vest - comuna Păuca

Relieful, hidrografia, solurile și vegetația

Apa: Reteaua hidrografică a comunei Loamneș face parte din bazinul hidrografic Mureș și este alcătuită din: râul Visa, care parțial reprezintă limita de est a comunei afluenții săi – Alămor (împreună cu Mesteaca și Valea Trocarului), Râura (parțial) și din râul Secasul Mic (parțial) și afluenții săi - Lunca Satului (împreună cu pârâul lui Neamtu/Rosi), Rârâul Satului și cel din Valea Pustie (parțial) care străbat comuna Loamneș.

Rârurile Visa și Secasul Mic au curgere permanentă. Valea Visei și cea a pârâului Alămor sunt amenajate (regularizări și amenajări de maluri). Valea Secasului nu este amenajată iar pe celelalte văi cursurile de apă sunt neamenajate și prezintă vegetație de baltă (în zonele cu exces de umiditate).

Pârârurile din văi au o curgere permanentă, dar în perioadele secetoase debitul se reduce foarte mult, rămânând doar un fir de apă.

Aceste pârâruri au albie, dar sunt în cea mai mare parte colmate, fapt pentru care în urma unor precipitații bogate în zona de luncă se crează suprafețe cu exces de umiditate.

Calitatea apelor de suprafață, în special a celor de pe văile Visa, Alămor, Mesteaca, Râura, Pârâul Satului, Secasul Mic, Lunca Satului și valea Pustie, este depreciată datorită unor cauze naturale (temperaturi foarte ridicate, grad mare de evaporate în sezonul cald), la care s-au adăugat o serie de activități umane neautorizate și necontrolate cu impact asupra florei, faunei și sănătății omului.

Calitatea apei freatice este afectată de poluare, datorită prezenței în zonă a „depozitelor sălbatice” și a nerespectării distanțelor sanitare între puturile de apă și haznalele de tip rural sau fosele septice din gospodărie. Totuși, pentru alimentarea cu apă în scop potabil, populația a realizat foraje în ape subterane de mică adâncime (6-10m).

Solul ca suport de depozitare

Localitățile comunei Loamneș nu posedă suprafețe de depozitare a gunoaielor menajere conform legislației în vigoare, dar autoritatea publică locală, prin operatorul economic contractat, oferă populației o capacitate de colectare bilunară și transferul deșeurilor către spațiile special amenajate în acest sens. Mai există unele „depozite sălbatice” care au apărut de-a lungul drumurilor și pe terenurile agricole din apropierea acestora; cu toate că suprafața lor nu este prea mare, prin prezența lor și prin acumularea lor în timp, au un efect negativ, conducând la poluarea apelor de suprafață și a stratului freatic.

Principalii agenți economici a căror activitate polua sau degrada solul erau fermele agrozootehnice (bovine și porcine) situate pe teritoriul comunei Loamneș. În acest moment unele dintre aceste unități economice și-au redus activitatea sau și-au încetat-o. Altele și-au schimbat profilul (mică industrie sau spații de depozitare).

„ Sursa foto: www.wikipedia.org Coordonate geografice: 45.944166, 24.087310

6.3. Resurse

Resursele naturale reprezintă un factor cheie în determinarea activităților economice care pot fi întreprinse într-o anumită zonă. Exploatarea lor și punerea în valoare reprezintă motorul creșterii economice, al creșterii bunăstării populației și sporirea gradului de implicare a localnicilor la dezvoltarea zonei.

Exploatarea zăcămintelor subsolului

Pe raza comunei Loamneș există două câmpuri de gaze și mai multe puncte de exploatare a zăcămintelor de gaze (sonde de captare a gazelor naturale). Efectul acestor exploatare asupra suprafețelor de teren din apropierea punctelor de captare este redus (poluarea solurilor este relativ mică).

Totodată, trebuie spus că s-au identificat suprafețe afectate de fenomene de sărăturare, acidificare sau exces de umiditate (Alămor - în estul localității, de o parte și de alta a drumului județean DJ 107B Loamneș-Mândra-Alămor, în estul localității).

Biodiversitate. Rezervații naturale.

„Vulcanii noroioși de la Hașag”, monument al naturii cu valoarea geologică, sunt administrați de Consiliul Local al comunei Loamneș. Prezența vulcanilor se explică prin structura geologică particulară pe care o impune prezența sării în fundament. Din cauza presiunilor tectonice din timpul fazelor de cutare, sarea fiind plastică, a fost împinsă spre suprafață, formând cute diapire, ce se întind de la Turda până la Ocna Sibiului. Falia creată exercită o presiune ce a avut ca rezultat formarea de fracturi prin care gazul metan iese la suprafață, antrenând cu el apa sărată. Aceasta înmoaie marnele panoniene, transformându-le în noroi, care este împins afară. Noroiul acumulat a edificat conurile prin care mai iese și acum apă, în care bolborosește gazul metan. În prezent sunt vizibile câteva conuri vulcanice, dintre care unele active, altele „fosile”, care și-au încetat activitatea.

Deși acest fenomen este unic pentru județul Sibiu, suprafața cu vulcani noroioși de la Hașag este prinsă în sfera activităților agricole. Numărul vulcanilor noroioși din perimetrul Hașag-Mândra este relativ mare, peste o sută, iar mărimea și activitatea lor este foarte diferită. Unii dintre ei au doar 5-10 m înălțime și diametre ale gurii de aruncare a gunoiului de până la 1 m. Bătrânii povestesc de guri de astfel de vulcani noroioși (cărora le zic „ochiuri”) în care au cazut oi, vaci și cai, animale care n-au mai putut fi scoase, deoarece, cu cât oamenii încercau să le scoată afară, cu atât se scufundau mai adânc. Perimetrul de 1 ha (din cele peste 50 ha în care sunt răspândiți vulcanii noroioși în zonă), pus sub ocrotire de Consiliul Județean Sibiu, cuprinde trei vulcani mai reprezentativi. Vulcanii se află risipiți pe suprafața terenurilor agricole și supuși tot timpul pericolului distrugerii lor prin arat și lucrări de îmbunătățiri funciare. Aria protejată nu este delimitată și nici cunoscută bine de către specialiști sau Consiliul Local Loamneș.

Pe teritoriul comunei Loamneș este delimitată o arie specială de protecție avi-faunistică, „Eleșteul de la Mândra” (cf. Hotărârii CJ Sibiu din 30.11.2001 - prin care sunt aprobate categoriile de arii naturale protejate din județul Sibiu).

Prin Hotărârea CJ Sibiu, nr. 64/ 2004, pe teritoriul rezervației „Eleșteul de la Mândra” sunt interzise:,, activitățile de recoltare sau capturare a plantelor și animalelor din flora și fauna sălbatică: stuf, broaște, melci, lipitori, insecte, în special păsări și ouă de păsări;

- Se interzice dislocarea sau distrugerea marcajelor a panourilor de avertizare destinate protecției mediului;

- Este interzisă aprinderea focului, incendierea stufului și producerea zgomotelor de orice fel;

- Se interzic activitățile de vânătoare;

- Este interzisă desfășurarea în perimetrul rezervației a oricăror activități, fără acord sau autorizație de mediu, emise de autoritatea teritorială de mediu competentă, sau cu încălcarea prevederilor acestora.”

Disponerea terenurilor în comuna se încadrează astfel:

Suprafața totală: 10084 ha

Intravilan: 404 ha

Extravilan: 9680 ha

6.4. Populație

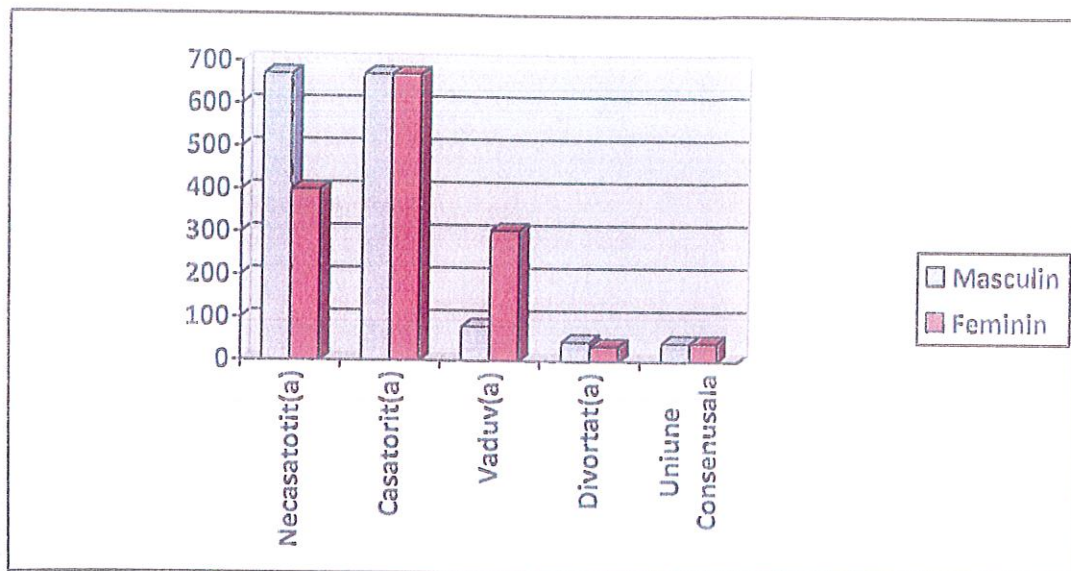
Populație: 2997

Gospodării: 1047

Nr. locuințe: 1403

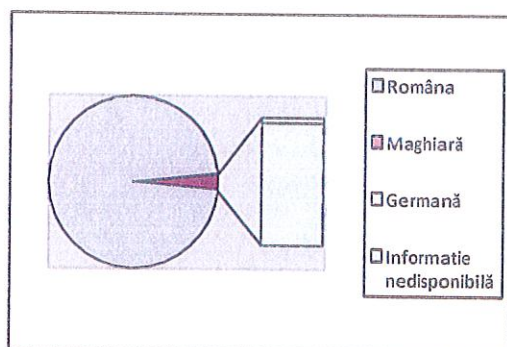
Structura Populației în funcție de starea civilă:

Comuna Loamneș	Populația stabilă TOTAL	Starea civilă legală				Starea civilă de fapt Persoane care traiesc în uniune consensuală
		Necasătorit(a)	Casătorit(a)	Vaduv(a)	Divortat(a)	
Ambele sexe	3051	1126	1368	407	95	92
Masculin	1507	686	685	78	53	46
Feminin	1544	440	683	329	42	46

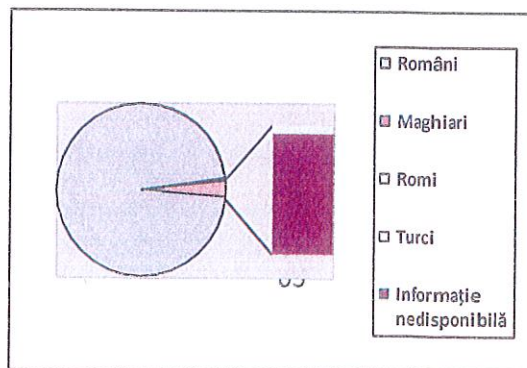
Populația stabilă după limba maternă:

	Româna	Maghiara	Germană	Informație indisponibilă
Loamneș	2901	13	5	76

Populația stabilă după etnie:

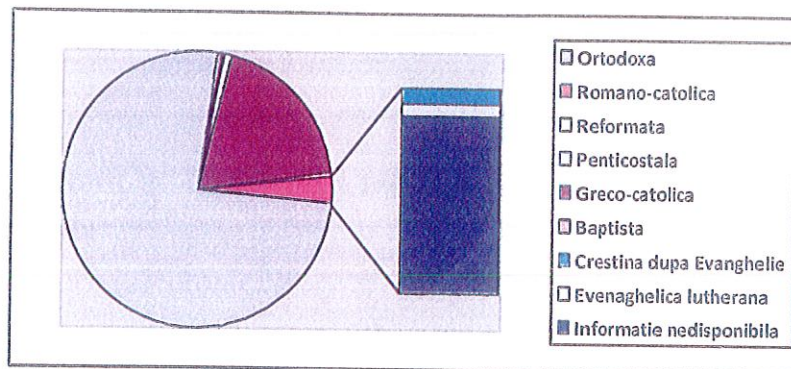
	Români	Maghiari	Romi	Turci	Informație nedisponibilă
Loamneș	2887	16	9	6	77

Populație stabilă după religie:

	Ortodoxă	Romano-catolică	Reformată	Penticostală	Greco-catolică	Baptistă	Crestină după evanghelie	Evangelică lutherană	Informație nedisponibilă
Loamneș	2274	10	10	23	572	16	8	5	76

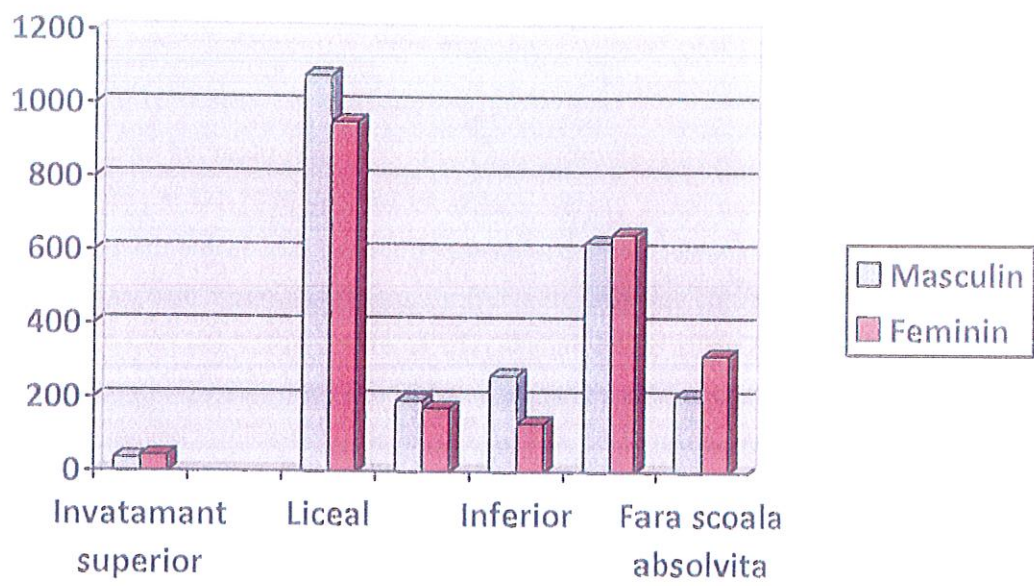
Populația stabilă pe sexe și grupe de vârstă:

	Grupe de vârstă							
	Sub 5 ani	5-9 ani	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-29 ani	30-34 ani	35-39 ani
Masculin	54	69	98	116	76	89	92	136
Feminin	64	70	99	115	176	87	71	110

	Grupe de vârstă							
	40-44 ani	45-49 ani	50-54 ani	55-59 ani	60-64 ani	65-69 ani	70-74 ani	75-79 ani
Masculin	134	90	92	70	93	68	65	50
Feminin	107	74	79	88	88	91	111	99

Populația stabilă de 10 ani și peste pe sexe, după nivelul de educație:

	POPULAȚIA STABILĂ DE 10 ANI ȘI PESTE TOTAL	NIVELUL INSTITUTIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITE									
		Superior			POST-LICEAL ȘI DE MAISTRI	Secundar			PRIMAR	Fara școala absolvită	
		TOTAL	DIN CARE:			TOTAL	SUPERIOR			INFERIOR	TOTAL
			UNIVERSITAR DE LICENȚĂ		LICEAL		PROFEȘIONAL ȘI DE UCENICI	PERSOANE ANALFA BETE			
MASCULIN	1348	39	36		9	1077	192	261	624	206	17
FEMININ	1337	45	43		8	951	173	132	646	317	16

6.5 Infrastructura

Rețeaua de drumuri

Accesul în comună se realizează prin drumurile județene DJ 106B (pentru localitățile Mândra, Loamnes și Hașag) și DJ 107B (pentru localitățile Mândra și Alămor) și drumuri comunale DC 74 (pentru localitatea Armeni) și DC 76 (pentru localitatea Sădinca). Drumurile care străbat comuna au un profil transversal cu câte o bandă de mers. Profilurile transversale sunt lipsite de trotuare și evacuarea apelor pluviale se face defectuos. Existența unei singure artere modernizate (DJ 106B, DJ 107B, DC 74 și DC 75, respectiv DC 76), duce la solicitarea suplimentară a acestora. În comună există și o serie de intersecții neseșnalizate care necesită amenajarea conform normativelor. Multe traversări peste cursurile de apă care străbat comuna Loamnes sunt într-o stare care necesită intervenții lucrări de reparații.

Străzile comunei

Nr. Crt.	Categorie de drum	Denumire	Lungime totala (km)
1	Drumuri asfaltate	DJ 106B	11,66
		DJ 107B	16,87
		DC 74 DJ107 B – Armeni	4,35
		DC 75 Loamnes – Gara Loamnes	0,40
		DC 76 DJ106B - Sădinca	2,20
2	Drumuri betonate	-	-
3	Drumuri pietruite	DL – străzi -	16,62
4	Drumuri de pământ	-	-
Total drumuri in administrarea comunei Loamnes			52,10

Reteaua de căi ferate

Comuna Loamneș este deservită, pe cale ferată, prin statia Loamnes - haltă de miscare la 20km distanta față de Sibiu si la 0,5km distanță de reședința de comună. Localitățile Mândra si Hașag sunt deservite prin stațiile omonime - halte la 18km, respectiv la 24km față de Sibiu.

Halta de miscare Loamneș si cele două halte, Mândra si Hașag, sunt situate pe teritoriul comunei vecine Slimnic.

Transport aerian

La o distanță de 18 km față de reședința comunei, se află Aeroportul International Sibiu, care asigură legătura aeriană directă pentru persoane si mărfuri cu țări din Europa, America de Nord, Asia.

Transportul public

Transportul în comun se face pe traseele drumurilor județene cu autobuze ale firmei „TRANSMIXT” Sibiu, călătorii fiind preponderent localnici si elevi. Statiile de transport în comun nu sunt prevăzute cu mobilier corespunzător.

De asemenea mai există transport în comun cu trenul.

Drumuri județene	DJ 107B	Km
	DJ 106B	Km
Transport public local	Catre reședința de județ (DA/NU, frecvența): DA tren DA Transmixt la Alămor si Armeni	Către alte localități (DA/NU, frecvența):

6.6 Utilități

Sistemul de alimentare cu apă

Rețeaua hidrografică a comunei Loamneș face parte din bazinul hidrografic Mureș si este alcătuită din râul Visa, care partial reprezintă limita de est a comunei, cu afluenții săi - Alămor (împreună cu

afluentul său Mesteaca), Râura (partial), Lunca Satului și din râul Secaș (Mic) cu afluenții săi- Pârâul Satului, Pârâul tui Neamțu (în amonte Rosti) și cel din Vatea Pustie (partial).

Din cele șase sate componente ale comunei, doar două sunt echipate cu instalații centralizate de alimentare cu apă (Loamneș și Mândra) - lungime rețea existentă: 13,755 km apă, rețea aducțiune 8,350 km Ocna Sibiului, rețea de aducțiune 8,682 km Mândra-Hașag rezervor. În momentul realizării SDL Loamneș se află în execuție rețelele aferente localităților Hașag și Alămor.

Alimentarea cu apă potabilă a localităților Loamneș și Mândra se asigură prin:

- Pânza subterană de medie adâncime, prin intermediul a șapte drenuri amplasate pe malul drept al râului Visa, situate pe teritoriul comunei vecine, Slimnic (trei pentru Loamneș și patru pentru Mândra), iar înmagazinarea apei pentru localitatea Loamneș se face într-un rezervor de captare cu un volum de 35 m³.
- Pânza subterană de mare adâncime (80-100m), prin intermediul a șase puțuri (câte trei puțuri pentru fiecare localitate) amplasate în zonele înalte ale localităților respective, iar înmagazinarea apei pentru localitatea Loamneș se face într-un rezervor cu volum de 35 m³, iar pentru localitatea Mândra într-un rezervor de 20 mc.

În cadrul localităților Loamneș și Mândra, rețeaua de distribuție a apei potabile este subdimensionată, diametrul maxim fiind de 1 1/2". La această rețea sunt racordate majoritatea gospodăriilor individuale și dotările social-culturale din localitățile Loamneș și Mândra.

Calitatea apelor de suprafață, în special a celor de pe văile Visa, Alămor, Mesteaca, Râura, Pârâul Satului, Secașul Mic și Valea Pustie, este depreciață datorită unor cauze naturale (temperaturi ridicate, grad mare de evaporare în sezonul cald) la care se adaugă o serie de cauze antropice (depozitare de gunoai menajere, evacuarea apelor uzate direct în receptor natural etc).

Debitul de apă la sursă necesar pentru consumul populației și animalelor aferent fiecărei gospodării este conform notelor de calcul anexate:

- Pentru Loamneș-Mândra

$Q_{s/zi \max} = 459,00 \text{ mc/zi}$

Alimentarea cu apă potabilă a localității Alămor se asigură din pânza freatică de medie adâncime (18-20 m), prin intermediul unor puțuri forate, apa fiind înmagazinată în două bazine subterane de 20 m și 40 m; de aici, apa este adusă în centrul localității cu ajutorul unor conducte și

distribuită la șase-sapte cișmele; în localitate mai există și fântâni săpate de tip rural, care exploatează apa din pânza freatică de medie adâncime (18-20 m).

Debitul de apă la sursă necesar pentru consumul populației și animalelor aferent fiecărei gospodării este conform notelor de calcul anexate

• Pentru Alămor

$Q_{s/zi \max} = 416,00 \text{ mc/zi}$

Localitatea Armeni se alimentează cu apă potabilă de la cele trei izvoare situate de o parte și de alta a pârâului Lunca Satului, prin intermediul a trei cișmele, și din pânza freatică de medie adâncime (18-20 m), prin intermediul unui număr de 10 fântâni săpate de tip rural. În localitatea Armeni există un bazin de înmagazinare a apei potabile.

Debitul de apă la sursă necesar pentru consumul populației și animalelor aferent fiecărei gospodării este de:

Pentru Armeni

$Q_{s/zi \max} = 384,00 \text{ mc/zi}$

Alimentarea cu apă potabilă a localității Hasag se asigură din pânza freatică de medie adâncime (18-20 m) prin intermediul unor puturi forate, apa fiind înmagazinată într-un bazin subteran de 20 m³; de aici, apa este adusă în centrul localității cu ajutorul unor conducte și distribuită prin intermediul a 2 fântâni publice; în localitate mai există și fântâni săpate de tip rural care exploatează apa din pânza freatică de medie adâncime (18-20 m).

Debitul necesar pentru consum este de:

Pentru Hasag

$Q_{s/zi \max} = 271,00 \text{ mc/zi}$

În localitatea Sădinca se asigură alimentarea cu apă potabilă din pânza freatică de medie adâncime, prin intermediul a două puturi forate, apa fiind înmagazinată într-un bazin de suprafață; de aici apa este adusă cu ajutorul unor conducte în centrul localității și distribuită la 1 cișmea și unui număr de gospodării individuale din localitate.

Debitul necesar pentru consumul populației în localitatea Sădinca este de

$Q_{s/zi \max} = 46,00 \text{ mc/zi}$.

Dotările social-culturale din localitățile Alămor, Armeni, Hașag și Sădinca folosesc pentru alimentare cu apă potabilă fântâni proprii, de tip rural, sau puturi forate de adâncime medie.

Ferme de bovine/ ovine au surse proprii de apă potabilă alcătuite din puturi forate având adâncimea de 80-100m.

Sistemul de canalizare, colectare și tratare a apelor uzate

Localitățile comunei Loamneș, cu excepția localităților Loamneș și Mândra (14,144 km rețea canalizare), nu dispun de instalații centralizate pentru canalizarea apelor menajere și a celor pluviale.

În prezent, în localitatea Hașag se găsește o stație de epurare a apelor uzate care va deservi toate localitățile, cu excepția localității Armeni.

Majoritatea gospodăriilor individuale sunt prevăzute cu hasnale de tip rural, fără posibilități de vidanșare. Astfel, apele uzate se infiltrează în pământ, poluând pânza freatică, folosită ca și sursă de apă potabilă.

Fermele sunt echipate cu rețea de canalizare internă și bazin vidanșabil. Apa acumulată în bazin este vidanșată periodic și folosită la irigații.

Epurarea apelor uzate din gospodării și ferme nu se efectuează în conformitate cu normele de protecție a mediului.

Evacuarea apelor pluviale de pe suprafața comunei se face prin rigole și șanțuri de scurgere amplasate pe marginea străzilor. Descărcarea lor se face în cursurile de apă prezente în zonă.

Sistemul de distribuție a gazelor naturale

În prezent comuna Loamneș este racordată la sistemul național de distribuție al gazelor naturale.

Având în vedere amplasarea sa, în apropierea municipiului Medias și a magistrelor de gaze naturale care alimentează atât capitala de județ cât și teritoriul său de influență, comuna Loamneș a primit Acordul de utilizare a gazelor naturale (confirmarea legalității conductei) în anul 1994, emis de D.G.N. TG. MURES REGIONALA MEDIAS, în conformitate cu H.G.R. nr. 578/1993 și cu avizul S.N.G.N ROMGAZ S.A. MEDIAS din anul 1994.

Ca urmare a acestor acorduri s-a stabilit că alimentarea cu gaze naturale a comunei Loameș să se asigure din conductele magistrale de transport gaze, cu diametrul de 20", TĂUNI - SIBIU și TĂUNI - PĂUCA, prin intermediul unor racorduri și al unor stații de reglare-măsurare-predare a gazelor naturale și „ARMENI” și al unei stații de reglare-măsurare de sector (S.R.M.S.) „ALĂMOR” amplasate în apropierea localităților pe care le deservesc.

Alimentarea cu gaz metan a localităților aparținătoare comunei Loamnes a început în anul 1958, când a fost racordată localitatea Hasag la conducta magistrală de transport gaze $\varnothing$ 20" TĂUNI -SIBIU; în perioada 1994-1997 au fost racordate localitățile Loamneș -Mândra, Alămor și Armeni la aceeași magistrală de transport. Singura localitate care nu beneficiază de alimentare cu gaz metan este Sădinca.

Execuția rețelei de alimentare cu gaze naturale a comunei Loamneș este finalizată. Debitul de gaze naturale instalat, aprobat este de 1404 Nmc/h, iar lungimea traseului conductelor de racord (în afara localităților) este de 2,980 km. În prezent comuna are 1295 gospodării, 47 obiective socialculturale (școli, grădinite, poliție, biserici) și diversi agenți economici care au solicitat și utilizează gazele naturale drept combustibil, atât pentru încălzirea spațiilor, pentru prepararea hranei, cât și pentru mici utilizări specifice. Din totalul gospodăriilor, circa 1215 (93,800%) dispun de instalații interioare de alimentare cu gaz metan (240 gospodării în localitatea Loamnes, 380 gospodării în localitatea Alamor, 230 gospodării în localitatea Armeni, 229 gospodării în localitatea Hasag și 136 gospodării în localitatea Mândra).

Cantitatea de gaze necesară, la nivelul comunei Loamneș apreciată din perspectiva unei dezvoltări durabile a comunei este de 2.370 Nmp/h. Aceasta rezultă din:

QI = 1.404 Nmp/h - pentru cele 1063 de gospodării și cele 47 obiective social- culturale existente

Q2 = aproximativ 966 Nmp/h - pentru cele 732 gospodării (232 gospodării existente neracordate și 500 gospodării propuse, dintre care unele case de vacanță), obiective socialculturale existente (neracordate), spații comerciale și unități de mică industrie/agrozoo/servicii (pe o suprafață de circa 6,90 ha) propuse a fi cuprinse în zonele de dezvoltare ale comunei Loamneș; prin studiul de urbanism.

Conform PATJ Sibiu, pe teritoriul administrativ al comunei Loamneș sunt două câmpuri de gaze naturale, cel din nord-vestul localității Alămor (câmpul nr. 9), și cel din vestul localității Sădinca (câmpul nr. 10). Gazele naturale din aceste câmpuri sunt captate prin intermediul a două panouri de măsurare (PM) și a unor sonde (peste 50).

Sistemul de alimentare cu energie electrică

Comuna Loamneș, compusă din satele Loamneș - Mândra, Alămor, Armeni, Hașag și Sădinca este alimentată cu energie electrică prin intermediul rețelei de distribuție de 20 kV care este racordată la stația de transformare Ocna Sibiului (110/20 kV/6kV). Această stație este alimentată din linia de repartitie de 110 kV care pornește din stația coborâtoare Sibiu-Nord (400/220/110 kV) și care deservește o serie întreagă de alte stații de 100/220 kV (Cristian).

Din stația Ocna Sibiului pornesc mai multe axe de tensiune destinate alimentării comunelor învecinate. Astfel, axa vestică, Loamneș - Păuca, deservește localitățile Mândra, Alămor, Armeni (prin intermediul unei ramificații), Bogatu Român, Broșteni, Presaca și Păuca și mai departe spre satul Ungureni; din axa Loamneș-Păuca se desprinde o ramificație care deservește localitățile Hașag și Sădinca.

Din axa de tensiune de 20kV sunt racordate radial posturile de transformare (distribuție directă) ale satelor Loamneș-Mândra, Alămor, Armeni, Hașag și Sădinca.

Pentru pozarea liniilor de medie tensiune se utilizează stâlpi de beton de tip CONEL.

Reteaua locală de distribuție de joasă tensiune (0,4 kV) este de tip aerian. Alimentarea ei se face din posturile de transformare racordate la rețeaua de distribuție de medie tensiune.

În comuna Loamneș sunt 20 de posturi de transformare de tip aerian, dintre care 18 sunt de 100 kVA și restul de 2 posturi sunt de 250 kVA.

Reteaua de joasă tensiune (LEA 0,4 kV) este pozată pe stâlpi de beton tip CONEL.

Alimentarea rețelelor electrice de joasă tensiune se face radial, din posturile de transformare (conductoare de aluminiu cu secțiunea 35 + 95 mmp).

Iluminatul public este realizat cu lămpi cu vapori de mercur în zonele centrale ale comunei.

Sunt utilizați stâlpi de beton tip CONEL destinați rețelei de joasă tensiune.

Starea tehnică a rețelei de alimentare cu energie electrică este acceptabilă.

Se constată în prezent un anumit dezechilibru în încărcarea fazelor rețelei trifazate de 0,4kV.

Numărul de noi gospodării care vor apărea în următorii 10 ani este de 500. De asemenea, este prevăzută o suprafață de circa 6,90ha pe care se vor dezvolta unități de mică industrie și servicii în sudul localității Loamneș. Surplusul de putere necesar va fi asigurat prin înființarea de noi posturi de transformare.

Infrastructura de comunicații

În prezent comuna Loamneș este deservită de patru centrale telefonice digitale/semiautomane de 240 de linii fiecare și are 800 de abonați telefonici, ceea ce reprezintă un grad redus de telefonizare (circa 24,40%). Aceste centrale telefonice se află în localitățile Loamneș, Alămor, Armeni și Hasag.

Rețeaua telefonică a comunei este de tip aerian.

Sunt utilizați pentru pozare stâlpi de beton destinați rețelei electrice de joasă tensiune, dar mai există și o serie de stâlpi de lemn.

De-a lungul drumurilor județene DJ 106B Mândra- Loamneș- Hasag și DJ 107B Mândra- Alămor (cu o derivație spre Armeni, de-a lungul drumului comunal DC 74) există un cablu de fibră optică. Prin intermediul unor linii de radio-releu antena din localitatea Loamneș este racordată la stația Păltiniș; aceste linii se dezvoltă de-a lungul drumului județean DJ 106B, apoi se îndreaptă spre orașul Ocna Sibiului și de aici mai departe, spre Păltiniș.

Rețeaua energie electrică — comuna este electrificată în totalitate — becuri de tip vechi;

Rețea de alimentare cu apă potabilă — există în loc. Loamneș și Mândra, cu un total de 13,755 km de conducte rețea de aducțiune 8,350 km de la Ocna Sibiului și 8,682 km de la Mândra Hașag rezervor;

Rețea de canalizare — există în loc. Loamneș și Mândra, cu un total de 14,144 km de conducte; pentru localitățile Hașag și Alămor se află în lucru rețeaua de canalizare cu o lungime totală de 22,78 km;

Rețea telefonie fixă — existent —loc Recea de alimentare cu gaz metan - existent;

Acces la cablu TV Internet — existent;

Colectarea deșeurilor — este asigurată o dată la 2 săptămâni, iar gunoiul ecologic 1 dată/lună.

6.7 Mediu

Spatiul rural românesc se caracterizează prin resurse naturale aflate într-o stare de conservare în general bună, printr-un nivel ridicat de biodiversitate, asociat unei diversități de habitate și ecosisteme, de păduri și de peisaje agricole valoroase dar, în același timp, viitorul apropiat poate aduce provocări serioase: menținerea acestor valori naturale și lupta împotriva schimbărilor climatice.

Teritoriul României este alcătuit din trei tipuri de relief, prezente într-o proporție relativ egală — câmpie, dealuri și munți, cu un nivel de diversitate pedo-climatică și geografică ridicat. România detine un mediu natural în cadrul căruia se integrează vaste arii rurale care se remarcă, în general, printr-o bună stare de conservare a resurselor naturale de sol și apă, prin varietatea peisajelor tradiționale și printr-o remarcabilă diversitate biologică.

De asemenea, România are o moștenire naturală unică, reprezentată în principal de Munții Carpați (65% din eco-regiunea Carpați) și de către una dintre cele mai importante zone umede din Europa, Delta Dunării (a doua ca mărime din Europa). Este estimat că ecosistemele naturale și semi-naturale reprezintă 47% din teritoriul național, fiind identificate pe teritoriul României 52 de eco-regiuni.

Merită menționat faptul că 30% din populația Europei de carnivore mari și aproximativ 300.000 ha de păduri virgine se află localizate în România. În Munții Carpați și Delta Dunării se regăsesc o serie de specii endemice, printre care se află și o serie de specii de interes comunitar.

Diversitatea de specii si habitate si varietatea peisajelor rurale traditionale sunt o rezultată a restructurării agriculturii (trecerea în ultimii 16 ani de la un număr mic de ferme comerciale mari la milioane de gospodării familiale de dimensiuni mici), a reîntoarcerii la un tip de agricultură tradițională si implicit a aplicării de practici extensive.

Dezvoltarea economică din ultima perioadă de timp din România nu a prea tinut seama de respectarea cerintelor specifice în domeniul protectiei mediului. Din această cauză, în acest moment, comuna Loamneș, ca de altfel întreaga Românie, nu beneficiază de infrastructura corespunzătoare necesară protectiei mediului. În altă ordine de idei, se poate afirma faptul că în România nu există o educatie civică similară nivelului Uniunii Europene .

Pe teritoriul comunei Loamneș au fost identificate o serie de aspecte de mediu critice, cu perspective de deteriorare calitativă.

Degradarea terenurilor agricole

Din suprafata totală de teren agricol de 7964 ha, o parte a fost supusă unor usoare fenomene de degradare (eroziuni superficiale pe pante variabile, spre văile Visa, Alămor, Mesteaca, Râura, Pârâul Satului, Secasul Mic, Lunca Satului si Valea Pustie, precum si pe alte văi mai mici ca importantă; astfel, au fost semnalate fenomene de eroziune în următoarele puncte: Loamneș - pe „Dealul Redea”, „Dealul Cocoșului”, „Padina”; Alămor - „După Coastă”, „la Coastă”, Armeni - „După Vii”, „în Cărare”, „La Pocimpi”, „în Grind”; Hasag - valea Pârâului Satului, pe malul stâng, „Sub Măgura Plesii”, „Deasupra Viilor” si „Mesteaca”).

Această suprafată a fost supusă unor măsuri de prevenire si combatere a fenomenelor de degradare, materializate prin lucrări agrotehnice speciale. După anul 1989 aceste lucrări au fost sistate din lipsă de fonduri.

Probleme de mediu critice (existente sau potentiale) din punctul de vedere al poluării atmosferei

- Poluarea (potentială) a aerului, prin posibilitatea spargerii accidentale a conductelor de distributie a gazelor naturale;
- Arderea miriștilor;

- Utilizarea în cantități exagerate a gunoierului de grajd;
- Utilizarea fertilizantilor chimici în agricultură.

Aspecte de mediu critice (existente sau potentiale) sub aspectul poluării apelor de suprafață și subterane

- Poluarea apei cu nitrati;
- Insuficiența apei;
- Inexistența unei rețele de canalizare în toate localitățile comunei.

Aspecte de mediu critice sub aspectul deteriorării solurilor

- Defrisarea suprafețelor forestiere — are o influență directă asupra degradării peisajului, a valorii sale estetice și indirectă, prin fenomenele de alunecări de teren pe care le favorizează. Totodată, reducerea suprafeței ocupate de păduri influențează negativ echilibrul ecosistemului forestier.

Având în vedere situația existentă în ceea ce privește mediul înconjurător în comuna Loamneș precum și atribuțiile ce îi revin în conformitate cu Legea 215/2001 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Local al comunei Loamneș a înțeles importanța unei viziuni pe termen mediu și lung și a decis conturarea unui set de obiective și acțiuni specifice în vederea elaborării unui program pentru refacerea și protecția mediului înconjurător, în conformitate cu reglementările naționale și europene referitoare la dezvoltarea durabilă.

6.8 Economia locală

Infrastructura de turism

„Vulcanii noroioși de la Hașag”, prin Hotărârea nr.12/28.09.1994 a Consiliului Județean Sibiu, au fost declarați Monument al naturii cu valoare geologică.

Dincolo de favorabilitatea impusă de morfologia terenului, de extensiunea pajiștilor și fânețelor, intercalate cu pâncuri de păduri de calitate superioară, cu un potențial încă neexploatat la adevărata lui

valoare (produse forestiere derivate, masă lemnoasă, fond cinegetic), multiplicare de posibilitatea accesării unor proiecte cu finanțare europeană și afirmarea turismului rural și a serviciilor, în zonă sunt încă de rezolvat câteva disfuncționalități majore în ceea ce privește dezvoltarea economică. Înainte de toate, fără o infrastructură bine pusă la punct, acest areal riscă să rămână în aceeași condiție de izolare ce l-a caracterizat până acum, prezenta DJ 106 nu poate compensa lipsa unui drum european sau național și inexistența unei magistrale feroviare. Apoi, infrastructura tehnico-edilitară trebuie să fie modernizată, acolo unde este cazul, și creată în unitățile administrativ-teritoriale lipsite de aceste servicii. Fertilitatea ridicată a solurilor, caracterul întreprinzător al populației, atragerea unor investitori reprezintă alte pârghii de susținere ale dezvoltării economice ale regiunii date.

Existând foarte puține activități industrializate, de bază este agricultura de subzistență. Din punct de vedere al suprafețelor cultivate, rolul covârșitor revine plantelor furajere, secondate de cereale. Producțiile se înscriu aceluiași trend al cultivării suprafețelor arabile, respectiv primul loc este deținut de porumb, urmând cartofii și în cele din urmă, legumele.

Principala funcțiune economică o constituie agricultura (cultivarea plantelor sezoniere, creșterea animalelor) în sectorul privat mai puțin în sectorul de stat. Din bilanțul teritorial rezultă că 87,89 % din suprafața totală a comunei o reprezintă cea agricolă. Gospodăriile au în proprietate teren agricol, locuitorii practicând o agricultură de subzistență, ceea ce reprezintă un dezavantaj prin prisma obiectivelor actuale de dezvoltare ale politicii agricole europene.

Vita-de-vie ocupă o suprafață de 47 ha.

Zootehnia este un sector important prin ritmicitatea veniturilor pe care le asigură, valorificarea resurselor agricole aflate în gospodăriile populației, locuitorii zonei având o bogată tradiție în creșterea animalelor. Creșterea animalelor în ferme particulare este ocupația de bază în comună.

Efectivele de animale, înregistrate la sfârșitul anului 2014 au fost:

Categorie animale	Numar capete
Bovine mari	737
Oi	26500
Capre	120
Porci	2790
Pasari	12000
Cai	82
Iepuri	-
Albine	300 familii

Pe de altă parte, valorificarea terenurilor agricole poate fi privită și prin prisma creșterii animalelor, unde se poate evidenția o specializare pe creșterea ovinelor. O consecință directă a traditionalismului pregnant, dar și a simțului acut de proprietate o reprezintă numărul ridicat de exploatații agricole individuale, accentul punându-se în viitor pe dezvoltarea microfermelor, sub varii forme de asociere.

Mestesugurile cuprind zidari, dulgheri, dogari, cizmari, cojocari, croitori, fierari, pomicultori, iar femeile țes, torc (1 atelier)

Un alt segment al economiei locale îl constituie comerțul cu amănuntul, în care își desfășoară activitatea câteva societăți comerciale, asociații familiale persoane fizice autorizate.

Majoritatea agenților economici au ca domeniu de activitate comerțul cu amănuntul și au câte unul sau doi angajați.

Sectorul serviciilor este însă insuficient dezvoltat. Dezvoltarea acestui sector cu o largă diversificare constituie viitorul atracției forței de muncă și a calificării în meserii, respectiv meseriași specializați și capabili să deservescă nevoile populației comunei, la un nivel care să determine stabilizarea populației.

Inițiativa particulară se manifestă în toate domeniile de activitate (servicii, comerț), iar în sfera producției se rezumă la ateliere de mică producție. Prin utilizarea spațiilor de producție existente se pot dezvolta activitățile și artizanale, sau se pot diversifica activitățile. Sectorul serviciilor s-ar putea dezvolta prin ridicarea potențialului turistic al comunei.

Ținând cont de monumentele arhitecturale existente, bisericile săsești fortificate, peisajele deosebite și existența pe teritoriul comunei a Mănăstirii Sădinca — având Hramul Sfintei Cruci, datorită și a potențialului natural existent, zona este propice dezvoltării turismului monahal și agroturismului. Arhitectura caselor complexelor gospodărești, plină de armonie, binecunoscuta ospitalitate reprezintă doar o parte dintre atracțiile turistice ale zonei. Datorită condițiilor favorabile de care dispune, a frumuseților locurilor, purității aerului, apelor, precum și a inestimabilului patrimoniu cultural religios existent, zona detine un potențial turistic ridicat.

De o afirmare incipientă, dar cu un imens potențial ce așteaptă să fie fructificat, se bucură turismul cinegetic piscicol. Prezența pădurilor sau a resurselor hidrografice, cu o sumedenie de exemplare pentru vânat (mistreț, cerb, căprior, lup, vulpe, iepure) sau de specii de pești sustin această afirmație.

6.9 Educație

În comuna Loamneș există 4 școli generale, 4 grădinițe și o bibliotecă publică. La cele patru școli, respectiv cele din localitățile Loamneș, Alămor, Armeni, Hașag (în localitatea Hașag funcționează doar școala cu clasele 1-IV), sunt înscriși în anul școlar 2014-2015, în total, 362 de Elevii claselor V-VIII din localitatea Hașag sunt transportați cu microbuz școlar la școala din localitatea Loamneș, iar elevii din Armeni la Alămor, cu un al doilea microbuz școlar.

Cele patru grădinițe din comuna Loamneș aveau înscriși, în anul școlar 2014-2015, 64 preșcolari.

În total, personalul didactic aferent unităților de învățământ de pe teritoriul comunei Loamneș este de 26 de cadre didactice.

În cadrul unităților școlare de pe raza comunei se regăsesc: săli de clasă și cabinete — 21, laboratoare școlare — 3, săli de gimnastică — 2.

Biblioteca Loamneș-Alămor cuprinde 8500 volume, la 31.11.1998, și este filială a Bibliotecii ASTRA, Sibiu.

În comuna Loamneș funcționează următoarele unități de învățământ:

Localitatea	Unitatea de învățământ / structura arondată	Nivel de învățământ	Nr. Grupe / clase	Nr. Elevi	Personal didactic			
					Titulari	Suplinitori, din care	Calificați	Necalificați
Loamneș	Unitate	I-VIII	10	133	6	9	8	1
Mândra	-	-	-	-	-	-	-	-
Alămor	Structura	I-VIII	10	123	4	3	2	1
Armeni	Structura	I-IV	6	51	1	4	1	3
Hașag	Structura	I-IV	4	35	-	2	2	0
Sădînca	-	-	-	-	-	-	-	-

Date din cartea construcției:

Localitatea	Unitatea de învățământ / structura arondată	An construcție	An reabilitare	Nr. Sali de clasă	Laboratoare școlare	Biblioteca/ CDI	Microbuz școlar	Sala de sport	Alte dotări (Internet, tel, fax, etc)
Loamneș	Unitate	1964	2008	8	1 – AEL	1	1	1	Internet, tel, fax
Alămor	Structura	1936	2006	10	2 – AEL și biologie	1	1	0	Internet, tel, fax

Armeni	Structura	1950	2007	4	I - AEL	1	1	0	Internet, tel, fax
Haşag	Structura	1900	2007	3	I - AEL	0	0	0	Internet, tel, fax

Suprafetele aferente activităților școlare sunt în concordanță cu cerintele legislației în vigoare respectă normativele în domeniu.

Situatia elevilor înscriși la scoli gradul de promovabilitate:

Localitatea	Nr. Elevi	Promovabilitate %
Loamneș	133	95%
Alămor	123	96%
Armeni	51	100%
Haşag	35	100%

Situatia preșcolarilor înscriși la grădiniță :

Localitatea	Nr. Elevi	Promovabilitate %
Loamneș	27	100%
Alămor	22	100%
Armeni	15	100%
Haşag	17	100%

6.10 Sănătate si asistenta socială

Infrastructura sanitară

Serviciile medicale sunt asigurate în comuna Loamnes de 3 medici (1 medic medicină generală si 2 medici stomatologi), precum si 1 asistent.

În localitatea Loamneș există 1 farmacie, 2 dispensare umane si 2 puncte medicale (Loamnes, Hasag, Alămor, Armeni), în aceeași clădire funcționează un cabinet stornatologic. În celelalte sate aparținătoare comunei Loamneș, respectiv Alămor, Armeni si Hasag există câte un punct sanitar.

Starea clădirii în care funcționează Dispensarul Uman din localitatea Loamnes este bună.

Serviciile veterinare sunt asigurate de un 2 medici veterinari. Sediul dispensarului veterinar se află în localitatea Loamneș.

Servicii sociale

Categoria	Beneficiaza de indemnizatii/ ajutor social (DA/NU)	Nr. Persoane	Tip ajutor	Sursa (fonduri guvernamentale / locale, etc)
Familii cu venituri mici 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015	81	81	Legea veniturului minim garantat	Buget de stat
Persoane varstnice				
Persoane cu dizabilitati	80	80 (17+10 asistenti + 53 grad mediu)		Buget stat Buget local
Familii monoparentale		18		Bugetul de stat
Alocatii de sustinere a familiei		82		Bugetul de stat

1.11 Cultură, sport si agrement

1.11.1 Cultura

Personalități ale comunei Loamneș:

- Nicolae (Nifon) BĂLĂȘESCU (n. 1806, Hasag - d.1880, Măcin) - teolog, pedagog, profesor, fruntaș pașoptist.

În 1835 este profesor la Seminarul Central din București, după aceea călugăr la Cernica, unde primește numele de Nifon. Din 1869 îl găsim desfășurând o bogată activitate în domeniul

învățămintului în Dobrogea. Deschide o școală națională la Tulcea, iar ca director al școlilor românești din Dobrogea va deschide peste 20 de așezăminte.

- Ioan BARAC (POPOVICI) (n. 1776, Alămor- d.1848, Brasov)

A editat primul periodic românesc brașovean „Foaia Duminicii” (2 ianuarie - 25 decembrie 1837) tălmăcind în limba română opere de Shakespeare, Marmontel, Bosh etc.

Cea mai de seamă carte a lui Barac este „Istoria despre Arghir cel frumos și Elena cea frumoasă și pustiită crăiasă”, Sibiu, 1801, care a circulat în zece ediții în Transilvania și în ținuturile de peste munți.

- Johann GOTTLIEB FABINI (n. 1791, Hasag- d. 1847, Budapesta) - medic, profesor universitar. A adus contribuții importante la dezvoltarea oftalmologiei europene din sec al XIX-lea.

- Aurel BRATU (n. 1878, Armeni- d. 1911) - profesor și publicist.

- Aron COTRUS (n. 1891, Hașag - d. 1961, Los Angeles, SUA) - poet

A fost cea mai pregnantă personalitate a comunității, grație activității și operei sale, nu numai în țară ci și în străinătate.

- Ilie HASEGAN (n.1902, Armeni - d. 1974, Brasov)- profesor universitar, publicist.

Lăcașe de cult:

- Biserica ortodoxă română cu hramul „ Sfintilor Arhangheli” din Loamnes

- Biserica ortodoxă română cu hramul „ Sf. Ierarh Nicolae” din Armeni

- Biserica ortodoxă română cu hramul „ Sf. Arhanghel Mihail și Gavril” din Armeni

- Biserica ortodoxă română cu hramul „ Sf. Arhanghel Mihail și Gavril” din Hașag

- Biserica ortodoxă cu hramul „ Sf. Gheorghe” din Hașag

- Biserica evanghelică C.A. din Hașag

- Biserica parohiei II cu hramul “Sf. Arhangeli” (fostă gr.- cat) din Alămor

- Biserica ortodoxă română cu hramul „ Sf. Nicolae” din Mândra

- Biserica parohiei I cu hramul „ Sf. Nicolae II din Alămor

Comuna Loamneș dispune de 5 cămine culturale, starea lor fiind satisfăcătoare. Se preconizează derularea unor proiecte de reabilitare a Căminelor Culturale din Alămor Armeni. În interiorul căminelor culturale au loc diferite activități sociale: adunări generale ale cetățenilor, ceremonii, serbări.

Localitate	Camîn Cultural
Loamneș	-
Mândra	Stare proasta – 2004 zugravit
Hașag	2013 partial modernizat
Alămor	2013 partial modernizat
Armeni	2013 modernizat
Sădinca	-

Festivalul de Dans Tradițional și Port Tradițional are loc în loc. Alămor, în 23 Decembrie, fiind organizat începând cu anul 2012.

1.11.2 Sport și agrement

De o afirmare incipientă, dar cu un imens potențial ce așteaptă să fie fructificat, se bucură turismul cinegetic și piscicol. Prezenta pădurilor sau a resurselor hidrografice, cu o sumedenie de exemplare pentru vânat (mistret, cerb, căprior, lup, vulpe, iepure) sau de specii de pești susțin această afirmație.

De asemenea zona dispune de un important potențial pentru ciclism. Se poate practica atât ciclismul pe suprafețe off-road cât pe șosea. Această zonă dispune de o șosea modernizată recent, cu trafic scăzut care poate deservi atât competiții oficiale, precum și practicarea cicloturismului în zonă.

La nivelul comunei este o echipă de fotbal, precum un teren de fotbal, dar fără anexe (vestiare).

6.12 Administrația publică locală

Aparatul propriu al Primăriei funcționează cu un număr de 18 funcționari, dintre care 11 au studii superioare. Dotările Primăriei sunt la un nivel mediu, în inventarul acestei instituții aflându-se 10 calculatoare de generație nouă, 2 copiatoare, 1 fax. Toate calculatoarele sunt conectate la Internet prin Romtelecom. Primăria își desfășoară activitatea într-o clădire modernizată în anul 2010.

Compartimentele din Primărie sunt:

- Contabilitate - impozite și taxe, achiziții publice - Asistența socială - Centru de asistență la domiciliu - Agricol
- Stare civilă, autoritate tutelară și resurse umane
- Compartiment proiecte
- Administrativ

Servicii publice

Sunt dezvoltate două servicii publice: ISU și SPAS.

Comuna este membră a mai multor asociații cu alte unități teritoriale, formate în scopul dezvoltării unor proiecte și activități comune:

- GAL Valea Secașelor

7. ANALIZA SWOT

7.1 Puncte tari

7.1.1. Populatie	<ul style="list-style-type: none"> • forță de muncă ieftină; • disponibilitate de angajare în diferite meserii, funcție de motivarea personală; • număr relativ mare al persoanelor tinere apte de muncă;
7.1.2 Infrastructura	<ul style="list-style-type: none"> • existenta unei bune infrastructuri de transport - comuna este tranzitată de DJ 106 DJ 141 ;
7.1.3 Utilități	<ul style="list-style-type: none"> • există rețele de alimentare cu apă canalizare — Loamneș; • în execuție rețelele de alimentare cu apa si canalizare în Hășag Alămor; • existenta SF pentru execuție regele alimentare cu apă canalizare în Armeni; • racordarea în întregime la rețeaua de alimentare cu energie electrică; • rețea de iluminat public/stradal; • existenta SF pentru optimizare costuri aferente iluminatului public — becuri LED; • acces la Internet si televiziune; • acces la sistem de telecomunicatie fixă printr-o centrală telefonică automată; • existenta SF pentru executie rețea de supraveghere video în localitate;
7.1.4 Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • imens potential ecologic; • extensiunea remarcabilă a pajiștilor si fânetelor reprezintă o carte de vizită a biodiversității teritoriale; • bogată faună si floră sălbatică; • economia este mai puțin supusă consecintelor industrializării rezultând astfel o poluare redusă a apelor, aerului și solurilor; • concesionarea serviciului de colectare a deșeurilor către un agent economic autorizat; • existenta unui serviciu de voluntariat pentru situatii de urgentă, care are un grad de dotare cu echipamente bun și un număr suficient de voluntari.
7.1.5 Economia locală	<ul style="list-style-type: none"> • potential viticol ridicat; • potențial turistic (agro/ecoturism, cultural-religios, turism de weekend); • existenta unor obiceiuri, traditii si mestesuguri care pot face obiectul dezvoltării unor activități economice la nivel local (produse meșteșugaresti, artisanale, etc) • existenta unei infrastructuri convenabile de comunicatii si IT; • amplasare teritorială favorabilă în ceea ce privește accesibilitatea pe cale rutieră; • existența fortei de muncă disponibilă în comună, multe persoane apte si doritoare de a lucra;

	<ul style="list-style-type: none"> • existenta agentilor economici înregistrați care au sediul sau punctele de lucru pe teritoriul comunei; • existenta unor traditii antreprenoriale (prelucrarea lemnului, dogăritul, confecții etc); • ponderea considerabilă a terenurilor agricole din totalul suprafeței comunei; • disponibilitatea de terenuri fertile, de bună calitate pentru cultivarea plantelor.
7.1.6 Educatie	<ul style="list-style-type: none"> • structura organizatorică a școlii este corespunzătoare la nivelul comunei; • există un management responsabil cu implicare directă, pe toate planurile (administrativ, educativ, resurse etc.); • comunicare formală, informală nonformală bună; • monitorizarea activității de formare din școală este corespunzătoare, urmărește cunoașterea culturii organizationale a școlii, corectitudinea activității și rezultatele efective ale formării personalului didactic; • aplicarea corectă și creativă a curriculum-ului școlar; • cadre didactice majoritar calificate și titulare, cu vechime mare atât în învățământ, cât și în școală, permite realizarea unui învățământ de calitate; • relațiile interpersonale existente favorizează crearea unui climat educational deschis și stimulat; • un mare interes din partea cadrelor didactice pentru participarea la cursuri de formare profesională organizate de C.C.D. I.S.J.; • situația la învățatură prezintă rezultate bune la toate nivelele; • putine tendințe de nescolarizare sau abandon școlar; • stare disciplinară bună; • spații școlare adecvate pentru activitatea de formare; • dotarea cu tehnologie informațională (laborator IT) corespunzătoare; • nu s-au înregistrat fenomene de delincvență sau infracționalitate la nivelul școlii;
7.1.7 Sănătate și Sănătate asistentă socială	<ul style="list-style-type: none"> • existența și buna funcționare a cabinetului individual de medicină de familie în cadrul Dispensarului Uman; • stare bună a construcției care găzduiește cabinetele medicale și farmacia; • dotarea suficientă și la standarde a cabinetelor medicale; • toți locuitorii sunt înscriși la un medic de familie; • existenta unei farmacie în centrul comunei; <p>Asistentă socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • pondere medie a populației cu nevoi de asistare;

	<ul style="list-style-type: none"> • informare operativă cu privire la formele de ajutor de stat; • administrația locală asigură servicii pentru protecția socială;
7.1.8. Cultură, sport agrement	<ul style="list-style-type: none"> • existența unei zone cu puternice tradiții în domeniul cultural spiritual; • experiența organizării și promovării activității culturale: - Festival de Dans Traditional Port Traditional; • existența PT modernizare și dotare cămin cultural din localitatea Loamnes; • existența PT modernizare și dotare cămin cultural din localitatea Mândra; • prezenta pe raza comunei a multor obiective culturale; • existența teren de sport multifuncțional în fiecare localitate;
7.1.9. Administrația publică locală	<ul style="list-style-type: none"> • existența personalului tânăr cu studii superioare în instituțiile publice; • implicarea activă a instituțiilor publice - Primăria, în problemele comunității; • existența instituțiilor de bază, protecție civilă ordine publică; • deschiderea administrației actuale către investiții; • existența spațiului adecvat pentru buna desfășurare a activităților APL; • existența logisticii necesare desfășurării în bune condiții a activității instituțiilor publice; • participarea la sesiuni de perfecționare continuă a aparatului APL;

7.2 Puncte slabe

7.2.1. Populație	<ul style="list-style-type: none"> • număr relativ mare al persoanelor inactive; • număr redus de persoane cu o calificare în meserii și cu atât mai puțin a celor cu o calificare o pregătire de nivel universitar; • adaptarea mai lentă a populației mature vârstnice din comună, la schimbările provocările lumii actuale în general la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special; • migrarea persoanelor cu pregătire profesională, în special spre mediul urban și în străinătate; • capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei;
7.2.2. Infrastructura	<ul style="list-style-type: none"> • lipsa trotuarelor pentru pietoni în toate localitățile; • indicatoare rutiere insuficiente în unele zone cu risc în special la trecere de pietoni cu avertizare sonoră și luminoasă; • posibilități financiare recluse ale localnicilor pentru reabilitarea clădirilor; • rețea de iluminat public neeficientă (becuri neecologice-consumatoare de energie electrică); • inexistența surselor de energie „verde”;

7.2.3. Utilități	<ul style="list-style-type: none"> • lipsa rețelei de alimentare cu apă potabilă în localitatea Armeni — există SF la data realizării prezentei SDL; • Lipsa rețelei de canalizare ape menajere în localitatea Armeni — există SF execuție la data realizării prezentei SDL; • Lipsa resurselor financiare necesare finalizării lucrărilor de execuție rețele de apă și canalizare în localitățile Hașag Alămor — lucrare în execuție la data realizării prezentei SDL;
7.2.4. Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • arderea miriștilor; • utilizarea în cantități exagerate a gunoiului de grajd; • utilizarea fertilizanților chimici în agricultură; • poluarea apei cu nitrați; • insuficiența apei potabile; • inexistența unei rețele de canalizare; • defrisarea suprafețelor forestiere — are o influență directă asupra degradării peisajului, a valorii sale estetice și indirectă, prin fenomenele de alunecări de teren pe care le favorizează; totodată, reducerea suprafeței ocupate de păduri influențează negativ echilibrul ecosistemului forestier; • zone cu inundabilitate ridicată ce necesită lucrări de regularizare a malurilor
7.2.5. Economia locală	<ul style="list-style-type: none"> • neinregistrarea sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciara; • existența unor exploatații agricole pe loturi reduse, ceea ce determină un grad scăzut de valorificare a produselor; • slabă valorificare a disponibilului de teren agricol din comuna Loamneș; • număr redus al persoanelor pregătite pentru diferite meserii (comert, servicii, construcții, turism) prin cursuri de calificare/ specializare; • forță de muncă nespecializată cu mentalități neadaptate noilor cerințe ale pieței muncii; • buget redus al APL, pentru susținerea proiectelor de investiție în resursa umană și a celor de dezvoltare locală; • interes scăzut al agenților economici locali pentru formarea profesională a angajaților; • număr redus al investitorilor străini de comună; • strategie neperformantă la nivelul comunei în ceea ce privește stimularea înființării de IMM-uri, având ca rezultat nivelul redus de dezvoltare al acestui sector; • număr redus al locurilor de muncă pe piața locală; • experiență redusă/ lipsă de experiență a agenților economici locali, în domeniul de actualitate pentru afaceri - marketing și management; • promovarea necorespunzătoare a produselor tradiționale (alimentare, mic mobilier, împletituri, cuverturi și carpete, haine de port popular s.a.); • insuficiența procesare locală a produselor vegetale animale;

	<ul style="list-style-type: none"> • lipsa de motivare de a se angaja a celor care primesc VMG; • lipsa de protectionism a produselor locale; • număr redus de utilaje agricole utilizate în gospodăriile particulare; • lipsa pietei de materii prime, a celei de desfacere a produselor pe raza comunei; • dificultăți întâmpinate în inițiativele de asociere dintre producătorii locali; • IMM-urile locale nu sunt încurajate pentru a participa la licitații pentru derularea unor lucrări de investiții locale; • investiții autohtone/ străine în dezvoltarea meșteșugurilor tradiționale, aflate la nivel foarte scăzut; • lipsa unui agent economic local specializat în strategii de marketing, care să asigure/ acorde consultanță în domeniu pentru agenții economici prezenți în comună; • diversitatea redusă a domeniilor economice reprezentate de către agenții economici activi pe teritoriul comunei;
7.2.6 Educație	<ul style="list-style-type: none"> • politica educațională slabă de atragere a elevilor în unitatea școlară locală în afara orelor obligatorii (insuficientă implicare pentru creșterea imaginii școlii); • pierderea posibilității de formare a esalonului liceal la nivel de comună; • familiile elevilor nu sunt implicate suficient în activitatea de educare a copiilor; • starea motivațională a cadrelor didactice a elevilor este scăzută; • stare materială precară și nivel scăzut de cultură instruire al unor familii; • existența unor elevi cu probleme de adaptare; • migrația elevilor din satele componente comunei, spre școala de oraș și depopularea școlară a structurilor locale școlare; • lipsa posibilităților de desfășurare a activităților sportive (a orelor de educație fizică), la nivelul tuturor structurilor, pe vreme de iarnă sau timp nefavorabil; • accesul dificil, din punct de vedere material, la activitățile de perfecționare didactică; • fonduri insuficiente/ inexistente pentru premiarea performanței școlare a elevilor; • lipsa unor programe de tipul „Școala după școală”
7.2.7. Sănătate asistentă socială	<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • lipsa asistentilor medicali comunitari; lipsa unui Centru de sănătate; • Lipsa unui cabinet stomatologic în fiecare localitate. <p>Asistentă socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • personal insuficient angajat în- structurile de resort ale administrației publice locale; • existența unui număr relativ mare de persoane vârstnice cu venituri • insuficientă implicare a societății civile; • percepere denaturată a scopului asistentei sociale, din partea populației;

	<ul style="list-style-type: none"> • inexistența unor servicii adresate persoanelor vârstnice sau/și cu dizabilități (îngrijiri la domiciliu/ centre de zi centre de primire); • lipsa voluntariatului în domeniul serviciilor pentru vârstnici; • lipsa unei cantine sociale; • lipsa locuințelor sociale pentru persoane sărace/ familii tinere care nu au posibilități financiare pentru achiziționarea de locuințe; • lipsa unui centru social (azil) pentru persoane vârstnice aflate în situații care nu te permit să-și asigure serviciile de îngrijire personală și a locuinței; • lipsa unui Centru Multifuncțional în care să fie organizate servicii/ activități pentru diferite categorii de persoane defavorizate;
7.2.8. Cultură, sport agrement	<ul style="list-style-type: none"> • fonduri insuficiente pentru reabilitarea și modernizarea tuturor clădirilor ce adăpostesc locașuri de cultură; • informare/ participare scăzută a cetățenilor la acțiuni/ activități de interes cultural; • posibilități financiare reduse pentru tipărirea de broșuri, pliante de promovare a obiectivelor de interes cultural de pe raza comunei; • necesitatea modernizării și dotării căminelor culturale din localitățile Loamneș și Mândra;
7.2.9. Administrația publică locală	<ul style="list-style-type: none"> • neinregistrarea sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciara • legislație insuficient cunoscută de către personalul din instituțiile publice, ca urmare a numărului mare de schimbări legislative; • insuficientă comunicare între instituțiile publice; • aplicarea legilor, uneori în moduri diferite, ca urmare a necorelării normelor metodologice; • interpretări eronate privind impozitele și taxele, în unele cazuri.

7.3 Oportunități

7.3.1 Populație	<ul style="list-style-type: none"> • existența unor reglementări care stipulează acordarea de facilități angajatorilor care creează noi locuri de muncă pentru șomeri, tineri absolvenți etc; • creșterea nivelului de calificare prin participarea la programe de pregătire profesională derulate în cadrul proiectelor finanțate prin POCU; • modificarea mentalității persoanelor disponibilizate, prin abordarea de atitudini active pe piața muncii (căutare a unui loc de muncă, reconversie profesională); • implicarea autorităților locale în problemele comunității, în vederea identificării de soluții financiare, materiale;
-----------------	---

7.3.2. Infrastructura	<ul style="list-style-type: none"> • programe finantate din Fondurile Structurale și de Coeziune pentru infrastructură perioada 2014-2020; • posibilitatea atragerii de fonduri europene în vederea dezvoltării infrastructurii turismului și turismului ecumenic (renovări, construcții noi, etc.) • posibilitatea atragerii de fonduri europene în vederea dezvoltării infrastructurii rutiere; • posibilitatea atragerii de fonduri europene în vederea modernizării rețelei de iluminat public; • posibilitatea amenajării unui Parc tematic (grădină publică);
7.3.2. Utilități	<ul style="list-style-type: none"> • accesare fondurilor europene pentru modernizarea/înființarea rețelelor de utilități învechite/inexistente
7.3.3 Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • derularea unor programe finantate de la nivel central sau european pentru stimularea măsurilor de protecție a mediului; • exploatarea biodiversității într-un mod responsabil poate crea oportunități pentru micii întreprinzători;
7.3.4 Economia locală	<ul style="list-style-type: none"> • existența Programului Național de Cadastru și Carte Funciara, fonduri nerambursabile pentru înregistrarea sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciara • programe finantate din Fondurile Structurale și de Coeziune pentru calificare/recalificare/specializare în meserii din domeniile servicii, construcții, agricultură, producție; • existența oportunităților de finanțare a activităților, prin programe în cadrul fondurilor europene; • cofinanțare din resurse guvernamentale a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii rurale, a activităților generatoare de venit, a pregătirii resursei umane; • posibilități de îmbunătățire a infrastructurii de transport prin programele 2014-2020 în vederea facilitării accesului către agenții economici locali și dinspre aceștia către piețele de desfacere a producției; • posibilitatea dezvoltării agroturismului prin atragerea fondurilor europene pentru construcția pensiunilor; • diversificarea activităților economice, în special în sectorul serviciilor; • promovarea și stimularea asociațiilor agricole în scopul exploatării intensive a terenurilor; • utilizarea tehnologiilor performante; • valorificarea terenurilor agricole degradate și nevaloroase; • cooperare între producătorii agricoli locali și agenți economici activi în

	domeniul industriei alimentare;
7.3.5. Educație	<ul style="list-style-type: none"> • bună colaborare cu I.S.J. și C.C.D.; • existența Programului Guvernamental de acordare a unor produse lactate și de panificație „Cornul și laptele”; • existența programului de acordare de rechizite școlare gratuite; • infuzia de resurse financiare în școală pentru manuale școlare, reparații curente și capitale; • disponibilitatea unor instituții de a veni în sprijinul școlii; • elevii și familiile acestora sunt pregătite pentru schimbarea modului de abordare a procesului instructiv — educativ; • varietatea cursurilor de perfecționare și formare continuă oferite de CCD; • dorința pentru schimburi de experiență pentru acțiuni organizate în parteneriat; • Oferă un grad sporit de siguranță elevilor; • puține cazuri de familii destrămate la nivelul scotiei; • extinderea rețelei Internet la nivelul localității; • apariția televiziunii digitale; • toți elevii au posibilitatea receptării emisiunilor TV prin cablu sau digital; • extinderea telefoniei mobile; • posibilitatea înființării unor ateliere de arte și meserii;
7.3.6. Sănătate și asistență socială	<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • linii de finanțare externe și includerea unei linii de buget local în vederea cofinanțării eventualelor aplicații, acțiuni/ activități <p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • construirea și dotarea unui complex social care să cuprindă un cămin-azil pentru bătrânii comunei; • existența, la nivel național, a unor programe consistente destinate asistenței sociale; • dezvoltarea economică a comunei va permite îmbunătățirea nivelului finanțărilor care vor putea fi atrase la nivel local; • posibilitatea înființării unor structuri ale economiei sociale; • posibilitatea înființării unui magazin tip economat;

	<ul style="list-style-type: none"> • existența, la nivel național, a unor programe consistente destinate asistenței sociale; • dezvoltarea economică a comunei va permite îmbunătățirea nivelului finanțării care vor putea fi atrase la nivel local; • posibilitatea înființării unor structuri ale economiei sociale; • posibilitatea înființării unui magazin tip economat;
7.3.7. Cultură, sport agrement	<ul style="list-style-type: none"> • stimularea creativității și inițiativei locale prin revigorarea și valorificarea tradițiilor culturale — artistice (serbări, hore etc.) • atragerea de surse de finanțare pentru conservarea și modernizarea obiectivelor culturale de pe raza comunei; • parteneriate cu instituții culturale județene, naționale și europene în vederea unei mai bune cunoașteri și promovări a culturii naționale și europene;
7.3.8. Administrația publică locală	<ul style="list-style-type: none"> • existența Programului Național de Cadastru și Carte Funciara, fonduri nerambursabile pentru înregistrarea sistematică a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și carte funciara • dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitate; • creșterea autonomiei locale în actul administrativ; posibilitatea accesării de fonduri guvernamentale și europene pentru organizarea de sesiuni de instruire pe diverse domenii de activitate; • implementarea de proiecte de mediatizare a legislației; • aplicarea principiului transparenței în activitatea instituțiilor publice.

7.4 Amenințări

7.4.1. Populație	<ul style="list-style-type: none"> • menținerea tendințelor migraționiste către centrele urbane a populației tinere; • accentuarea procesului de îmbătrânire în rural; • creșterea prajului în rândul absolvenților de liceu; • creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă; • estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului; • abandonul școlar;
7.4.2. Infrastructura	<ul style="list-style-type: none"> • creșterea riscului abandonării și degradării fondului construit, prin emigrarea temporară a populației în alte zone ale județului sau ale UE; • apariția unor dificultăți în desfășurarea lucrărilor de infrastructură (condiții de trafic sau meteo); • costul ridicat al documentațiilor preliminare necesitatea cofinanțării proiectelor, poate împiedica accesarea fondurilor europene;
7.4.3. Utilități	<ul style="list-style-type: none"> • lipsa investițiilor în acest sector; • învechirea rețelelor existente de utilități; • costuri mari pentru întreținerea rețelelor de utilități;

	<ul style="list-style-type: none"> • costuri ridicate pentru plata consumului la utilități;
7.4.4. Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • locuitorii sunt neinformați cu privire la măsurile de prevenire a poluării mediului; • utilizarea unor utilaje vechi în agricultură; • alunecări de teren datorate defrișărilor;
7.4.5. Economia locală	<ul style="list-style-type: none"> • instabilitate legislativă, modificarea frecventă a legislației economice, legi stufoase; • politică nefavorabilă dezvoltării afacerilor (taxe impozite numeroase); • adaptabilitatea scăzută la schimbare a agenților economici și a forței de muncă; • capacitate redusă de susținere financiară a modernizării; • management defectuos al pietelor de desfacere; • perpetuarea agriculturii de subsistență; • invadarea pieței interne cu produse agricole ale țărilor beneficiare a unor fonduri substanțiale ale UE în ceea ce privește susținerea sectorului agricol; • condițiile UE dificil de îndeplinite de către agenții economici autohtoni, aspect care face ca, pentru majoritatea producătorilor agricoli din România, piața UE să fie inaccesibilă; • insuficientă pregătire în vederea accesării Fondurilor Structurale și de Coeziune; • fonduri străine pentru investiții, relativ scăzute în raport cu necesarul; • cadru legislativ nefavorabil dezvoltării sectorului cercetare, dezvoltare, inovare; • profilul pur agricol al majorității satelor; • munca sezonieră în care este activă majoritatea populației, se desface în special în anotimpurile de primăvară toamnă; • sistemul de achiziții publice nerelationat cu posibilitățile locale;
7.4.6. Educație	<ul style="list-style-type: none"> • incoerența politicilor educationale la nivel național; • lipsa unor politici educationale consecvente, cu ținte strategii clare care să fie urmărite indiferent de partidul de la guvernare; • eliminarea ajutorului financiar pentru achiziționarea de materiale necesare cadrelor didactice (100 E); • cadre didactice nemotivate; • programe școlare prea încărcate; • formarea inițială a cadrelor didactice este deficitară; • scăderea nivelului de trai (elevi, profesori, părinți); • eliminarea fondurilor de premiere și stimulare; • creșterea numărului de șomeri în rândul părinților; • dispariția posturilor datorită diminuării populației școlare; • lipsa de experiență de sprijin privind elaborarea de proiecte de finanțare; • prea multă birocrație în accesarea fondurilor naționale și europene; • slabă motivație a elevilor pentru învățatură; • migrația copiilor de grădiniță spre ora; la grupe cu program prelungit;

<p>7.4.7. Sănătate și asistență socială</p>	<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • costuri ridicate ale serviciilor medicale; • legislație fluctuantă în domeniu; <p>Asistența socială</p> <ul style="list-style-type: none"> • costurile ridicate pot genera dificultăți în dotarea diverselor obiective de asistență socială care se doresc a fi înființate; <p>sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă;</p>
<p>7.4.8. Cultură, sport agrement</p>	<ul style="list-style-type: none"> • buget insuficient alocat activităților culturale; • subfinanțare a achizițiilor de carte;
<p>7.4.9. Administrația publică locală</p>	<ul style="list-style-type: none"> • practicarea unor politici discriminatorii în alocarea resurselor locale; • nemulțumiri manifestate de către populație generate de măsurile economice și sociale luate de Guvern; • riscul eșecului în realizarea și finalizarea unor proiecte; • refuzul achitării unor taxe și impozite.

8. VIZIUNEA PRIVIND DEZVOLTAREA ECONOMICO-SOCIALĂ A LOCALITĂȚII

Strategia de dezvoltare a comunei noastre contribuie la alinierea obiectivelor noastre la strategia Europa 2020 prin promovarea dezvoltării rurale durabile, venind în completarea celorlalte instrumente ale politicii agricole comune (denumită în continuare „PAC”), și a politicii de coeziune.

Pentru a se asigura dezvoltarea durabilă a comunei noastre, este necesar să se pună accentul pe un număr limitat de priorități fundamentale privind transferul de cunoștințe și inovarea în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale, competitivitatea tuturor tipurilor de agricultură și viabilitatea exploatațiilor, organizarea lanțului alimentar și gestionarea riscurilor în agricultură, refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor dependente de agricultură și de silvicultură, utilizarea eficientă a resurselor și tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid carbon în sectoarele agricol, alimentar și silvic, precum și promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice a zonelor rurale. În acest scop, trebuie să se țină seama de diversitatea situațiilor care afectează zonele rurale cu caracteristici diferite sau diferitele categorii de beneficiari potențiali, precum și de obiectivele transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea efectelor schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea. Acțiunile de atenuare a schimbărilor climatice ar trebui să vizeze atât limitarea emisiilor din agricultură și silvicultură, generate de activități-cheie precum producția animalieră și utilizarea îngrășămintelor, cât și conservarea absorbantilor de carbon și intensificarea activității de sechestrare a carbonului în ceea ce privește exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura.

Prioritatea Uniunii în materie de dezvoltare rurală privind transferul de cunoștințe și inovarea în agricultură, silvicultură și zonele rurale ar trebui să se aplice orizontal în legătură cu celelalte priorități ale Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Prioritățile comunei în materie de dezvoltare rurală ar trebui realizate în contextul dezvoltării durabile și al promovării de către Uniune a obiectivului de protecție și îmbunătățire a mediului, astfel cum se prevede la articolele 11 și 19 din tratat, ținând seama de principiul „poluatorul plătește”. Statele membre ar trebui să furnizeze informații cu privire la sprijinul acordat pentru atingerea obiectivelor în materie de schimbări climatice, în conformitate cu obiectivul ambițios de a aloca în acest scop cel puțin 20 % din bugetul Uniunii, utilizând o metodologie adoptată de Comisie.

Activitățile Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (denumit în continuare „FEADR”) și operațiunile la care contribuie acesta ar trebui să fie coerente și compatibile cu sprijinul acordat din alte instrumente ale PAC.

Pentru a se asigura demararea imediată și implementarea eficientă a programelor de dezvoltare rurală, sprijinul acordat din FEADR ar trebui să se bazeze pe existența unor condiții-

cadru administrative fiabile. Prin urmare, statele membre ar trebui să evalueze conformitatea cu anumite condiții *ex ante*. Fiecare stat membru ar trebui să elaboreze fie un program național de dezvoltare rurală pentru întregul său teritoriu, fie un set de programe regionale. Fiecare program ar trebui să identifice o strategie pentru atingerea obiectivelor în raport cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală, precum și o serie de măsuri. Programarea ar trebui să respecte prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală, fiind totodată adaptată la contextele naționale, și să completeze celelalte politici ale Uniunii, în special politica în domeniul piețelor agricole, politica de coeziune și politica comună în domeniul pescuitului. Statele membre care optează pentru un set de programe regionale ar trebui să poată elabora, de asemenea, un cadru național, fără o alocare bugetară separată, pentru a facilita coordonarea între regiuni în vederea soluționării problemelor existente pe plan național.

Vor fi incluse în programele de dezvoltare rurală subprograme tematice pentru a răspunde unor necesități specifice în domenii care sunt deosebit de importante pentru ele. Subprogramele tematice ar trebui să vizeze, printre altele, tinerii agricultori, fermele mici, zonele montane și crearea unor lanțuri scurte de aprovizionare. Subprogramele tematice ar trebui utilizate, de asemenea, pentru a oferi posibilitatea de a aborda problema restructurării sectoarelor agricole care au un impact puternic asupra dezvoltării zonelor rurale. Pentru a spori eficiența intervenției acestor subprograme tematice, ar trebui ca statele membre să fie autorizate să prevadă rate de sprijin mai ridicate pentru anumite operațiuni care fac obiectul subprogramelor respective.

Programele de dezvoltare rurală identifica necesitățile zonei acoperite și să descrie o strategie coerentă de satisfacere a acestora, ținând seama de prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală. Această strategie se bazează pe stabilirea unor obiective. Ar trebui determinate legăturile dintre necesitățile identificate, obiectivele stabilite și măsurile alese pentru atingerea acestora. Programele de dezvoltare rurală ar trebui să conțină, de asemenea, toate informațiile necesare pentru evaluarea conformității acestora cu cerințele prezentului regulament.

Obiectivele programelor de dezvoltare rurală sunt stabilite în raport cu un set de indicatori-țintă, comun tuturor statelor membre. În vederea facilitării acestui exercițiu, ar trebui definite zonele care fac obiectul acestor indicatori, în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală. Având în vedere aplicarea orizontală a priorității Uniunii în materie de dezvoltare rurală privind transferul de cunoștințe în agricultură și silvicultură, intervențiile realizate în temeiul acestei priorități ar trebui considerate ca fiind utile pentru indicatorii-țintă definiți pentru celelalte priorități ale Uniunii.

Evoluția și specializarea agriculturii și a silviculturii, în special provocările cu care se confruntă microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii (denumite în continuare „IMM-uri”) din zonele rurale, necesită un nivel corespunzător de formare tehnică și economică, precum și o capacitate mai mare de acces la cunoștințe și informații și de partajare a acestora, inclusiv sub

forma difuzării bunelor practici de producție agricolă și forestieră. Transferul de cunoștințe și acțiunile de informare nu ar trebui să se facă numai sub forma cursurilor de formare tradiționale, ci ar trebui, de asemenea, să fie adaptate la necesitățile actorilor din mediul rural. Prin urmare, ar trebui sprijinite, în egală măsură, atelierele de lucru, îndrumarea profesională, activitățile demonstrative, acțiunile de informare, dar și schemele de schimb de exploatații pe termen scurt sau cele de vizitare a exploatațiilor. Cunoștințele și informațiile dobândite ar trebui să permită agricultorilor, deținătorilor de păduri, persoanelor implicate în sectorul alimentară și IMM-urilor rurale în special să-și sporească competitivitatea și să utilizeze mai eficient resursele, dar și să își îmbunătățească performanțele de mediu, contribuind totodată la sustenabilitatea economiei rurale. Pentru a se asigura eficacitatea transferului de cunoștințe și a acțiunilor de informare în privința obținerii acestor rezultate, ar trebui să li se impună furnizorilor de servicii de transfer de cunoștințe obligația de a deține toate capacitățile corespunzătoare.

Serviciile de consiliere agricolă ajută agricultorii, deținătorii de păduri și IMM-urile din zonele rurale să îmbunătățească gestionarea durabilă și performanța generală a exploatației sau întreprinderii lor. Prin urmare, ar trebui încurajată atât înființarea acestor servicii, cât și utilizarea serviciilor de consiliere de către agricultori, deținătorii de păduri și IMM-uri. În vederea ameliorării calității și a eficacității serviciilor de consiliere oferite, ar trebui să se prevadă dispoziții cu privire la calificările minime și la formarea periodică a consultanților. Serviciile de consiliere agricolă prevăzute în Regulamentul (UE) nr. HR/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din ar trebui să ajute agricultorii să evalueze performanța exploatației lor agricole și să identifice îmbunătățirile necesare în ceea ce privește cerințele de reglementare în materie de gestionare, bunele condiții agricole și de mediu, practicile agricole benefice pentru climă și mediu prevăzute în Regulamentul (UE) nr. DP/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din cerințele sau acțiunile legate de atenuarea efectelor schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea, de biodiversitate și de protejarea apelor, de notificarea bolilor animalelor și de inovare, cel puțin astfel cum sunt prevăzute în anexa I la Regulamentul (UE) nr. HR/2012. Acolo unde este necesar, consilierea ar trebui să vizeze și normele de securitate a muncii. În plus, consilierea poate acoperi și aspecte legate de performanțele economice, agricole și de mediu ale exploatației sau întreprinderii. Serviciile de gestionare a exploatației și de înlocuire în cadrul exploatației ar trebui să ajute agricultorii să îmbunătățească și să faciliteze gestionarea exploatației lor.

Sistemele din domeniul calității de la nivelul Uniunii sau de la nivel național pentru produsele agricole și alimentare oferă consumatorilor asigurări cu privire la calitatea și la caracteristicile produselor sau ale procesului de producție utilizat ca urmare a participării agricultorilor la aceste scheme, conferă valoare adăugată produselor în cauză și sporesc oportunitățile de piață ale acestora. Prin urmare, agricultorii ar trebui încurajați să participe la aceste scheme. Având în vedere faptul că, în momentul aderării la aceste scheme și în primii ani

de participare, costurile și obligațiile suplimentare impuse agricultorilor ca urmare a participării lor nu sunt remunerate integral de către piață, sprijinul ar trebui să fie limitat la noii participanți și să acopere o perioadă de maximum cinci ani. Având în vedere caracteristicile speciale ale bumbacului ca produs agricol, ar trebui reglementate și schemele de calitate în acest sector.

Pentru a îmbunătăți performanțele economice și de mediu ale exploatațiilor agricole și ale întreprinderilor din mediul rural, a eficientiza sectorul comercializării și prelucrării produselor agricole, a asigura infrastructura necesară pentru dezvoltarea agriculturii și a sprijini investițiile care nu sunt remunerative, dar care sunt necesare pentru realizarea obiectivelor de mediu, ar trebui să se acorde sprijin pentru investițiile fizice care contribuie la atingerea acestor obiective. În perioada de programare 2007 - 2013, diferitele domenii de intervenție au făcut obiectul mai multor măsuri. În scopul simplificării, dar și pentru a permite beneficiarilor să conceapă și să realizeze proiecte integrate cu o valoare adăugată mai mare, ar trebui să existe o singură măsură care să acopere toate aceste tipuri de investiții fizice. Pentru ca sprijinul să fie mai bine direcționat, statele membre ar trebui să stabilească, pe baza rezultatelor analizei „SWOT” (puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări), un prag pentru exploatațiile agricole care pot beneficia de ajutorul pentru investiții legate de sprijinirea viabilității exploatațiilor.

Sectorul agricol este expus, mai mult decât alte sectoare, daunelor cauzate potențialului său de producție de dezastru naturale. Pentru a susține viabilitatea și competitivitatea exploatațiilor confruntate cu asemenea dezastru, agricultorilor ar trebui să li se acorde sprijin pentru refacerea potențialului agricol care a fost degradat. De asemenea, statele membre ar trebui să se asigure că nu are loc o supracompensare a daunelor ca urmare a combinării schemelor de compensare ale Uniunii (în special măsura de gestionare a riscurilor) cu cele naționale și cu cele private.

Crearea și dezvoltarea de noi activități economice sub formă de noi exploatații, noi întreprinderi sau noi investiții în activități neagricole sunt esențiale pentru dezvoltarea și competitivitatea zonelor rurale. O măsură de dezvoltare a exploatațiilor și întreprinderilor ar trebui să faciliteze instalarea inițială a tinerilor agricultori și ajustarea structurală ulterioară a exploatațiilor lor, diversificarea activităților neagricole în rândul agricultorilor, precum și înființarea și dezvoltarea IMM-urilor neagricole în zonele rurale. Ar trebui încurajată, de asemenea, dezvoltarea fermelor mici care sunt potențial viabile din punct de vedere economic. Pentru a se asigura viabilitatea noilor activități economice sprijinite în cadrul acestei măsuri, sprijinul ar trebui condiționat de prezentarea unui plan de afaceri. Sprijinul pentru înființarea de întreprinderi ar trebui să acopere numai perioada inițială de activitate a întreprinderii, și nu să devină un ajutor de exploatare. Prin urmare, dacă statele membre optează pentru acordarea ajutorului în tranșe, acestea ar trebui eșalonate pe o perioadă de maximum cinci ani. În plus, pentru a încuraja restructurarea sectorului agricol, ar trebui să se acorde sprijin sub forma unor plăți anuale

agricultorilor care participă la schema pentru micii agricultori prevăzută la titlul V din Regulamentul (UE) nr. DP/2012 care se angajează să își transfere întreaga exploatație și drepturile de plată corespunzătoare altui agricultor care nu participă la schema respectivă.

IMM-urile constituie coloana vertebrală a economiei rurale a Uniunii. Dezvoltarea exploatațiilor agricole și a întreprinderilor neagricole ar trebui să aibă drept scop promovarea ocupării forței de muncă și crearea de locuri de muncă de calitate în zonele rurale, menținerea locurilor de muncă deja existente, reducerea fluctuațiilor sezoniere în sectorul ocupării forței de muncă, dezvoltarea sectoarelor neagricole în afara agriculturii și a sectorului agroalimentar, promovând totodată integrarea întreprinderilor și legăturile intersectoriale la nivel local. Ar trebui încurajate atât proiectele care integrează simultan agricultura, turismul rural, prin promovarea turismului durabil și responsabil în zonele rurale, și patrimoniul natural și cultural, cât și investițiile în materie de energie din surse regenerabile.

Dezvoltarea infrastructurii locale și a serviciilor locale de bază în zonele rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale, reînnoirea satelor și activitățile care vizează refacerea și modernizarea patrimoniului cultural și natural al satelor și al peisajelor rurale reprezintă elemente esențiale în cadrul oricărui efort de a valorifica potențialul de creștere și de a promova sustenabilitatea zonelor rurale. Prin urmare, ar trebui să se acorde sprijin pentru operațiunile desfășurate în acest scop, inclusiv pentru cele vizând accesul la tehnologiile informației și comunicațiilor și dezvoltarea benzii largi rapide și ultrarapide. În conformitate cu aceste obiective, ar trebui încurajate dezvoltarea serviciilor și a infrastructurii care conduc la incluziune socială și inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale. Pentru a se atinge eficacitatea maximă în cazul sprijinului respectiv, operațiunile care fac obiectul acestuia ar trebui implementate în conformitate cu planurile de dezvoltare a municipalităților și a serviciilor lor de bază, dacă există asemenea planuri, elaborate de una sau mai multe comune rurale.

Silvicultura este parte integrantă a dezvoltării rurale, iar sprijinul pentru utilizarea terenurilor într-un mod durabil și benefic pentru climă ar trebui să cuprindă dezvoltarea zonelor împădurite și gestionarea durabilă a pădurilor. În perioada de programare 2007 - 2013, diferitele tipuri de sprijin pentru investiții în silvicultură și pentru gestionarea acesteia au făcut obiectul mai multor măsuri. În scopul simplificării, dar și pentru a permite beneficiarilor să conceapă și să realizeze proiecte integrate cu valoare adăugată mai mare, ar trebui să existe o singură măsură care să acopere toate tipurile de sprijin pentru investiții în silvicultură și pentru gestionarea acesteia. Această măsură ar trebui să cuprindă extinderea și ameliorarea resurselor forestiere prin împădurirea terenurilor și prin crearea de sisteme agroforestiere care să combine agricultura extensivă cu sisteme forestiere, refacerea pădurilor afectate de incendii sau de alte dezastre naturale și măsuri de prevenire pertinente, investiții în noi tehnologii forestiere și în prelucrarea și comercializarea produselor forestiere care vizează ameliorarea performanțelor economice și de

mediu ale deținătorilor de păduri și investiții neproductive care sporesc reziliența ecosistemelor și rezistența la schimbările climatice, precum și valoarea ecologică a ecosistemelor forestiere. Sprijinul nu ar trebui să ducă la denaturarea concurenței și nu ar trebui să aibă efecte asupra pieței. Prin urmare, ar trebui impuse limitări în ceea ce privește dimensiunile și forma juridică ale beneficiarilor. În zonele clasificate de statele membre ca zone cu risc mediu sau ridicat de incendii, ar trebui luate măsuri de prevenire a acestora.

Toate măsurile preventive ar trebui să facă parte dintr-un plan de protecție a pădurilor. În cazul acțiunilor de refacere a potențialului forestier distrus, un organism științific public ar trebui să recunoască în mod oficial faptul că a avut loc un dezastru natural. Măsura în favoarea silviculturii ar trebui luată în lumina angajamentelor asumate de Uniune și de statele membre pe plan internațional și să se bazeze pe planurile forestiere naționale și subnaționale ale statelor membre sau pe o serie de instrumente echivalente, care ar trebui să țină seama de angajamentele luate în cadrul conferințelor ministeriale privind protecția pădurilor în Europa. Măsura respectivă ar trebui să contribuie la implementarea strategiei forestiere a Uniunii ¹⁰.

Grupurile de producători ajută agricultorii să facă față împreună provocărilor cauzate de creșterea concurenței și de consolidarea piețelor din aval în ceea ce privește comercializarea produselor lor, inclusiv pe piețele locale. Prin urmare, ar trebui încurajată înființarea grupurilor de producători. Pentru a se garanta utilizarea optimă a resurselor financiare limitate, de sprijin ar trebui să beneficieze numai grupurile de producători care se califică drept IMM-uri. Pentru ca grupul de producători să poată deveni o entitate viabilă, una dintre condițiile care ar trebui îndeplinite pentru recunoașterea unui grup de producători de către statele membre este prezentarea unui plan de afaceri. Pentru a se evita acordarea unui ajutor de exploatare și pentru a se menține rolul de stimulent al sprijinului, durata maximă a acestuia ar trebui limitată la cinci ani.

Plățile acordate în cadrul măsurilor de agromediu și al celor climatice ar trebui să joace în continuare un rol important în sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor rurale și în satisfacerea cererii tot mai mari de servicii ecologice a societății. Acestea ar trebui, de asemenea, să continue să încurajeze agricultorii și alți gestionari de terenuri să deservească întreaga societate prin introducerea sau menținerea unor practici agricole care să contribuie la atenuarea efectelor schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea și care să fie compatibile cu protecția și ameliorarea mediului, a peisajului și a caracteristicilor acestuia, a resurselor naturale, a solului și a diversității genetice. În acest context, ar trebui să se acorde o atenție deosebită conservării resurselor genetice în agricultură și necesităților suplimentare ale sistemelor agricole de înaltă valoare naturală. Plățile ar trebui să contribuie la acoperirea costurilor suplimentare și a pierderilor de venit generate de angajamentele luate și să acopere doar angajamentele care depășesc standardele și cerințele obligatorii relevante, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”. În

multe situații, sinergiile care rezultă din angajamente luate în comun de către un grup de agricultori înmulțesc beneficiile ecologice și climatice. Cu toate acestea, acțiunile comune presupun costuri tranzacționale suplimentare care ar trebui compensate în mod adecvat.

Pentru a se asigura că agricultorii și alți gestionari de terenuri sunt în măsură să implementeze în mod corect angajamentele luate, statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a le oferi competențele și cunoștințele necesare. Statele membre ar trebui să mențină nivelul eforturilor depuse în perioada de programare 2007 - 2013 și să aibă obligația de a cheltui cel puțin 25 % din contribuția totală a FEADR la fiecare program de dezvoltare rurală pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, precum și pentru gestionarea terenurilor, prin măsurile de agromediu și climatice, prin măsurile de sprijinire a agriculturii ecologice și prin măsurile privind acordarea de plăți zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice.

Plățile pentru trecerea la agricultura ecologică sau pentru menținerea acesteia ar trebui să încurajeze agricultorii să participe la scheme de acest tip, răspunzând astfel cererii crescânde a societății în ceea ce privește practicile agricole ecologice și standardele ridicate de bunăstare a animalelor. Pentru a mări sinergia la nivelul beneficiilor în materie de biodiversitate aduse de această măsură, contractele colective sau colaborarea între agricultori ar trebui încurajate pentru a include zone adiacente mai vaste. Pentru evitarea revenirii în masă a agricultorilor la agricultura tradițională, ar trebui sprijinite atât măsurile de conversie, cât și cele de menținere.

Plățile ar trebui să contribuie la acoperirea costurilor suplimentare suportate și a pierderilor de venit generate de angajamente și să acopere doar angajamentele care depășesc standardele și cerințele obligatorii relevante. Ar trebui să se acorde în continuare un sprijin agricultorilor și deținătorilor de păduri, pentru a putea face față dezavantajelor specifice din zonele în cauză, determinate de punerea în aplicare a Directivei 2009/147/CE a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice 11 și a Directivei 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică 12, pentru a contribui la gestionarea eficace a siturilor Natura 2000. Totodată, ar trebui să fie pus la dispoziția agricultorilor un sprijin care să-i ajute să facă față dezavantajelor din zonele bazinelor hidrografice, cauzate de punerea în aplicare a Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a cadrului comunitar de acțiune în domeniul strategiei apelor 13. Sprijinul ar trebui să fie legat de cerințele specifice descrise în programul de dezvoltare rurală, care depășesc standardele și cerințele obligatorii relevante. În plus, necesitățile specifice ale zonelor Natura 2000 ar trebui luate în considerare de către statele membre în cadrul elaborării generale a programelor lor de dezvoltare rurală.

Plățile acordate agricultorilor din zonele montane sau din alte zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice ar trebui să contribuie, prin încurajarea

utilizării neîntrerupte a terenurilor agricole, la conservarea spațiului rural, precum și la menținerea și promovarea unor sisteme agricole durabile. Pentru a se garanta eficiența acestui sprijin, plățile ar trebui să îi despăgubească pe agricultori pentru pierderile de venit și pentru costurile suplimentare legate de dezavantajele din zona în cauză.

Agricultorii ar trebui încurajați în continuare să adopte standarde ridicate de bunăstare a animalelor, prin acordarea de sprijin pentru agricultorii care se angajează să adopte standarde de creștere a animalelor care depășesc standardele obligatorii relevante.

În perioada de programare 2007 - 2013, singurul tip de cooperare care a fost sprijinit în mod explicit în cadrul politicii de dezvoltare rurală a fost cooperarea în vederea dezvoltării de noi produse, procedee și tehnologii în sectoarele agroalimentar și forestier. Sprijinul pentru acest tip de cooperare rămâne necesar, dar ar trebui adaptat pentru a satisface mai bine cerințele economiei bazate pe cunoaștere. În acest context, ar trebui să existe posibilitatea ca proiectele realizate de un singur operator să fie finanțate în temeiul măsurii respective, cu condiția ca rezultatele obținute să fie diseminate, atingându-se astfel obiectivul de difuzare a noilor practici, procese sau produse. În plus, a devenit evident că sprijinirea unei game mult mai largi de tipuri de cooperare, implicând o gamă mai variată de beneficiari, de la operatori mai mici la unii mai mari, poate contribui la atingerea obiectivelor politicii de dezvoltare rurală, prin faptul că îi ajută pe operatorii din zonele rurale să depășească dezavantajele de natură economică, ecologică și de altă natură ale fragmentării.

Prin urmare, această măsură ar trebui extinsă. Sprijinul acordat micilor operatori în scopul organizării de procese de lucru comune și al partajării facilităților și resurselor ar trebui să îi ajute pe aceștia să devină viabili din punct de vedere economic, în pofida dimensiunilor lor reduse. Sprijinul acordat pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare, precum și pentru promovarea de activități la nivel local ar trebui să catalizeze dezvoltarea rațională din punct de vedere economic a lanțurilor scurte de aprovizionare, a piețelor locale și a lanțurilor alimentare locale.

Sprijinul acordat pentru abordarea colectivă a proiectelor din domeniul protecției mediului și a practicilor ecologice ar trebui să contribuie la realizarea de beneficii ecologice și climatice mai mari și mai coerente decât cele care ar putea fi obținute de operatori individuali acționând pe cont propriu (de exemplu, prin practici utilizate pe suprafețe de teren mai vaste și nefragmentate). În aceste domenii variate sprijinul ar trebui să se acorde sub forme diverse. Grupurile și rețelele sunt deosebit de importante pentru partajarea expertizei și pentru dezvoltarea de expertiză, servicii și produse noi și specializate.

Proiectele-pilot reprezintă importante instrumente pentru testarea aplicabilității comerciale, în diferite contexte, a tehnologiilor, tehnicilor și practicilor, precum și pentru adaptarea acestora acolo unde este necesar. Grupurile operaționale reprezintă un element-pivot al parteneriatului

europene pentru inovare (denumit în continuare „PEI”) privind productivitatea și durabilitatea agriculturii. Un alt instrument important îl constituie strategiile de dezvoltare locală, care funcționează în afara cadrului de dezvoltare locală al axei LEADER - între actori publici și privați din zone urbane și rurale. Spre deosebire de abordarea LEADER, aceste parteneriate și strategii ar putea fi limitate la un singur sector și/sau la obiective de dezvoltare relativ specifice, inclusiv cele menționate mai sus.

Organizațiile interprofesionale ar trebui, de asemenea, să fie eligibile pentru sprijin în cadrul acestei măsuri. Acest sprijin ar trebui limitat la o perioadă de 7 ani, excepție făcându-se în cazul acțiunilor colective în domeniul mediului și al climei, în situații justificate corespunzător.

În prezent, agricultorii sunt expuși la riscuri economice și de mediu tot mai mari, ca urmare a schimbărilor climatice și a volatilității ridicate a prețurilor. În acest context, gestionarea eficientă a riscurilor dobândește o importanță tot mai mare pentru agricultori. Din acest motiv, ar trebui instituită o măsură de gestionare a riscurilor, pentru a ajuta agricultorii să facă față celor mai comune riscuri cu care se confruntă. Prin urmare, această măsură ar trebui să contribuie la acoperirea primelor plătite de agricultori pentru asigurarea culturilor, a animalelor și a plantelor, precum și la acoperirea creării de fonduri mutuale și a compensațiilor plătite de aceste fonduri agricultorilor pentru pierderile suferite ca urmare a izbucnirii unor boli ale animalelor sau plantelor sau în urma unor incidente de mediu.

De asemenea, măsura respectivă ar trebui să includă un instrument de stabilizare a veniturilor sub forma unui fond mutual pentru sprijinirea agricultorilor care se confruntă cu scăderi dramatice ale veniturilor. Pentru a se asigura egalitatea de tratament între agricultorii din întreaga Uniune, evitarea denaturării concurenței și respectarea obligațiilor internaționale ale Uniunii, ar trebui prevăzute condiții specifice pentru acordarea sprijinului în cadrul acestor măsuri

Timp de mai mulți ani, abordarea LEADER privind dezvoltarea locală s-a dovedit a fi eficientă pentru promovarea dezvoltării zonelor rurale, ținând seama de toate necesitățile multisectoriale legate de dezvoltarea rurală endogenă prin intermediul abordării sale ascendente. În consecință, axa LEADER ar trebui menținută și în viitor, iar aplicarea sa ar trebui să rămână obligatorie pentru toate programele de dezvoltare rurală.

Sprijinul acordat din FEADR pentru dezvoltarea locală din cadrul axei LEADER ar trebui să acopere toate aspectele pregătirii și ale implementării strategiilor de dezvoltare locală, funcționarea grupurilor de acțiune locală, precum și cooperarea între teritorii și grupuri care aplică o abordare ascendentă, gestionată de comunitate, în materie de dezvoltare locală. Pentru a permite partenerilor din zonele rurale care nu aplică încă axa LEADER să testeze și să se pregătească pentru elaborarea proiectului unei strategii de dezvoltare locală și pentru operațiunile din cadrul acesteia, ar trebui finanțat, de asemenea, „un kit de inițiere LEADER”. Investițiile sunt comune multora dintre măsurile de dezvoltare rurală prevăzute în prezentul regulament și pot viza

operațiuni de o natură foarte diversă. Pentru a se asigura claritatea implementării acestor operațiuni, ar trebui prevăzute anumite norme comune pentru toate investițiile. Aceste norme comune ar trebui să definească tipurile de cheltuieli care pot fi considerate cheltuieli de investiții și să garanteze că se acordă sprijin numai pentru investițiile care creează o valoare nouă în agricultură.

Pentru a facilita realizarea proiectelor de investiții, ar trebui ca statele membre să poată plăti avansuri. Pentru a se asigura eficiența, echitatea și efectul durabil al asistenței acordate prin FEADR, ar trebui prevăzute norme care să garanteze că investițiile aferente operațiunilor sunt durabile și că sprijinul acordat din FEADR nu este utilizat în scopul denaturării concurenței. Pentru a garanta că resursele financiare alocate dezvoltării rurale sunt utilizate în modul cel mai eficient posibil și pentru a orienta măsurile din cadrul programelor de dezvoltare rurală în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală, dar și pentru a garanta egalitatea de tratament între solicitanți, statele membre ar trebui să stabilească criterii de selecție pentru selectarea proiectelor. Pot fi făcute excepții de la această regulă numai în cazul măsurilor prin care se acordă sprijin sub formă de plăți pentru prestarea de servicii de agromediu sau legate de bunăstarea animalelor. În aplicarea criteriilor de selecție ar trebui să se țină seama de principiul proporționalității în ceea ce privește granturile mici.

Interconectarea rețelelor, a organizațiilor și a administrațiilor naționale implicate în diversele etape ale implementării programelor, organizată în contextul rețelei europene pentru dezvoltare rurală, a dovedit că poate juca un rol foarte important în ameliorarea calității programelor de dezvoltare rurală printr-o mai mare implicare a părților interesate în governanța dezvoltării rurale, precum și în informarea publicului larg cu privire la beneficiile acesteia. Prin urmare, interconectarea ar trebui finanțată în cadrul asistenței tehnice la nivelul Uniunii.

Obiective:

În cadrul general al strategiei, sprijinul pentru dezvoltare rurală, contribuie la atingerea următoarelor obiective:

- (1) competitivitatea agriculturii;
- (2) gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- (3) o dezvoltare teritorială echilibrată a comunei.

Prioritățile comunei în materie de dezvoltare rurală

Obiectivele dezvoltării rurale, a căror realizare contribuie la strategia Europa 2002 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, sunt atinse prin intermediul următoarelor

șase priorități ale Uniunii în materie de dezvoltare rurală, care transpun obiectivele tematice ale CSC:

Strategia va fi deci implementată pe baza următoarelor priorități cheie, ce sunt orientate spre nevoile specifice de dezvoltare ale comunei și sunt conforme și cu Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2014 – 2020, elaborată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice:

- Prioritatea 1 - Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale
- Prioritatea 2 - Creșterea competitivității economiei comunei pe termen lung
- Prioritatea 3 – Protecția mediului și creșterea eficienței energetice
- Prioritatea 4 – Susținerea educației și ocupării forței de muncă
- Prioritatea 5 – Susținerea sănătății și asistenței sociale
- Prioritatea 6 – Dezvoltarea rurală și agricultura

Fiecare din prioritățile de mai sus conține un set de măsuri corespondente care prezintă tipurile de acțiuni care trebuie întreprinse.

Prioritatea 1 - Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale

1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport

- Dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii rutiere prin investiții care vizează stimularea mobilității regionale și conectarea cu regiunile învecinate, durabilitatea, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (cu precădere: drumurile ce asigură conectivitatea la rețeaua trans-Europeană de transport - TEN-T, drumuri ce asigură conexiunea între județe, șosele de centură, drumuri regionale noi, modernizare străzi urbane, realizare piste biciclete);
- Investiții privind siguranța și eficientizarea transportului;
- Investiții pentru modernizarea transportului public rutier și de mărfuri și călători;
- Investiții pentru promovarea sistemelor de transport durabile, eficiente și ecologice;

1.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și de servicii publice

- Realizarea, reabilitarea, modernizarea și extinderea infrastructurii tehnico-edilitare a utilităților publice;
- Activități de îmbunătățire a calității serviciilor publice, în vederea îndeplinirii cerințelor minimale privind performanța;
- Construcție, reabilitare și modernizare de locuințe pentru tineri sau categorii socioprofesionale (medici, profesori, etc.), locuințe sociale;
- Consolidarea locuințelor și clădirilor nerezidențiale în vederea reducerii riscului seismic.

1.3. Dezvoltarea infrastructurii informaționale și de telecomunicații

- Investiții în rețele de internet în bandă largă;
- Investiții pentru informatizarea completă a instituțiilor publice din domeniul administrației, educației, sănătății, protecției sociale, culturii, etc. (conexiuni de mare viteză);
- Modernizarea infrastructurii TIC pentru dezvoltarea și implementarea de servicii și aplicații online pentru cetățeni (în domeniul administrației, educației, sănătății, protecției sociale, culturii, etc.);
- Modernizarea infrastructurii TIC pentru dezvoltarea și implementarea de servicii și aplicații online pentru sectorul IMM-urilor (comerț și tranzacții electronice).

1.4. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice

- Construirea, reabilitarea și modernizarea structurilor de cazare;
- Amenajarea, reabilitarea și promovarea obiectivelor naturale cu potențial turistic;
- Activități de valorificare a potențialului turistic local și regional.

1.5. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii culturale, sportive și recreative

- Realizarea, reabilitarea, modernizarea și consolidarea infrastructurii culturale;
- Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sportive;
- Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii recreative;
- Realizare zone verzi în cartiere rezidențiale.

1.6. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural

- Restaurarea, protecția și valorificarea siturilor, monumentelor și ansamblurilor culturale, istorice și de artă, inclusiv infrastructura de acces la acestea;
- Amenajarea, marcarea și promovarea traseelor turistice, tematice și itinerariilor culturale folosind potențialul Tehnologiilor Informației și Comunicației;
- Reabilitarea clădirilor cu valoare ambientală;
- Realizarea de monumente (opere) culturale pentru a valorifica identitatea și personalitatea poporului român.

Prioritatea 2 - Creșterea competitivității economiei comunei pe termen lung

2.1. Sprijinirea dezvoltării sectorului IMM, în special a celor bazate pe cunoaștere

- Promovarea culturii antreprenoriale (cu precădere campanii de conștientizare și educare a populației, în special a celei din mediul rural; dezvoltarea abilităților de planificare strategic pentru întreprinzătorii existenți și potențiali);

- Diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri (măsuri ce vizează atât crearea infrastructurilor și dotarea acestora, cât și diversificarea și promovarea serviciilor furnizate de acestea);
- Sprijin pentru investiții în active tangibile și intangibile;
- Sprijin pentru accesarea de servicii adaptate nevoilor IMM (în special instruire, consultanță, standardizare, certificare, obținerea drepturilor de proprietate intelectuală, acces pe noi piețe și internaționalizare);
- Sprijin pentru crearea de rețele de furnizori de capital de risc (business-angels);
- Sprijin pentru crearea de programe de capital de pre-inițiere și inițiere a afacerilor;
- Dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri.

2.2. Susținerea cercetării-dezvoltării-inovării

- Dezvoltarea culturii inovării (îndeosebi campanii de conștientizare despre rolul și importanța inovării în creșterea competitivității firmei, de conștientizare asupra necesității de cooperare dintre mediul de afaceri și cel de cercetare);
- Investiții pentru crearea, reabilitarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de CDI;
- Investiții pentru derularea activităților de CDI, în special în sectoarele economice performante la nivel regional;
- Investiții pentru derularea de proiecte de CDI complexe;
- Sprijin pentru obținerea și protejarea drepturilor de proprietate intelectuală.

2.3. Facilitarea aplicării inovării în economia regiunii

- Sprijin pentru dezvoltarea de centre de transfer de cunoștințe și tehnologie;
- Dezvoltarea de parteneriate între mediul de afaceri și cercetare (în special dezvoltarea de programe comune pentru transferul de cunoștințe și tehnologie);
- Sprijin pentru crearea și dezvoltarea firmelor inovative de tip start-up și spin-off;
- Sprijin pentru dezvoltarea de servicii personalizate pentru aplicarea inovării (transfer de know-how, asistență tehnologică, consultanță pentru inovare);
- Sprijin pentru accesarea serviciilor pentru aplicarea inovării;
- Sprijin pentru investiții în echipamente și tehnologii inovative, de ultimă generație;
- Programe de mobilitate între mediul de afaceri și cercetare.

2.4. Promovarea cooperării interne și internaționale

- Sprijin pentru conștientizarea mediului de afaceri cu privire la beneficiile lucrului în parteneriat, dezvoltării de rețele, cercuri ale cunoașterii;

- Sprijin pentru crearea și funcționarea clusterelor, cu precădere în domeniile economice performante ale regiunii (cu precădere în domenii precum industria constructoare de mașini, industria electric și electrotehnică, agricultura, energii regenerabile);
- Sprijin pentru integrarea în cadrul rețelelor naționale și internaționale de producție și comercializare.

Prioritatea 3 – Protecția mediului și creșterea eficienței energetice

3.1. Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de mediu

- Investiții pentru amenajarea, extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile, cu precădere în mediul rural;
- Investiții pentru amenajarea, extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate, cu precădere în mediul rural;
- Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii pentru colectare selectivă;
- Investiții pentru modernizarea și eficientizarea managementului integrat al deșeurilor la nivel local, județean, și regional, (se includ aici și deșeurile ce solicită măsuri specifice, cum ar fi cele municipale, de ambalaje, periculoase, de echipamente electrice și electronice, din construcții și demolări);
- Campanii de informare, educare și conștientizare a populației privind necesitatea racordării la sistemul de apă și canalizare, consumul rațional de apă potabilă, protecția mediului pentru evitarea poluării apelor uzate peste normele impuse, a solului cu produse chimice, uleiuri, alți solvenți, necesitatea selectării și reciclării deșeurilor, campanii privind normele legislative în domeniul mediului înconjurător și respectarea principiului „poluatorul plătește”.

3.2. Protejarea și conservarea mediului și a biodiversității regionale

- Acțiuni de informare, educare și conștientizare a populației referitor la importanța și necesitatea protecției mediului înconjurător și conservarea biodiversității;
- Măsuri de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului;
- Reconstrucția ecologică a zonelor degradate (afectate de activități industriale și agricole poluante), terenuri degradate din cauza fenomenelor naturale și antropice;
- Refacerea zonelor/siturilor contaminate;
- Investiții în infrastructuri ecologice (inclusiv zone protejate, coridoare ecologice, ecoducte sau pasaje ecologice);
- Crearea, amenajarea și extinderea parcurilor ecologice cu destinații sociale și recreative;

- Investiții pentru gestionarea, restaurarea și monitorizarea ecosistemelor și habitatelor (inclusiv regenerări și amenajări silvice, refacerea fondului faunistic);
- Conservarea și protejarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună;
- Investiții pentru modernizarea și inovarea tehnologiilor și echipamentelor de refacere a mediului.

3.3. Reducerea vulnerabilității la riscuri și adaptarea la schimbările climatice

- Investiții pentru creșterea capacității locale și regionale de prevenire a riscurilor (elaborarea de strategii și planuri de acțiuni, cartografierea riscurilor, îmbunătățirea competențelor în domeniu);
- Investiții pentru prevenirea dezastrelor naturale (consolidarea malurilor și regularizarea cursurilor de apă, crearea de zone de inundabilitate controlabile, consolidarea de versanți, lucrări de împădurire, construirea de perdele forestiere în apropierea căilor de transport și a plantațiilor agricole);
- Investiții pentru crearea, operaționalizarea, modernizarea și creșterea capacității de răspuns la nivel local, județean și regional în situații de urgență și dezastre naturale, în zonele vulnerabile sau acolo unde ecosistemele sunt expuse riscului unor asemenea efecte (inclusive investiții pentru îmbunătățirea sistemelor de avertizare și alarmare a populației);
- Campanii pentru informarea, pregătirea și conștientizarea populației privind comportamentul în situații de urgență și dezastre naturale, generate de schimbările climatice și dezastre naturale;
- Investiții pentru prevenirea riscurilor și intervenții în caz de poluare accidentală a Dunării și râurilor interioare;
- Investiții pentru crearea și extinderea unor centre de pregătire a personalului operativ (salvări din medii ostile vieții).

3.4. Eficientizarea consumului de energie și promovarea utilizării resurselor regenerabile

- Investiții în programe de informare și conștientizare a populației privind necesitatea eficientizării consumului de energie și a utilizării resurselor regenerabile;
- Investiții pentru crearea de centrale de cogenerare pentru energie electrică și termică folosind deșeuri;
- Retehnologizarea și modernizarea sistemului de producție, transport și distribuție a energiei electrice;
- Sprijin pentru investiții în echipamente de producere a energiei electrice cu eficiență energetică ridicată (inclusiv reabilitări și retehnologizări);

- Realizarea infrastructurii de generare și distribuție de energie alternativă;
- Sprijinirea sectorului IMM pentru creșterea eficienței energetice atât în producție, cât și în sfera serviciilor;
- Investiții în reabilitarea termică a locuințelor și clădirilor non-rezidențiale;
- Investiții în eficientizarea iluminatului public;
- Sprijin pentru achiziționarea de echipamente cu consum redus de energie;
- Realizarea de studii pentru eficiența energetică la nivel de județe și localități;
- Investiții privind eficientizarea consumului energetic în instituțiile publice.

Prioritatea 4 – Susținerea educației și ocupării forței de muncă

4.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale și de cercetare

- Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale, precum și dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație (inclusiv pentru centrele de formare profesională continuă);
- Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de cercetare fundamentală, inclusive dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație.

4.2. Dezvoltarea capacității instituționale a sistemului educațional, de cercetare și de formare continuă

- Programe de formare continuă a specialiștilor și a cercetătorilor;
- Programe ce vizează modernizarea și creșterea calității educației și cercetării (cu accent pe stimularea creativității, spiritului antreprenorial și inovării);
- Activități privind creșterea capacității instituțiilor și organizațiilor locale și regionale responsabile pentru dezvoltarea și implementarea politicilor legate de sistemul educațional, de cercetare, formare continuă și mobilitatea lucrătorilor;
- Crearea și dezvoltarea de parteneriate și rețele de cooperare în educație, cercetare și ocuparea forței de muncă;
- Programe de informare, educare și conștientizare a populației privind importanța educației.

4.3. Corelarea programelor educaționale cu cerințele pieței muncii

- Activități de sprijin privind educația și instruirea profesională;
- Programe de informare, consiliere și orientare profesională;
- Investiții pentru asigurarea condițiilor necesare educației și învățării pe tot parcursul vieții;
- Programe ce vizează creșterea nivelului pregătirii profesionale de bază (inclusiv stagii de ucenicie);

- Sprijin pentru dezvoltarea, funcționarea și cooperarea structurilor de furnizare a educației, instruirii și pregătirii profesionale cu partenerii economici și sociali;
- Elaborarea de studii, prognoze specifice privind educația și piața forței de muncă.

4.4. Sprijinirea adaptabilității forței de muncă și promovarea antreprenoriatului

- Programe ce vizează instruirea, specializarea și perfecționarea angajaților și angajatorilor;
- Programe de orientare și consiliere profesională;
- Programe de instruire antreprenorială, consiliere și mentorat.

4.5. Politici active de angajare

- Programe de instruire adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- Servicii de asistență și sprijin pentru persoanele supuse riscului șomajului pe termen lung;
- Programe de integrare și reintegrare pe piața forței de muncă.

Prioritatea 5 – Sustinerea sănătății și asistenței sociale

5.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate și asistență socială

- Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate, inclusiv dotarea cu echipamente inovatoare, de ultimă generație;
- Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor de asistență socială, inclusiv dotarea cu echipamente inovatoare, de ultimă generație;
- Construcția/modernizarea infrastructurii pentru sprijinirea tranziției de la asistența instituțională la cea de proximitate.

5.2. Dezvoltarea capacității instituționale a sistemului sanitar și de asistență socială

- Formarea continuă pentru specialiștii din domeniu, cu accent pe specializările deficitare;
- Crearea de servicii de asistență socială noi (pentru noi grupuri vulnerabile: copii aflați în situații de dificultate, tineri care ies din sistemul social de protecție, familii aflate în risc de destrămare cu foarte mulți copii, copii rămași în țară ai căror părinți sunt plecați în străinătate să muncească, persoane adulte și vârstnice dependente socio-medical);
- Derularea de programe (consiliere/ mediere) în vederea prevenirii existenței unor situații de abuz sau neglijență în familie și/ sau separarea de familie;
- Programe și campanii de educare și informare a populației (cu precădere programe de educare pentru pacienții incluși în programele naționale de sănătate);

6.3. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

- Programe integrate de incluziune socială a persoanelor ce fac parte din categorii dezavantajate;
- Programe de dezvoltare comunitară integrată (pentru obținerea consensului și participării comunității asupra căreia se realizează intervenția);
- Susținerea economiei sociale și a întreprinderilor sociale;
- Formarea de competențe digitale de bază a persoanelor ce fac parte din categorii dezavantajate;
- Activități de informare și conștientizare cu privire la efectele excluziunii și discriminării sociale.

Prioritatea 6 – Dezvoltarea rurală și agricultura

6.1. Revitalizarea comunităților rurale

- Programe integrate de dezvoltare ce vor combina măsuri de dezvoltare a infrastructurii, revigorare a activității economice, de soluționare a problemelor sociale și de mediu.
- Mecanismul de implementare recomandat este utilizarea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității, prevăzută de Regulamentul General al CE, art. 28;
- Acțiuni de dezvoltare a capacității de dezvoltare locală (investiții pentru crearea și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală inclusiv a celor din sectorul de pescuit, crearea de competențe de planificare a dezvoltării, elaborarea, implementarea și monitorizarea strategiilor de dezvoltare locală, investiții pentru dezvoltarea componentei economice a structurilor asociative prin crearea de clustere);
- Acțiuni pentru dezvoltare integrată rural-urban.

6.2. Conservarea și îmbunătățirea mediului înconjurător a comunităților rurale și protejarea moștenirii culturale (patrimoniul material și imaterial)

- Renovarea clădirilor, monumentelor culturale și istorice cu scopul de a promova și păstra imaginea tradițională a satelor;
- Modernizarea zonelor rurale unde există potențial cultural, istoric și recreativ;
- Activități artistice pentru păstrarea identității culturale a mediului rural.

6.3. Diversificarea economiei rurale și creșterea competitivității acesteia

- Investiții pentru producția, distribuția și promovarea produselor bazate pe valorificarea superioară a resurselor locale;
- Crearea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii în sectorul non-agricol;

- Sprijin pentru activități turistice durabile;
- Sprijin pentru dezvoltarea echilibrată a activităților economice din toate ramurile agriculturii.

6.4. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sprijin a agriculturii și silviculturii

- Sprijin pentru dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere agricole și forestiere;
- Realizarea și reabilitarea infrastructurii de irigații și îmbunătățiri funciare;
- Investiții infrastructura de producție, procesare, prelucrare, depozitare și distribuție a produselor agricole;
- Construirea de depozite ecologice pentru gestiunea eficientă a deșeurilor animaliere și vegetale;
- Lucrări privind adaptarea la schimbările climatice, inclusiv prevenirea și gestionarea riscurilor în fondul funciar agricol și forestier.

6.5. Diversificarea și dezvoltarea sectorului agricol și agro-alimentar

- Dezvoltarea serviciilor specifice pentru agricultură și industria alimentară (sectorul agricol și pescuit);
- Achiziția de utilaje și echipamente inovatoare, de ultimă generație;
- Achiziția de tehnologii și material genetic inovatoare, de ultimă generație;
- Programe de cercetare aplicată și transfer de know-how în domeniul agricol și forestier;
- Sprijin pentru asocierea și integrarea în rețele de producători.

6.6. Instruire și consultanță în agricultură

- Cursuri de instruire, specializare și perfecționare în domeniul agricol;
- Sprijin pentru furnizarea de servicii de consultanță în domeniul agricol (consolidarea capacității instituționale pentru desfășurarea de servicii de consultanță pentru micii fermieri);
- Sprijin pentru accesarea serviciilor de consultanță în domeniul agricol.

Alte măsuri menite să sprijine dezvoltarea comunei:

(1) încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte:

- încurajarea inovării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale;

- consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția alimentară și silvicultură, pe de o parte, și cercetare și inovare, pe de altă parte.
  - încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier;
- (2) creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și creșterea viabilității exploatațiilor, cu accent pe următoarele aspecte:
- facilitarea restructurării exploatațiilor, în special a celor cu un nivel redus de participare la piață, a exploatațiilor orientate spre piață din anumite sectoare și a exploatațiilor care au nevoie să își diversifice activitățile agricole;
  - facilitarea intrării în sectorul agricol și, în special, a reînnoirii generațiilor în sectorul agricol.
- (3) promovarea organizării lanțului alimentar și nealimentar și a gestionării riscurilor în agricultură, cu accent pe următoarele sectoare:
- mai bună integrare a producătorilor primari în lanțul alimentar prin intermediul schemelor de calitate, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor de producători și al organizațiilor interprofesionale și promovarea bunăstării animalelor;
  - sprijinirea gestionării riscurilor la nivelul exploatațiilor.
- (4) refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură, cu accent pe următoarele aspecte:
- refacerea, conservarea și dezvoltarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în cadrul activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene;
  - ameliorarea gestionării apelor și terenurilor și aducerea unei contribuții la îndeplinirea obiectivelor DCA;
  - ameliorarea gestionării solului, a eroziunii, a îngrășămintelor și a pesticidelor.
- (5) promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic, cu accent pe următoarele aspecte:
- eficientizarea utilizării apei în agricultură;
  - eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar;
  - facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei;
  - reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și amoniac din agricultură și îmbunătățirea

calității aerului;

- promovarea sechestrării carbonului în agricultură și silvicultură;

(6) promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte:

- facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă;
- încurajarea dezvoltării locale în comuna;
- sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale.

Toate aceste priorități contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea efectelor schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea.

9. PLANUL DE MĂSURI ȘI ACȚIUNI

Prioritate	DIRECȚIA DE DEZVOLTARE	ACȚIUNI PROPUSE	SURSE DE FINANȚARE	RECOMANDĂRI
1. Dezvoltarea durabilă a infrastructurii locale	1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport	<p>Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea, modernizarea și reabilitarea infrastructurii rutiere prin investiții care vizează stimularea mobilității regionale și conectarea cu regiunile învecinate, durabilitatea, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (cu precădere: drumurile ce asigură conectivitatea la rețeaua trans-Europeană de transport - TEN-T, drumuri ce asigură conexiunea între județe, șosele de centură, drumuri regionale noi, modernizare străzi urbane, realizare piste biciclete); - Investiții privind siguranța și eficientizarea transportului; - Investiții pentru modernizarea transportului public rutier și de mărfuri și călători; - Investiții pentru promovarea sistemelor de transport durabile, eficiente și ecologice; - Reabilitarea și marcarea corespunzătoare a străzilor comunei; - Reamenajarea podurilor pietonale; - Amenajare stații călători în vederea asigurării condițiilor optime de așteptare, informare, îmbarcare și 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	<p>Pentru reabilitări și extinderi rețele de transport (străzi, drumuri, podețe, etc.) sau construire variantă ocolitoare se impune necesitatea elaborării următoarelor studii:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Studiu de fezabilitate, o Studiu de trafic rutier, o Studiu topografic, o Studiu geologic, o Studiu hidrolic.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI LOAMNEȘ - PERIOADA 2018-2024

	<p>1.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare și de servicii publice</p>	<p>debarcare; - Achiziționarea de utilaje necesare serviciilor publice</p> <p>a) Reabilitarea clădirilor sedii de instituții publice - Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a clădirilor sedii de instituții publice și dotarea corespunzătoare a acestora; - Identificarea soluțiilor tehnice, extinderea, reabilitarea și dotarea sediilor instituții publice; - Amenajare parcuri de agrement și recreere cu piste de patinaj - role și biciclete, precum și locuri de joacă pentru copii;</p> <p>b) Reabilitarea/modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor publice, îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență</p> <p>c) Construirea de locuințe > Construirea de spații de locuit pentru tinerele familii</p> <p>d) Reabilitarea, extinderea și crearea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și de canalizare, precum și alte utilități publice - Realizarea sistemului de canalizare; - Extinderea sistemului de alimentare cu apă a populației comunei Loamneș, asigurarea calității apei destinate consumului uman și asigurarea informării consumatorilor asupra calității apei destinate consumului;</p>	<p>-- Se vor întocmi studii de fezabilitate, studii de fezabilitate și documente conexe.</p>	<p>Pentru reabilitare sedii de instituții publice, învățământ și sănătate se impune realizarea unor expertize tehnice, studii de fezabilitate documentațiile conexe cu</p> <p>- Se vor întocmi studii de fezabilitate, studii de fezabilitate și documente conexe;</p> <p>- elaborarea unui set complet de studii -studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu privind potabilitatea apelor subterane din sursele identificate, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studiu pedologic, studiu evaluarea impactului asupra mediului</p>
--	---	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea soluțiilor tehnice și realizarea sistemului de rețele de alimentare cu apă caldă menajeră; - Regularizarea cursurilor de apă și amenajarea malurilor; e) <u>Modernizarea serviciilor publice</u> 	pedologic, evaluarea impactului asupra mediului
1.3. Dezvoltarea infrastructurii informaționale și de telecomunicații		<p>Investiții în rețele de internet în bandă largă;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investiții pentru informatizarea completă a instituțiilor publice din domeniul administrației, educației, sănătății, protecției sociale, culturii, etc. (conexiuni de mare viteză); - Modernizarea infrastructurii TIC pentru dezvoltarea și implementarea de servicii și aplicații online pentru cetățeni (în domeniul administrației, educației, sănătății, protecției sociale, culturii, etc.); - Modernizarea infrastructurii TIC pentru dezvoltarea și implementarea de servicii și aplicații online pentru sectorul IMM-urilor (comerț și tranzacții electronice). 	
1.4. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice		<ul style="list-style-type: none"> - Construirea, reabilitarea și modernizarea structurilor de cazare; - Amenajarea, reabilitarea și promovarea obiectivelor naturale cu potențial turistic; - Activități de valorificare a potențialului turistic local și regional. 	
1.5. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii educative, culturale, sportive și recreative		<p>a) <u>Reabilitarea clădirilor sedii de instituții publice: învățământ și sănătate</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a unităților de învățământ, școli generale și grădinițe și dotarea corespunzătoare a acestora; 	

		<ul style="list-style-type: none"> - Construirea și dotarea corespunzătoare a unor baze sportive în comuna Loamneș; - Identificarea soluțiilor tehnice, extinderea, reabilitarea și dotarea sediilor instituții publice invatamant și de sănătate din localitate; - Amenajare parcuri de agrement și recreere cu piste de patinaj - role și biciclete, precum și locuri de joacă pentru copii; b) Reabilitarea/modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate și serviciilor sociale, a infrastructurii educaționale, preuniversitare și a celei de formare profesională continuă, îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență - Identificarea soluțiilor tehnice extinderea, reabilitarea și dotarea sediilor cămine culturale, biblioteci, precum și baze sportive din localitate; - Crearea de spații verzi, parcuri de agrement și construirea unui stadion; - Crearea de servicii în parteneriat 		
	<p>1.6. Protejarea și valorificarea Patrimoniului natural si cultural</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Restaurarea, protecția și valorificarea siturilor, monumentelor și ansamblurilor culturale, istorice și de artă, inclusiv infrastructura de acces la acestea; - Amenajarea, marcarea și promovarea traseelor turistice, tematice și itinerariilor cultural folosind potențialul Tehnologiilor Informației și Comunicației; - Reabilitarea clădirilor cu valoare ambientală; 		

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI LOAMINEȘ - PERIOADA 2018-2024

<p>2. Creșterea competitivității economiei regionale pe termen lung</p>	<p>2.1. Sprijinirea dezvoltării sectorului IMM, în special a celor bazate pe cunoaștere</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de monumente (opere) culturale pentru a valorifica identitatea și personalitatea poporului român. -Promovarea culturii antreprenoriale (cu precădere campanii de conștientizare și educare a populației, în special a celei din mediul rural; dezvoltarea abilităților de planificare strategic pentru întreprinzătorii existenți și potențiali); -Diversificarea și modernizarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri (măsuri ce vizează atât crearea infrastructurilor și dotarea acestora, cât și diversificarea și promovarea serviciilor furnizate de acestea); Sprijin pentru investiții în active tangibile și intangibile; -Sprijin pentru accesarea de servicii adaptate nevoilor IMM (în special instruire, consultanță, standardizare, certificare, obținerea drepturilor de proprietate intelectuală, acces pe noi piețe și internaționalizare); -Sprijin pentru crearea de rețele de furnizori de capital de risc (business-angels); Sprijin pentru crearea de programe de capital de pre-inițiere și inițiere a afacerilor; -Dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri. - Dezvoltarea culturii inovării (îndeosebi campanii de conștientizare despre rolul și importanța inovării în creșterea competitivității firmei, de conștientizare asupra necesității de cooperare dintre 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizare expertize tehnice, studii de piață, studii de fezabilitate.
<p>2.2. Susținerea cercetării-dezvoltării inovării</p>				

		<p>mediul de afaceri și cel de cercetare);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investiții pentru crearea, reabilitarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de CDI; - Investiții pentru derularea activităților de CDI, în special în sectoarele economice performante la nivel regional; - Investiții pentru derularea de proiecte de CDI complexe; - Sprijin pentru obținerea și protejarea drepturilor de proprietate intelectuală 	
	<p>2.3. Facilitarea aplicării inovării în Economia comunei</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sprijin pentru dezvoltarea de centre de transfer de cunoștințe și tehnologie; - Dezvoltarea de parteneriate între mediul de afaceri și cercetare (în special dezvoltarea de programe comune pentru transferul de cunoștințe și tehnologie); - Sprijin pentru crearea și dezvoltarea firmelor inovative de tip start-up și spin-off; - Sprijin pentru dezvoltarea de servicii personalizate pentru aplicarea inovării (transfer de know-how, asistență tehnologică, consultanță pentru inovare); - Sprijin pentru accesarea serviciilor pentru aplicarea inovării; - Sprijin pentru investiții în echipamente și tehnologii inovative, de ultimă generație; - Programe de mobilitate între mediul de afaceri și cercetare. 	
	<p>2.4. Promovarea cooperării interne și internaționale</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sprijin pentru constituirea mediului de afaceri cu privire la beneficiile lucrului în parteneriat, dezvoltării de rețele, cercuri ale cunoașterii; - Sprijin pentru crearea și funcționarea clusterelor, cu precădere în domeniile 	

<p>4. Protecția mediului și creșterea eficienței energetice</p>	<p>4.1. Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii de mediu</p>	<p>economice performante ale regiunii (cu precădere în domeniul precum industria constructoare de mașini, industria electric și electrotehnică, agricultura, energii regenerabile); - Sprijin pentru integrarea în cadrul rețelelor naționale și internaționale de producție și comercializare - Investiții pentru amenajarea, extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de alimentare, tratare și distribuție a apei potabile, cu precădere în mediul rural; - Investiții pentru amenajarea, extinderea, modernizarea și reabilitarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate, cu precădere în mediul rural; - Crearea unui sistem centralizat de alimentare cu apă și de canalizare; Reabilitarea și modernizarea rețelelor de distribuție a apei potabile; - Reabilitarea puțurilor de forare a surselor de apă; - Reabilitarea și modernizarea bazinelor de apă; - Amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii pentru colectare selectivă; - Investiții pentru modernizarea și eficientizarea managementului integrat al deșeurilor la nivel local (se includ aici și deșeurile ce solicită măsuri specifice, cum ar fi cele municipale, de ambalaje, periculoase, de echipamente electrice și electronice, din construcții și demolări); - Campanii de informare, educare și conștientizare a populației privind</p>	<p>- Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații</p>	<p>- În acest sens există elaborat un set complet de studii - studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studiu pedologic, evaluarea impactului asupra mediului. - Aceste deziderate vor completa activitatea Serviciului de salubritate înființat.</p>
---	---	---	---	--

		<p>necesitatea racordării la sistemul de apă și canalizare, consumul rațional de apă potabilă, protecția mediului pentru evitarea poluării apelor uzate peste normele impuse, a solului cu produse chimice, uleiuri, alți solvenți, necesitatea selectării și reciclării deșeurilor, campanii privind normele legislative în domeniul mediului înconjurător și respectarea principiului „poluatorul plătește”.</p>	<p>sau alte organizații</p> <ul style="list-style-type: none"> - finanțarea proiectului de investiții din bugetul de stat sau din bugetele locale, potrivit prevederilor art. 20 din Legea finanțelor publice locale nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare și prevederilor art. 85 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare 	
	<p>4.2. Protejarea și conservarea mediului și a biodiversității regionale</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Acțiuni de informare, educare și conștientizare a populației referitor la importanța și necesitatea protecției mediului înconjurător și conservarea biodiversității; - Măsurile de îmbunătățire a calității apei, solului și a aerului; - Reconstrucția ecologică a zonelor degradate (afectate de activități industriale și agricole poluante), terenuri degradate din cauza fenomenelor naturale și antropice; - Refacerea zonelor/siturilor contaminate; - Investiții în infrastructuri ecologice (inclusiv zone protejate, coridoare ecologice, ecoducte sau pasaje ecologice); - Crearea, amenajarea și extinderea 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) 	<p>Se vor elabora: studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studiu pedologic, evaluarea impactului asupra mediului</p>

		<p>parcurilor ecologice cu destinații sociale și recreative;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investiții pentru gestionarea, restaurarea și monitorizarea ecosistemelor și habitatelor (inclusiv regenerări și amenajări silvice, refacerea fondului faunistic); - Conservarea și protejarea habitatelor naturale și a speciilor sălbatice de floră și faună; - Investiții pentru modernizarea și inovarea tehnologiilor și echipamentelor de refacere a mediului - > Realizarea unor perdele naturale din arbuști în vederea protecție a zonelor industriale ale localității; - Protecția și implementarea unui sistem integrat de prevenire a poluării fonice - realizarea harților de zgomot, a harților strategice și a planurilor de acțiune și asigurarea informării publicului. 	<ul style="list-style-type: none"> - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
<p>4.3. Reducerea vulnerabilității la riscuri și adaptarea la schimbările climatice</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Investiții pentru creșterea capacității locale și regionale de prevenire a riscurilor (elaborarea de strategii și planuri de acțiuni, cartografierea riscurilor, îmbunătățirea competențelor în domeniu); - Investiții pentru prevenirea dezastrelor naturale (consolidarea malurilor și regularizarea cursurilor de apă, crearea de zone de inundabilitate controlabile, consolidarea de versanți, lucrări de împădurire, construirea de perdele 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau 	

		<p>forestiere în apropierea căilor de transport și a plantațiilor agricole);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investiții pentru crearea, operaționalizarea, modernizarea și creșterea capacității de răspuns la nivel local, județean și regional în situații de urgență și dezastre naturale, în zonele vulnerabile sau acolo unde ecosistemele sunt expuse riscului unor asemenea efecte (inclusive investiții pentru îmbunătățirea sistemelor de avertizare și alarmare a populației); - Campanii pentru informarea, pregătirea și conștientizarea populației privind comportamentul în situații de urgență și dezastre naturale, generate de schimbările climatic și dezastre naturale; - Investiții pentru prevenirea riscurilor și intervenții în caz de poluare accidentală a râurilor interioare; - Investiții pentru crearea și extinderea unor centre de pregătire a personalului operativ (salvări din medii ostile vieții). 	<p>băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
<p>4.4. Eficientizarea consumului de energie și promovarea utilizării resurselor regenerabile</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Investiții în programe de informare și conștientizare a populației privind necesitatea eficientizării consumului de energie și a utilizării resurselor regenerabile; - Investiții pentru crearea de centrale de cogenerare pentru energie electrică și termică folosind deșeur; - Retehnologizarea și modernizarea sistemului de producție, transport și 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile 	

<p>5.Susținerea educației și ocupării forței de muncă</p>		<p>distribuție a energiei electrice;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprijin pentru investiții în echipamente de producere a energiei electrice cu eficiență energetică ridicată (inclusiv reabilitări și rețehnologizări); - Realizarea infrastructurii de generare și distribuire de energie alternativă; - Sprijinirea sectorului IMM pentru creșterea eficienței energetice atât în producție, cât și în sfera serviciilor; - Investiții în reabilitarea termică a locuințelor și clădirilor non-rezidențiale; - Investiții în eficientizarea iluminatului public; - Sprijin pentru achiziționarea de echipamente cu consum redus de energie; - Realizarea de studii pentru eficiența energetică la nivel de județe și localități; - Investiții privind eficientizarea consumului energetic în instituțiile publice 	<p>financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
	<p>5.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale și de cercetare</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale, precum și dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație (inclusiv pentru centrele de formare profesională continuă); - Realizarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de cercetare fundamentală, inclusive dotarea cu echipamente și materiale didactice de ultimă generație. 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau 	<p>Pentru reabilitare sedii de instituții publice, învățământ și sănătate se impune realizarea unor expertize tehnice, studii de fezabilitate documentațiile conexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se vor întocmi studii de fezabilitate, studii de fezabilitate și documente conexe; <p>elaborarea unui set complet</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI LOAMINEȘ - PERIOADA 2018-2024

			<p>băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	<p>de studii -studii de fezabilitate, studii topografic, studii geotehnic, studii privind potabilitatea apelor subterane din sursele identificate, studii hidrologic, studii de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studii pedologic, evaluarea impactului asupra mediului</p>
<p>5.2 . Dezvoltarea capacității instituționale a sistemului educațional, de cercetare și formare continuă</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Programe de formare continuă a specialiștilor și a cercetătorilor; - Programe ce vizează modernizarea și creșterea calității educației și cercetării (cu accent pe stimularea creativității, spiritului antreprenorial și inovării); - Activități privind creșterea capacității instituțiilor și organizațiilor locale și regionale responsabile pentru dezvoltarea și implementarea politicilor legate de sistemul educațional, de cercetare, formare continuă și mobilitatea lucrătorilor; - Crearea și dezvoltarea de parteneriate și rețele de cooperare în educație, cercetare și - ocuparea forței de muncă; - Programe de informare, educare și 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de 	

		conștientizare a populației privind importanța educației	<ul style="list-style-type: none"> - Investiții - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
	5.3. Corelarea programelor educaționale cu cerințele pieței muncii	<ul style="list-style-type: none"> - Activități de sprijin privind educația și instruirea profesională; - Programe de informare, consiliere și orientare profesională; - Investiții pentru asigurarea condițiilor necesare educației și învățării pe tot parcursul vieții; - Programe ce vizează creșterea nivelului pregătirii profesionale de bază (inclusiv stagii de ucenicie); - Sprijin pentru dezvoltarea, funcționarea și cooperarea structurilor de furnizare a educației, instruirii și pregătirii profesionale cu partenerii economici și sociali; - Elaborarea de studii, prognoze specifice privind educația și piața forței de muncă. 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană 	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI LOAMINEȘ - PERIOADA 2018-2024

			<ul style="list-style-type: none"> - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
		<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 		
	<p>5.4. Sprijinirea adaptabilității forței de muncă și promovarea antreprenoriatului</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Programe ce vizează instruirea, specializarea și perfecționarea angajaților și angajatorilor; - Programe de orientare și consiliere profesională; - Programe de instruire antreprenorială, consiliere și mentorat. 		
	<p>5.5. Politici active pentru angajare</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Programe de instruire adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare 	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI LOAMINEȘ - PERIOADA 2018-2024

		<p>de muncă;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servicii de asistență și sprijin pentru persoanele supuse riscului șomajului pe termen lung; - Programe de integrare și reintegrare pe piața forței de muncă. 	<p>Regionala (FEDR) și Fondul Social European (FSE)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
<p>6. Susținerea sănătății și asistenței sociale</p>	<p>6.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate și asistență socială</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Construirea și înființarea unui centru medical de recuperare și a unui centru de asistență familială și vârstnici; - Construire și amenajare adăpost temporar pentru persoane fără locuință; - Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor de sănătate, 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală 	<p>Pentru construcția de locuințe se impune realizarea unor experize tehnice, studii de fezabilitate documentațiile conexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se vor întocmi studii de fezabilitate, studii de

		<p>inclusiv dotarea cu echipamente inovatoare, de ultimă generație;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crearea, reabilitarea, amenajarea, extinderea și modernizarea infrastructurii serviciilor de asistență socială, inclusiv dotarea cu echipamente inovatoare, de ultimă generație; - Construcția/modernizarea infrastructurii pentru sprijinirea tranziției de la asistența instituțională la cea de proximitate. 	<p>(FEADR)</p> <ul style="list-style-type: none"> - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	<p>fezabilitate și documente conexe;</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unui set complet de studii -studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu privind potabilitatea apelor subterane din sursele identificate, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studiu pedologic, evaluarea impactului asupra mediului
<p>6.2. Dezvoltarea capacității instituționale a sistemului sanitar și de asistență socială</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea/modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate și serviciilor sociale, a infrastructurii educaționale, preuniversitare și a celei de formare profesională continuă, îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență - Formarea continuă pentru specialiștii din domeniu, cu accent pe specializările deficitare; - Crearea de servicii de asistență socială noi (pentru noi grupuri vulnerabile: copii aflați în situații de dificultate, tineri care 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea de studii și cercetări ce vizează îmbunătățirea capacității administrative - Studiu pentru realizarea programului director de informatizare a actului administrativ pe baza analizei SWOT a administrației publice locale; - Studii privind îmbunătățirea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI LOAMNEȘ - PERIOADA 2018-2024

		<p>ies din sistemul sociale de protecție, familii aflate în risc de destrămare cu foarte mulți copii, copii rămași în țară ai căror părinți sunt plecați în străinătate să muncească, persoane adulte și vârstnice dependente socio-medical);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Derularea de programe (consiliere/mediere) în vederea prevenirii existenței unor situații de abuz sau neglijență în familie și/ sau separarea de familie; - Programe și campanii de educare și informare a populației (cu precădere programe de educare pentru pacienții incluși în programele naționale de sănătate); - Certificarea, implementarea și monitorizarea procedurilor de management al calității conform standardului SR EN ISO 9001 2000 la nivelul autorității publice locale; - Introducerea metodelor modern pentru managementul unitar al resurselor umane în administrația locală de la nivelul comunei Loamneș; - Creșterea capacității de absorbție a fondurilor de post aderare alocate României prin dezvoltarea abilităților personalului administrației publice locale; - Eliberarea online a actelor de autoritate (CertIFICATE de Urbanism și Autorizații de Construire) utilizând planificarea în Sistem Informațional; 	<p>Europoană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	<p>capacități decizionale a administrației locale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studiu privind optimizarea circuitului documentelor prin crearea registraturii electronice și a unei pagini de intranet; - Studiu privind și arhivarea electronică a actelor și a documentelor administrative;
<p>6.3. Promovarea</p>	<p>- Programe integrate de incluziune</p>	<p>- Fondul European de</p>		

	<p>includiunii sociale și combaterea sărăciei</p>	<p>socială a persoanelor ce fac parte din categorii dezavantajate;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programe de dezvoltare comunitară integrată (pentru obținerea consensului și participării comunității asupra căreia se realizează intervenția); - Susținerea economiei sociale și a întreprinderilor sociale; - Formarea de competențe digitale de bază a persoanelor ce fac parte din categorii dezavantajate; - Activități de informare și conștientizare cu privire la efectele excludiunii și discriminării sociale. 	<p>Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurală (FEADR) - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
<p>7. Dezvoltarea rurală și agricultura</p>	<p>7.1. Revitalizarea comunităților rurale</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Programe integrate de dezvoltare ce vor combina măsuri de dezvoltare a infrastructurii, revigorare a activității economice, de soluționare a problemelor sociale și de mediu. - Mecanismul de implementare recomandat este utilizarea dezvoltării 	<ul style="list-style-type: none"> - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și Fondul Social European (FSE) - Fondul European Agricol de 	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI LOAMINEȘ - PERIOADA 2016-2024

		<p>locale plasate sub responsabilitatea comunității, prevăzută de Regulamentul General al CE, art. 28;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acțiuni de dezvoltare a capacității de dezvoltare locală (investiții pentru crearea și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală inclusiv a celor din sectorul de pescuit, crearea de competențe de planificare a dezvoltării, elaborarea, implementarea și monitorizarea strategiilor de dezvoltare locală, investiții pentru dezvoltarea componentei economice a structurilor asociative prin crearea de clustere); - Acțiuni pentru dezvoltare integrată 	<p>Dezvoltare Rurală (FEADR)</p> <ul style="list-style-type: none"> - IFI (instituțiile financiare internaționale) sau băncile internaționale de investiții (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții) - Fonduri/programe guvernamentale - Fonduri/programe derulate de Comisia europeană - Fonduri/programe derulate de fundații sau alte organizații 	
	<p>7.2. Conservarea și îmbunătățirea Mediului înconjurător a comunităților rurale și protejarea moștenirii culturale (patrimonial material și imaterial)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Renovarea clădirilor, monumentelor culturale și istorice cu scopul de a promova și păstra imaginea tradițională a satelor; - Modernizarea zonelor rurale unde există potențial cultural, istoric și recreativ; - Activități artistice pentru păstrarea identității culturale a mediului rural. 		<p>Pentru reabilitare clădirilor, monumentelor culturale și istorice, se impune realizarea unor expertize tehnice, studii de fezabilitate documentațiile conexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se vor întocmi studii de fezabilitate, studii de fezabilitate și documente conexe; - elaborarea unui set complet de studii -studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu privind potabilitatea apelor subterane din sursele identificate, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor

		<ul style="list-style-type: none"> - Investiții pentru producția, distribuția și promovarea produselor bazate pe valorificarea superioară a resurselor locale; - Crearea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii în sectorul non-agricol; - Sprijin pentru activități turistice durabile; - Sprijin pentru dezvoltarea echilibrată a activităților economice din toate ramurile agriculturii 		<p>de protecție sanitară, studiu pedologic, evaluarea impactului asupra mediului</p>
	<p>7.4. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sprijin a agriculturii și silviculturii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sprijin pentru dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere agricole și forestiere; - Realizarea și reabilitarea infrastructurii de irigații și îmbunătățiri funciare; - Investiții în infrastructura de producție, procesare, prelucrare, depozitare și distribuție a produselor agricole; - Construirea de depozite ecologice pentru gestiunea eficientă a deșeurilor animale și vegetale; - Lucrări privind adaptarea la schimbările climatice, inclusiv prevenirea și gestionarea riscurilor în fondul funciar agricol și forestier. 		<p>Pentru infrastructura rutiera, îmbunătățiri funciare și depozite, se impune realizarea unor expertize tehnice, studii de fezabilitate și documentațiile conexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se vor întocmi studii de fezabilitate, studii de fezabilitate și documente conexe; <p>elaborarea unui set complet de studii -studiu de fezabilitate, studiu topografic, studiu geotehnic, studiu privind potabilitatea apelor subterane din sursele identificate, studiu hidrologic, studiu de dimensionare a perimetrelor de protecție sanitară, studiu pedologic, evaluarea</p>

	<p>7.5. Diversificarea și dezvoltarea statistic Sectorului agricol si agro-alimentar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea serviciilor specifice pentru agricultură și industria alimentară (sectorul agricol și pescuit); - Achiziția de utilaje și echipamente inovatoare, de ultimă generație; - Achiziția de tehnologii și material genetic inovatoare, de ultimă generație; - Programe de cercetare aplicată și transfer de know-how în domeniul agricol și forestier; - Sprijin pentru asocierea și integrarea în rețele de producători. 		<p>impactului asupra mediului</p>
<p>7.6. Instruire și consultanță în agricultură</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Cursuri de instruire, specializare și perfecționare în domeniul agricol; - Sprijin pentru furnizarea de servicii de consultanță în domeniul agricol (consolidarea capacității instituționale pentru desfășurarea de servicii de consultanță pentru micii fermieri); - Sprijin pentru accesarea serviciilor de consultanță în domeniul agricol. 		

Lista orientativă a măsurilor și a operațiunilor ce contribuie la dezvoltarea comunei, prin sprijinirea cetățenilor pentru realizarea următoarelor tipuri de proiecte:

Tinerii agricultori:

- Ajutor pentru începerea activității acordat tinerilor agricultori care se instalează pentru prima dată într-o exploatație agricolă
- Investiții în active fizice
- Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare
- Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației
- Cooperare
- Investiții în activități neagricole

Ferme mici:

- Ajutor pentru începerea activității acordat pentru dezvoltarea fermelor mici Investiții în active fizice
- Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare
- Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației
- Cooperare
- Investiții în activități neagricole
- Înființarea grupurilor de producători Leader

Lanturi scurte de aprovizionare:

- Cooperare
- Înființarea grupurilor de producători Leader
- Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale Investiții în active fizice Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare
- Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației

Măsuri deosebit de importante pentru alinierea la mai multe dintre prioritățile Uniunii

- Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației
- Investiții în active fizice
- Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor

- Cooperare
- LEADER

Măsuri deosebit de importante pentru alinierea la încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și zonele rurale

- Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare
- Investiții în noi tehnologii forestiere și în prelucrarea și comercializarea produselor forestiere
- Măsuri deosebit de importante pentru creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și pentru creșterea viabilității exploatațiilor
- Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare
- Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice

Măsuri deosebit de importante pentru promovarea organizării lanțului alimentar și a gestionării riscurilor în agricultură

- Refacerea potențialului de producție agricolă afectat de dezastre naturale și de evenimente catastrofale și instituirea unor măsuri de prevenire corespunzătoare
- Prevenirea și repararea daunelor cauzate pădurilor de incendii, de dezastre naturale și de evenimente catastrofale
- Înființarea grupurilor de producători
- Bunăstarea animalelor
- Gestionarea riscurilor
- Asigurarea culturilor, a animalelor și a plantelor
- Fonduri mutuale pentru bolile animalelor și ale plantelor și pentru incidentele de mediu
- Instrumentul de stabilizare a veniturilor

Măsuri deosebit de importante pentru refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor

care depind de agricultură și silvicultură și pentru promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

- Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor Articolul 23
Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite
- Instituirea de sisteme agroforestiere
- Investiții în ameliorarea rezilienței și a valorii ecologice a ecosistemelor forestiere

- Agromediu și climă
- Agricultură ecologică
- Plăți Natura 2000 și plăți legate de Directiva-cadru privind apa
- Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor

Măsuri deosebit de importante pentru promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale

- Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale
- LEADER

11. TERMENI SI DEFINIȚII

În sensul prezentei strategii, se aplică definițiile pentru „operațiune”, „strategie de dezvoltare locală”, „microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii” și „operațiune finalizată”, astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. (CSC/2012) ²⁰ al Parlamentului European și al Consiliului ²¹. În plus, se aplică următoarele definiții:

- (a) „programare” înseamnă procesul de organizare, de luare a deciziilor și de alocare a resurselor financiare în mai multe etape, care vizează implementarea, pe o bază multianuală, a acțiunii comune a Uniunii și a statelor membre pentru realizarea priorităților Uniunii în materie de dezvoltare rurală;
- „regiune” înseamnă unitate teritorială corespunzătoare nivelului 1 sau 2 din Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (nivelurile NUTS 1 și 2) în sensul Regulamentului (CE) nr. 1059/2003 22 al Parlamentului European și al Consiliului;
- „măsură” înseamnă un set de operațiuni care contribuie la realizarea uneia sau mai multora dintre prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală;
- (e) „beneficiar” înseamnă o persoană fizică sau juridică sau alt organism public sau privat responsabil cu implementarea operațiunilor sau destinat al sprijinului; în contextul instrumentelor financiare, termenul „beneficiar” înseamnă organismul care pune în aplicare instrumentul financiar;
- (h) „rata sprijinului” înseamnă rata contribuției publice la o operațiune;
- (i) „cheltuieli publice” înseamnă orice contribuție publică la finanțarea operațiunilor, provenind din bugetul statului, al autorităților regionale sau locale, al Uniunii sau orice alte cheltuieli similare. Orice contribuție la finanțarea operațiunilor care provine din bugetul organismelor de drept public sau al asociațiilor formate dintr-una sau mai multe autorități regionale sau locale sau organisme de drept public, în sensul Directivei 2004/18/CE 24, este considerată contribuție publică;
- (j) „regiuni mai puțin dezvoltate” înseamnă regiuni ale căror produs intern brut (PIB) pe cap de locuitor este mai mic de 75 % din PIB-ul mediu al UE-27, astfel cum este prevăzut la articolul 82 din Regulamentul (UE) nr. (CSF/2012);
- (l) „cost tranzacțional” înseamnă un cost suplimentar aferent îndeplinirii unui angajament, dar care nu este imputabil direct aplicării acestuia sau inclus în costurile sau în pierderile de venit care sunt compensate în mod direct. Poate fi calculat pe baza unor costuri standard;
- (m) „suprafață agricolă” înseamnă orice suprafață de teren arabil, de pășune permanentă sau cultivată cu culturi permanente, astfel cum este definită la articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. DP/20 12;
- (n) „pierderi economice” înseamnă orice costuri suplimentare și pierderi suferite de un agricultor, astfel cum se poate stabili pe baza facturilor care justifică cheltuielile efectuate și/sau pierderea producției sau pe baza unor documente cu valoare probatorie echivalentă, ca urmare a unor măsuri excepționale luate de agricultor în scopul reducerii aprovizionării acestei piețe sau a oricărei pierderi substanțiale de producție;
- (o) „fenomen climatic nefavorabil” înseamnă condiții meteorologice, cum sunt gerul, furtunile și grindina, gheața, ploile torențiale sau secetele grave, care pot fi asimilate unui dezastru natural;
- (p) „boli ale animalelor” înseamnă boli care figurează pe lista bolilor animalelor stabilită de Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor sau în anexa la Decizia 2009/470/CE 28 a Consiliului 29;
- (q) „incident de mediu” înseamnă apariția unui caz specific de poluare, de contaminare sau de degradare în ceea ce privește calitatea mediului, legată de un eveniment specific și limitată din

punct de vedere geografic. Această definiție nu acoperă riscurile generale de mediu care nu sunt legate de un eveniment specific precum schimbările climatice sau poluarea atmosferică;

(r) „dezastru natural” înseamnă un eveniment natural de natură biotică sau abiotică ce generează perturbări importante ale sistemelor de producție agricolă sau ale structurilor forestiere, cauzând în cele din urmă importante daune economice sectoarelor agricol și forestier;

(s) „eveniment catastrofal” înseamnă un eveniment neprevăzut de natură biotică sau abiotică, provocat de acțiunea oamenilor, care generează perturbări importante ale sistemelor de producție agricolă și ale structurilor forestiere, cauzând în cele din urmă importante daune economice sectoarelor agricol și forestier;

(t) „lanț scurt de aprovizionare” înseamnă un lanț de aprovizionare care implică un număr limitat de operatori economici angajați în activități de cooperare și de dezvoltare economică locală, precum și relații geografice și sociale strânse între producători și consumatori;

(u) „tânăr agricultor” înseamnă o persoană cu vârsta mai mică de 40 de ani la momentul depunerii cererii, care deține competențele și calificările profesionale adecvate și care se stabilește pentru prima dată într-o exploatație agricolă ca șef al acesteia;

(w) „obiective tematice” înseamnă obiectivele tematice definite la articolul 9 din Regulamentul (UE) nr. [CSF/2012] al Parlamentului European și al Consiliului 30;

(x) „Cadrul strategic comun” (denumit în continuare „CSC”) înseamnă cadrul strategic comun la care se face referire la articolele 2 și 10 din Regulamentul (UE) nr. [CSC/2012];

(xa) „grup” înseamnă o grupare de întreprinderi independente - întreprinderi recent înființate, întreprinderi mici, mijlocii și mari, precum și organisme consultative și/sau organizații de cercetare - menită să stimuleze activitatea economică/inovatoare prin promovarea interacțiunilor intensive, a utilizării în comun a instalațiilor și a schimbului de cunoștințe și expertiză și contribuind în mod eficace la transferul de cunoștințe, la interconectare și la diseminarea informațiilor în rândul întreprinderilor din grup;

12. LISTĂ ABREVIERI

AF	Întreprindere Familială
ANSVA	Autoritatea Națională Sanitară și pentru Siguranța Alimentelor
BIM	Biroul Internațional al Muncii
CDI	Cercetare, Inovare, Dezvoltare
C&D	Cercetare și Dezvoltare
CIF	Cost, Insurance and Freight
DEE	Deșeuri de echipamente electrice și electronice
DGASPC	Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Copilului
FOB	Free on board
HA	Hectar
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
ISPA	Instrument pentru Politici Structurale de Pre-Aderare
ISD	Investiții Străine Directe
ONRC	Oficiul Național al Registrului Comerțului
PAC	Politica Comună Agricolă
P.A.T.N	Planul de Amenajare a Teritoriului Național
PF	Persoană Fizică
PIB	Produsul Intern Brut
PHARE	Polonia Ungaria Ajutor pentru Reconstructia Economiei
SAPARD	Programul Special de Pre-Aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
SA	Societate pe Acțiuni
SCS	Societate în Comandită Simplă
SNC	Societate în Nume Colectiv
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
TIC	Tehnologiile Informației și Comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană
VAB	Valoarea Adăugată Brută
VABR	Valoarea Adăugată Brută Regională

Bibliografie:

- "Anuarul Statistic al României", Institutul Național de Statistică, ediția 2011.
- "Anuarul Statistic al României", Institutul Național de Statistică, ediția 2012.
- "Cadru Strategic Comunitar pentru perioada 2014 – 2020".
- "Cadru Strategic Național de Referință (CSNR) 2007-2013".
- "Carta de la Leipzig pentru orașe europene durabile", 2007.
- "Carta Verde privind Coeziunea Teritorială", Comisia Europeană, 2008.
- "Crisis in Mortality, Health and Nutrition", ICDC Florence, Unicef, 1994, p.208
- "Declarația de la Toledo privind dezvoltarea urbană", 2010.
- "Dimensiunea urbană a Acordului de Parteneriat", MDRT, noiembrie 2012.
- "Ecotourism. An Introduction". Fennell, D., Routledge, 2003, p. 256.
- "Eurostat regional yearbook 2012":
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Eurostat_yearbook.
- "Eurostat Yearbook 2010":
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Eurostat_yearbook.
- "Evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în România", Ministerul Economiei.
- "Geografia României", Vol. I. București, Editura Academiei Române, 1984, p. 662.
- "Harta Sărăciei în România", Universitatea din București și Institutul Național de Statistică, 2003.
- "Inobarometru 2011 și Bariere în calea inovării", Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, p. 19, http://www.roinno.ro/pdf/studiu_inobarometru.pdf.
- "Întreprinderi noi și profilul întreprinzătorilor din România", Institutul Național de Statistică, 2013, www.insse.ro
- "Metode și tehnici de evaluare a sărăciei", C. Chirca, ... C. Zamfir ș.a.1998, p.43.
- "Metodologia privind planificarea dezvoltării regionale 2014 – 2020", Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, august 2012.
- "Orașele competitive, motoare ale dezvoltării inteligente durabile și inclusive a României în perioada 2014 – 2020", Banca Mondială pentru MDRAP, 2013.
- "Planul Național de Dezvoltare 2007 – 2013".
- "Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ 2009 – 2013".
- "Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială 2009 – 2011".
- "Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ Centru 2009-2013".
- "Raport Anual Privind Sectorul Imm în România, 2010 – evoluții între dificultăți și provocare", februarie 2011 elaborat de Fundația Post – Privatizare :
- "Recensământul general agricol 2010", Institutul Național de Statistică, www.insse.ro.
- "Recensământul Populației și al Locuințelor" din 2002 și 2011, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro.
- "Repere economice și statistice regionale: Statistică Teritorială", 2013.
- "Societatea Informațională", Institutul Național de Statistică, ediția 2008, 2011 și 2012.
- "Tabloul investițional regional pentru 2011", Guvernul României.
- "Anuarul Statistic al României", Institutul Național de Statistică, ediția 2010.
- "Aspecte ale impactului ISD din România asupra exporturilor și dezvoltării durabile", Gheorghe Z. Valentina V., Mirela M., Carmen C., George E., – [Http://www.Revecon.Ro/Articles/2011-2/2011-2-2-R.Pdf](http://www.Revecon.Ro/Articles/2011-2/2011-2-2-R.Pdf).
- "Atlasul României", Violette Rey, Octavian Groza, Ioan Ianoș, Maria Pătroescu, București, Grupul Editorial RAO, 2006.
- "Cercetare - Dezvoltare în România în perioada 2005 – 2010", colecție de date statistice, Institutul Național de Statistică: www.insse.ro.

- „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții Acțiuni pentru Stabilitate, Creștere și Ocuparea Forței de Muncă”, Comisia Europeană, Bruxelles, 30.5.2012 COM(2012) 299 final.
- „Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială - România 2030”.
[http://www.mdrl.ro/documente/publicatii/2008/Brosura%20Conc strat dezv teritoriala.pdf](http://www.mdrl.ro/documente/publicatii/2008/Brosura%20Conc%20strat%20dezv%20teritoriala.pdf).
- „Ecotourism and Environmental Change in the Romanian Carpathians, Global Environmental Research”, Balteanu, D., Dincă, A.I., Surugiu, C., Dumitrașcu, M., Mîcu, D., Felciuc, M. 2008, No.12, pp, 161-172.
- „European Diploma of Protected Areas”, 2006:
http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/nature/Diploma/Areas/Romania_en.asp.
- „Handbook of research on venture capital”, Hans Landström, 2009.
- „Indicatori de incluziune socială, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale”, 2003-2011.
- „Inovare în Industrie și servicii pentru perioada 2008-2010”, Statistică Teritorială 2012, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro.
- „Investiții Străine directe în România”, BNR: <http://www.bnro.ro/SearchResult.aspx>.
- „Manual de România”, News In & Money Chanel, 2008.
- „Master Plan pentru Dezvoltarea Turismului Balnear în România”, elaborat pentru MDRAP, 2009.
- „Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007 – 2026”:
<http://www.mdr.ro/turism/studii---strategii>.
- „Părăsirea timpurie a școlii - cauze și efecte”:
http://www.oportunitatiegale.ro/pdf_files/Studiu_OE.pdf.
- „Plan de amenajare a teritoriului județului Prahova”:
http://www.cjph.ro/index.php?_init=amenajare.patj&.
- „Proiectul de reabilitare și reforma a irigațiilor”, elaborat cu sprijinul Băncii Mondiale, 2008.
- „România 2025 – Conceptul Național de Dezvoltare Spațială”:
http://www.infocooperare.ro/Files/Conc%20de%20dezvoltare%20spatiala_20093191517446.pdf.
- „România. Regiuni de dezvoltare. Disparități socio-economice Daniela Dumitrescu”, Editura Cetatea de Scaun, 2008.
- „Romania: spațiu, societate, mediu”, Dan Balteanu, Lucian Badea, Mircea Buza, Editura Academiei Române, 2005.
- „Sărăcie și excluziune socială. Incluziunea socială ca obiectiv al sistemului de protecție socială” - https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:2-MYOhM7wiYJ:www.iccv.ro/oldiccv/romana/revista/rcalvit/pdf/cv2003.3-4.a01.pdf+Persoane+aflata+%C3%AEn+risc+de+s%C4%83r%C4%83cie+%C5%9Fi+excluziune+social%C4%83&hl=ro&gl=ro&pid=bl&srcid=ADGEESiQARoPXJCZZ74AUXBYMS2p9IBChM_EuZUZeV_jccgdtmtfrwdq4KX7PuyGaHBJ3Mu31Mwzk6Com1alrfeLC6MtlTF0JRbzUycKO7kU8JNVrNDB1sWi27CPRH2HAKODsaA2EJ&sig=AHIEtbTOeqcO7a5gTVKiz9wIAowVfzjQ.
- „Statistici Teritoriale, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro.
- „Stimularea Spiritului Antreprenorial și a Mediului de Afaceri prin Îmbunătățirea Performanțelor Intreprinderilor și Dezvoltarea Competențelor Manageriale și Antreprenoriale”:
http://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:kDXRWk7WF7MJ:platforma.antreprenorial.ro/incarca-fisier/doc_download/31-rezultate-proiect-studiul-2-sud-muntenia.html+studiumuntenia-2&hl=ro&gl=ro&pid=bl&srcid=ADGEESiKlmpkOJLqhmEiSx98eslKRVvxqzFoxSG1k-H7kaLNlq71QZ7ryVwvbl_4G5FFwiy9bB_z6SIG1Qie1AmNzELX2XgiLOZdSm_cXUnRKBF_0QK

- WhaK6jDOASeZRvx7-cJf_f&sig=AHIEtbQZhidEka0YHpbvCrp78-Te4a3zRg.
- „Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020”, varianta actualizată pentru perioada 2011-2020.
- „Structuri și tendințe pe spații societale și regionale 2007-2011”, Dumitru S.2011.
- „Studiu Atractivitatea Europei”, Ernst & Young’s 2012 European.
- „Studiu energetic, măsuri strategice și planul de acțiune asociat”.
- „Studiul privind fenomenul de sărăcie din România”, Universitatea din București și Institutul Național de Statistică, 2003.
- Abandonul școlar - http://store.ectap.ro/articole/660_ro.pdf
- Agenția pentru Protecția Mediului Sibiu
- Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, www.anpa.ro.
- Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru, <http://www.adrcentru.ro/>
- Asociația Municipiilor din România - <http://www.amr.ro/membri.municipii.amr>.
- Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară - <http://www.dezvoltareintercomunitara.ro/>.
- Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap: <http://www.anph.ro/>.
- Baza de date TEMPO - Online, Institutului Național de Statistică: <https://statistici.insse.ro/shop/>.
- Centrul de Cercetare și Consultanță în domeniul Culturii: www.culturadata.ro.
- Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România: <http://www.cnadnr.ro/>.
- Direcția Județeană de Statistică Sibiu
- Hotărâre nr. 349 din 21 aprilie 2005 privind depozitarea deșeurilor: http://www.epurare.euriteh.ro/legislatie/HG%20nr%20347_2005.pdf.
- Hotărârea de Guvern nr. 1037/2010 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice. <http://www.transelectrica.ro/>.
- Implementarea Axei LEADR – PND, <http://www.fonduri/structurale/europene.ro/pndr/implementarea-axei-leader.html>.
- Incubatoarele de afaceri - Oportunitate de dezvoltare a start-up-urilor din România – <http://www.postprivatizare.ro/romana/wp-content/uploads/2010/11/Studiu-incubatoarefinal1.pdf>
- Indicatori de Dezvoltare Durabilă Teritorială pentru anul 2009, România, Institutul Național de Statistică, http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm.
- Informații de pe site-ul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice: www.mdr.ro.
- Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență Sibiu
- Institutul Național al Patrimoniului: <http://inp.org.ro/>.
- Institutul Național de Statistică, www.insse.ro.
- Legea nr.215/2001 a Administrației publice locale.
- Legea nr. 351/ 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului: <http://www.mdr.ro/planul-de-amenajare-a-teritoriului-national-sectiunea-a-iv-a-reteauade-localitati>.
- Lista Parcurilor Industriale: <http://www.mai.gov.ro/Documente/DGRCL/Parcurile%20industriale%20si%20coordonatele%20societatilor%20administrator.pdf>.
- Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice: <http://www.mmuncii.ro/nou/index.php/ro/component/content/article/54-familie/politicifamiliale-incluziune-si-asistenta-sociala/2684-raport-combatere-marginalizarii-sociale-2011>.
- Natura 2000 - <http://www.natura2000.ro/reteaua/ce-este/>.
- Oficiul Național al Produselor Tradiționale și Ecologice Românești, <http://www.onpterbv.ro/>.
- Oficiul Național al Registrului Comerțului: <http://www.onrc.ro/>.
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate.
- Portalul de Export <http://www.portaldecomert.ro/>.
- Priorități de Dezvoltare Teritorială Națională în atingerea obiectivelor Strategiei Europa

- 2020 MDRAP, noiembrie 2012.
- Programul de Cooperare Transnațională Sud-Estul Europei, Ministerul Dezvoltării și Administrației Publice, decembrie 2007: www.info.cooperare.ro/program.aspx?id=16;
  - Programul Național de Reformă 2011 – 2013, Guvernul României.
  - Programului de Cooperare Interregională INTERREG IVC, Ministerul Dezvoltării , Lucrărilor Publice și Locuințelor, <http://www.mdr.ro/dezvoltare-regionala/programe-de-cooperare-teritoriale-europeana/-2330>;
  - Programului de Cooperare Teritorială Europeană URBACT II, Ministerul Dezvoltării , Lucrărilor Publice și Locuințelor, <http://www.mdr.ro/dezvoltare-regionala/programe-decooperare-teritoriale-europeana/-4963>;
  - Proiecția principalilor indicatori economici-sociali în profil teritorial până în 2015 – Iunie, 2012.
  - Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, cu modificările și completările ulterioare, PL-x nr. 122/2010.
  - Propunere legislativă privind Zona Metropolitană București, PL-x nr.233/2009.
  - Propunerile de Regulamente Europene FEDR, FSE și FC, Comisia Europeană, 2012.
  - Raportul național privind starea mediului pentru anul 2011: http://www.anpm.ro/upload/87175_RSM%202011_EN.pdf.
  - Raportul privind starea mediului în regiunea Sud Muntenia, 2011: http://apmag.anpm.ro/upload/72681_raport%20regional%20de%20mediu%202010.pdf.
  - Recomandarea Consiliului Uniunii Europene privind Programul Național de Reformă al României pentru 2013.
  - Setul Național de indicatori de incluziune socială - <http://www.mmuncii.ro/ro/>.
  - Sistemul Energetic (valori) - Productia si consumul de energie electrica in Romania, pe ramuri de productie.
  - Situația curentă a Imm-urilor din România. Studiu elaborat de Fundația post-privatizare, 2012.
  - Strategia Europa 2020.
  - Strategia Națională și Planul Național de Acțiune privind Conservarea Biodiversității în România, 2011 – 2020.
  - Tendințe Sociale, 2011.
  - Tendințele Tic și ale activităților economice electronice în 2008 – Un rezumat al rezultatelor Studiului sectorial al activităților economice electronice , Comisia Europeană - http://ec.europa.eu/enterprise/archives/e-business-watch/key_reports/documents/ExecSum_2008_EU27languages/SeBW_Abstract_RO.pdf
  - http://www.calarasi.insse.ro/cmscalarasi/rw/resource/transportul_urban_de_pasageri_reg_sud.htm?view=true.
  - Turismul României – Breviar Statistic.
  - Unități teritoriale de rețea aparținând Enel : <http://www.enel.ro/ro/distributie/contact/unitatiteritorialeenel/distributiemuntenia.pdf>
  - Veniturile totale ale principalelor categorii de gospodării, în anul 2009 – regiunea sud - http://www.calarasi.insse.ro/cmscalarasi/rw/resource/veniturile_tot_ale_princip_catog_2009_gosp_2009_reg_sud.htm?view=true .
  - www.incdurban.ro.
  - www.zmb.ro.
  - Zonele Defavorizate din România – Caracteristici generale - <http://www.dadrmures.ro/pdf/actual/anexa11.pdf>.
  - Zonele Defavorizate din România - <http://www.dadrcj.ro/files/Anexa%2010-Zone%20defavorizate%20conform%20PNDR%202007-2013.pdf>